

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

9 Φεβρουαρίου 2007

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ Φύλλου 26

Φέρεται σε γνώση των χρηστών του παρακάτω κειμένου ότι η κωδικοποιημένη αυτή μορφή του αποτελεί χρηστικό εργαλείο νομικής πληροφόρησης και ότι σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά τα επίσημα κανονιστικά κείμενα, όπως αυτά βρίσκονται δημοσιευμένα στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης.

Όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με :

- 1 Ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263/Α/23-12-2008)
- 2 Ν. 3801/2009 (ΦΕΚ 163/Α/4-9-2009)
- 3 Ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51/Α/29-3-2010)
- 4 Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/7-6-2010)
- 5 Ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115/Α/15-7-2010)
- 6 Ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152/Α/1-7-2011)
- 7 Ν. 4002/2011 (ΦΕΚ 180/Α/22-8-2011)
- 8 Ν. 4024/2011 (ΦΕΚ 226/Α/27-10-2011)
- 9 Ν. 4052/2012 (ΦΕΚ 41/Α/1-3-2012)
- 10 Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012)
- 11 Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ 222/Α/12-11-2012)
- 12 Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α/9-5-2013)
- 13 Ν. 4172/2013 (ΦΕΚ 167/Α/23-7-2013)
- 14 Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013)
- 15 Ν. 4233/2014 (ΦΕΚ 22/Α/29-1-2014)
- 16 Ν. 4250/2014 (ΦΕΚ 74/Α/26-3-2014)
- 17 Ν. 4254/2014 (ΦΕΚ 85/Α/7-4-2014)
- 18 Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α/15-7-2014)
- 19 Ν. 4304/2014 (ΦΕΚ 234/Α/23-10-2014)
- 20 Ν. 4305/2014 (ΦΕΚ 237/Α/31-10-2014)
- 21 Ν. 4308/2014 (ΦΕΚ 251/Α/24-11-2014)
- 22 Ν. 4310/2014 (ΦΕΚ 258/Α/8-12-2014)
- 23 Ν. 4316/2014 (ΦΕΚ 270/Α/24-12-2014)
- 24 Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015)
- 25 ΠΝΠ/30-12-2015 (ΦΕΚ 184/Α/30-12-2015)
- 26 Ν. 4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016)
- 27 Ν. 4440/2016 (ΦΕΚ 224/Α/2-1-2016)
- 28 Ν. 4483/2017 (ΦΕΚ 107/Α/31-7-2017)

ΝΟΜΟΣ 3528/2007

Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται ο Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ, όπως καταρτίστηκε από την Επιτροπή του άρθρου 14 παρ. 1 του ν. 3242/2004, του οποίου το κείμενο έχει ως εξής:

«ΚΩΔΙΚΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΠΔΔ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 - Αρχές του Υπαλληλικού Κώδικα

Σκοπός του παρόντος Κώδικα είναι η καθιέρωση ενιαίων και ομοιόμορφων κανόνων που διέπουν την πρόσληψη και την υπηρεσιακή κατάσταση των πολιτικών διοικητικών υπαλλήλων, σύμφωνα ιδίως με τις αρχές της ισότητας, της αξιοκρατίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης και την ανάγκη διασφάλισης της μέγιστης δυνατής απόδοσης κατά την εργασία τους.

Άρθρο 2 - Έκταση εφαρμογής

1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.
2. Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις.

Άρθρο 3 - Αμφισβήτηση ιδιότητας υπαλλήλου

1. Οποιαδήποτε αμφισβήτηση ως προς την ιδιότητα του πολιτικού διοικητικού υπαλλήλου, κατά τον παρόντα Κώδικα, ακόμα και αν αναφύεται ως προδικαστικό ζήτημα σε αστική ή ποινική δίκη, επιλύεται με απόφαση τριμελούς Επιτροπής του αρμόδιου για την επίλυση των υπαλληλικών διαφορών Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας.
2. Η Επιτροπή της προηγούμενης παραγράφου συγκροτείται από τον πρόεδρο του προαναφερόμενου Τμήματος και αποτελείται από τον ίδιο ή τον αναπληρωτή του και δύο συμβούλους του ίδιου Τμήματος, από τους οποίους ο ένας ορίζεται ως εισηγητής.
3. Η Επιτροπή επιλαμβάνεται ύστερα από ερώτημα του δικαστηρίου ή της δημόσιας αρχής, ενώπιον των οποίων έχει ανακύψει το σχετικό ζήτημα ή ύστερα από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου.
4. Η αίτηση του ενδιαφερομένου κοινοποιείται με μέριμνα του ίδιου προς την υπηρεσία του και τις τυχόν άλλες εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές. Τα ερωτήματα που υποβάλλονται εκ μέρους δικαστηρίου ή δημόσιας αρχής κοινοποιούνται, με μέριμνα τους, στον ενδιαφερόμενο και στις αρχές του προηγούμενου εδαφίου. Ο ενδιαφερόμενος και οι δημόσιες αρχές μπορούν να υποβάλουν στην Επιτροπή υπόμνημα εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς του σχετικού ερωτήματος ή αίτησης.
5. Η απόφαση της Επιτροπής εκδίδεται εντός είκοσι (20) ημερών από τις κατά την παρ. 4 του παρόντος άρθρου, κοινοποιήσεις.

ΜΕΡΟΣ Α - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' - ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΚΑΙ ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ****Άρθρο 4 - Ιθαγένεια**

1. Ως υπάλληλοι διορίζονται μόνο Έλληνες και Ελληνίδες πολίτες.
2. Οι πολίτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιτρέπεται να διορίζονται σε θέσεις οι οποίες δεν εμπίπτουν στην εξαίρεση της παρ. 4 του άρθρου 39 Συνθ. Ε.Κ., σύμφωνα με τα προβλεπόμενα γι' αυτούς σε ειδικό νόμο.
3. Ο διορισμός αλλοδαπών πολιτών των κρατών, που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιτρέπεται μόνο στις προβλεπόμενες από ειδικούς νόμους περιπτώσεις.

4. Όσοι αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση δεν μπορούν να διορισθούν ως υπάλληλοι πριν από τη συμπλήρωση ενός (1) έτους από την απόκτηση της.

Άρθρο 5**Μη εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων**

Δεν διορίζονται υπάλληλοι:

- α) όσοι δεν έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή δεν έχουν απαλλαγεί νόμιμα από αυτές,
- β) όσοι έχουν αναγνωρισθεί ως αντιρρησίες συνείδησης και δεν έχουν εκπληρώσει, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις της στρατολογικής νομοθεσίας, άοπλη θητεία ή εναλλακτική πολιτική κοινωνική υπηρεσία.

Άρθρο 6 - Ηλικία διορισμού

1. Το κατώτατο όριο ηλικίας διορισμού, κατά κατηγορία, ορίζεται ως ακολούθως: Για τις κατηγορίες Π Ε, ΤΕ και ΔΕ το 21ο έτος της ηλικίας. Για την κατηγορία ΥΕ το 20ό έτος της ηλικίας.
2. Ανώτατα όρια ηλικίας διορισμού μπορεί να καθορίζονται με την οικεία προκήρυξη μετά από γνώμη του οικείου φορέα και απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, εφόσον απαιτούνται από τη φύση και τις ιδιαιτερότητες των καθηκόντων των προς πλήρωση θέσεων. Η παρούσα διάταξη δεν εφαρμόζεται στους μετακλητούς και επί θητεία υπαλλήλους του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.
3. Παρεκκλίσεις από το κατώτατο όριο ηλικίας της παρ.1 του παρόντος άρθρου μπορεί να καθορίζεται μόνο για εξαιρετικούς υπηρεσιακούς λόγους με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη της Α-ΔΕΔΥ.
4. Για τη συμπλήρωση των προβλεπόμενων από τις παραγράφους 1 και 2 κατώτατων και ανώτατων ορίων ηλικίας για διορισμό, ως ημέρα γέννησης θεωρείται η 1η Ιανουαρίου του έτους γέννησης για το κατώτατο όριο και η 31η Δεκεμβρίου του αντίστοιχου έτους για το ανώτατο.
5. Η ηλικία αποδεικνύεται από το δελτίο αστυνομικής ταυτότητας και, σε περίπτωση αμφισβήτησης, από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης που έχει συνταχθεί εντός ενενήντα (90) ημερών από τη γέννηση. Αν δεν υπάρχει τέτοια πράξη, η ηλικία αποδεικνύεται από τα μητρώα αρρένων

για τους άνδρες και από το γενικό μητρώο δημοτών (δημοτολόγιο) για τις γυναίκες.

6. Εάν υπάρχουν περισσότερες εγγραφές στο οικείο μητρώο, επικρατεί η πρώτη εγγραφή.
7. Βεβαίωση της ηλικίας ή διόρθωση της εγγραφής με οποιονδήποτε άλλο τρόπο ουδέποτε λαμβάνεται υπόψη.
8. Διατάξεις που προβλέπουν κατώτατα όρια ηλικίας διορισμού μικρότερα από τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 7 - Υγεία

1. Υπάλληλοι διορίζονται όσοι έχουν την υγεία που τους επιτρέπει την εκτέλεση των καθηκόντων της αντίστοιχης θέσης. Η έλλειψη φυσικών σωματικών δεξιοτήτων δεν εμποδίζει το διορισμό, εφόσον ο υπάλληλος, με την κατάλληλη και δικαιολογημένη τεχνική υποστήριξη, μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντα της αντίστοιχης θέσης. Ειδικές διατάξεις για το διορισμό ατόμων με αναπηρία δεν θίγονται.
- «2. Η υγεία των υποψήφιων υπαλλήλων να ασκήσουν τα καθήκοντα της αντίστοιχης θέσης, πιστοποιείται με γνωματεύσεις (α) παθολόγου ή γενικού ιατρού και (β) ψυχιάτρου, είτε του δημοσίου είτε ιδιωτών, με βάση παραπεμπτικό έγγραφο, στο οποίο περιγράφονται από την υπηρεσία τα καθήκοντα της θέσης που πρόκειται να καταληφθεί.»⁽¹⁾

Άρθρο 8

Ποινική καταδίκη, στερητική ή επικουρική δικαστική συμπαράσταση

1. Δεν διορίζονται υπάλληλοι:
  - α) Όσοι καταδικάστηκαν για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, απιστία δικηγόρου, δωροδοκία, καταπίεση, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος, καθ' υποτροπή συκοφαντική δυσφήμιση, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.
  - β) Οι υπόδικοι που έχουν παραπεμφθεί με τελεσίδικο βούλευμα για κακούργημα ή για πλημμέλημα της περίπτωσης α' έστω και αν το αδίκημα έχει παραγραφεί.

(1) Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 άρθ. 7 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013)

γ) Όσοι, λόγω καταδίκης, έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα και για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή.

- δ) Όσοι τελούν υπό στερητική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική), υπό επικουρική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική) και υπό τις δύο αυτές καταστάσεις.
2. Η ανικανότητα προς διορισμό αίρεται μόνο με την έκδοση του κατά το άρθρο 47 παρ.1 του Συντάγματος διατάγματος που αίρει τις συνέπειες της ποινής.

Άρθρο 9

Απόλυση από άλλη θέση για πειθαρχικούς λόγους

Δεν διορίζονται υπάλληλοι όσοι απολύθηκαν από θέση δημόσιας υπηρεσίας ή Ο.Τ.Α. ή άλλου νομικού προσώπου του δημόσιου τομέα, λόγω επιβολής της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης ή λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας για σπουδαίο λόγο, οφειλόμενο σε υπαιτιότητα του εργαζομένου, αν δεν παρέλθει πενταετία από την απόλυση.

Άρθρο 10

Χρόνος συνδρομής προϋποθέσεων διορισμού

1. Οι υποψήφιοι υπάλληλοι πρέπει να έχουν τα προσόντα του διορισμού τόσο κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων όσο και κατά το χρόνο του διορισμού. Το ανώτατο όριο της ηλικίας διορισμού, όπου υπάρχει, πρέπει να συντρέχει κατά το πρώτο, σύμφωνα με τα ανωτέρω, χρονικό σημείο. «Η μη εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων αποτελεί κώλυμα διορισμού, εφόσον αυτές δεν έχουν εκπληρωθεί κατά το χρόνο διορισμού του υπαλλήλου.»⁽²⁾
2. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ισχύουν και για τα κωλύματα διορισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' - ΠΛΗΡΩΣΗ ΘΕΣΕΩΝ

Άρθρο 11 - Προγραμματισμός πλήρωσης θέσεων

1. Οι δημόσιες υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου προγραμματίζουν σε ετήσια βάση τις ανάγκες τους σε τακτικό προσωπικό, υποχρεωτικώς μετά από γνώμη της οικείας συνδικαλιστικής οργάνωσης.
2. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, στο πλαίσιο της γενικότερης κυβερνητικής πολιτικής, συντονίζει τον προγραμματισμό του ανθρώπινου δυναμικού, ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες των υπηρεσιών.

(2) Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 προστέθηκε με το άρθ. 29 του Ν. 4440/2016 (ΦΕΚ 224/Α/2-1-2016).

Άρθρο 12 - Τρόπος πλήρωσης θέσεων

1. Η πλήρωση των θέσεων διέπεται από τις αρχές της ίσης ευκαιρίας συμμετοχής, της αξιοκρατίας, της αντικειμενικότητας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της διαφάνειας και της δημοσιότητας.
2. Η πλήρωση των θέσεων γίνεται με δημόσιο διαγωνισμό, γραπτό και, κατ' εξαίρεση, προφορικό ή με σειρά προτεραιότητας, βάσει σαφώς καθορισμένων και αντικειμενικών κριτηρίων, σύμφωνα με τις αρχές του άρθρου 1 του παρόντος και όπως ορίζει ο νόμος.
3. Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν κατ' εξαίρεση διορισμό χωρίς την τήρηση των διατάξεων της παρ. 2 εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 13 - Αρμόδιο όργανο

1. Οι διαδικασίες διορισμού τελούν υπό τον έλεγχο ανεξάρτητης διοικητικής αρχής ή διενεργούνται από αυτήν.
2. Κατά των πράξεων της ανεξάρτητης αυτής αρχής επιτρέπεται στον αρμόδιο Υπουργό η άσκηση αίτησης ακύρωσης ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου.

Άρθρο 14 - Προκήρυξη πλήρωσης θέσεων

1. Κάθε διαδικασία διορισμού προϋποθέτει προηγούμενη προκήρυξη, η οποία δημοσιεύεται υποχρεωτικά σε ειδικό τεύχος της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Για την εξασφάλιση της ευρύτερης δυνατής πληροφόρησης των υποψηφίων, περίληψη της προκήρυξης δημοσιεύεται δια του τύπου και ανακοινώνεται με άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο για τις προσλήψεις, όπως εκάστοτε αυτός ισχύει.
2. Δεν επιτρέπεται η προκήρυξη χωρίς προηγούμενη έγκριση για την πλήρωση των θέσεων από το εκάστοτε αρμόδιο κυβερνητικό όργανο, εφόσον απαιτείται, καθώς και βεβαίωση ύπαρξης των σχετικών πιστώσεων.
3. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν κατ' εξαίρεση πλήρωση κενής θέσης χωρίς την πρόβλεψη σχετικής προκήρυξης εξακολουθούν να ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ**Άρθρο 15 - Υποχρέωση διορισμού**

Οι επιτυχόντες που περιλαμβάνονται στον πίνακα διοριστέων διορίζονται υποχρεωτικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των δικαιολογητικών και το αργότερο μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από την έκδοση των πινάκων διοριστέων.

Άρθρο 16**Αρμοδιότητα έκδοσης και τύπος πράξης διορισμού**

1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι διορίζονται με απόφαση του οικείου Υπουργού, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το νόμο.
2. Οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου διορίζονται με απόφαση του ανώτατου μονομελούς οργάνου διοίκησης του και, αν δεν υπάρχει, του προέδρου του συλλογικού οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου.

Άρθρο 17**Δημοσίευση και κοινοποίηση πράξης διορισμού**

1. Περίληψη της πράξης διορισμού δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και κοινοποιείται στον διοριζόμενο το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση.
2. Η κοινοποίηση στον διοριζόμενο γίνεται με έγγραφο της οικείας αρχής, στο οποίο αναγράφεται ο αριθμός του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως όπου δημοσιεύθηκε η περίληψη της πράξης διορισμού και το οποίο επιδίδεται επί αποδείξει στην κατοικία του είτε στον ίδιο είτε σε πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν. Με το έγγραφο αυτό τάσσεται και εύλογη προθεσμία τριάντα (30) το πολύ ημερών για ορκωμοσία του διοριζομένου και ανάληψη υπηρεσίας. Αν δεν καθορίζεται τέτοια προθεσμία, θεωρείται ότι έχει ταχθεί προθεσμία τριάντα (30) ημερών. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί έως έξι (6) μήνες, μόνο μία φορά, για εξαιρετικούς λόγους.
3. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παρ. 1, η πράξη διορισμού θεωρείται ότι έχει κοινοποιηθεί την τριακοστή ημέρα από τη δημοσίευση και από την ημέρα αυτή αρχίζει η προθεσμία για ορκωμοσία του διοριζομένου και ανάληψη υπηρεσίας.

Άρθρο 18 - Κατάρτιση υπαλληλικής σχέσης

1. Η υπαλληλική σχέση καταρτίζεται με το διορισμό και την αποδοχή του.
2. Η αποδοχή δηλώνεται με την ορκωμοσία.

Άρθρο 19 - Ορκωμοσία - Ανάληψη υπηρεσίας

1. Ο όρκος δίνεται ενώπιον του οργάνου που έχει εκδώσει την πράξη διορισμού ή του οργάνου που ορίζεται στο έγγραφο της κοινοποίησης. Ο όρκος έχει ως εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους νόμους και να εκπληρώνω τιμίως και ευσυνειδήτως τα καθήκοντα μου.» Ο όρκος των αλλοδαπών έχει ως

- εξής: «Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Ελλάδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους νόμους της και να εκπληρώνω τιμίως και ευσυνειδήτως τα καθήκοντα μου.» Όσοι δηλώνουν ότι δεν πρεσβεύουν καμιά θρησκεία ή πρεσβεύουν θρησκεία που δεν επιτρέπει τον όρκο, παρέχουν, αντί όρκου, την ακόλουθη διαβεβαίωση: «Δηλώνω, επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδηση μου, ότι θα φυλάττω πίστη στην Ελλάδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους νόμους και ότι θα εκπληρώνω τιμίως και ευσυνειδήτως τα καθήκοντα μου.»
2. Η ορκωμοσία βεβαιώνεται με πρωτόκολλο, που χρονολογείται και υπογράφεται από τον ορκιζόμενο και το όργανο ενώπιον του οποίου ορκίζεται. Η ανάληψη καθηκόντων πιστοποιείται με έκθεση, που υπογράφεται από τον προϊστάμενο της οικείας υπηρεσίας και τον υπάλληλο. Η έκθεση φέρει αριθμό πρωτοκόλλου της χρονολογίας ανάληψης καθηκόντων.
  3. Αφετηρία υπολογισμού του χρόνου υπηρεσίας των υπαλλήλων αποτελεί η χρονολογία δημοσίευσης στο Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως της πράξης διορισμού, με την προϋπόθεση ότι η ανάληψη υπηρεσίας γίνεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την κοινοποίηση της πράξης διορισμού, αλλιώς η ημερομηνία ανάληψης υπηρεσίας.

Άρθρο 20 - Ανάκληση διορισμού

1. Η πράξη διορισμού ανακαλείται υποχρεωτικά, εάν ο διοριζόμενος δεν αποδέχτηκε το διορισμό ρητώς ή σιωπηρώς ή δεν εκπλήρωσε άλλες νόμιμες πρόσθετες υποχρεώσεις πριν από την ανάληψη υπηρεσίας.
2. Η πράξη διορισμού, που έγινε κατά παράβαση νόμου, ανακαλείται εντός διετίας από τη δημοσίευσή της. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής η πράξη διορισμού ανακαλείται, εάν αυτός που διορίστηκε προκάλεσε δολίως ή υποβοήθησε την παρανομία ή εάν ο διορισμός του έγινε κατά παράβαση των άρθρων 4 και 8 του παρόντος Κώδικα.
3. Ο υπάλληλος, του οποίου η πράξη διορισμού ανακλήθηκε κατά την προηγούμενη παράγραφο, υπέχει τις ευθύνες των δημοσίων υπαλλήλων για το χρόνο κατά τον οποίο άσκησε τα καθήκοντα του και οι πράξεις του είναι έγκυρες.
4. Οι διατάξεις της παρ. 2 για απαγόρευση ανάκλησης της πράξης διορισμού μετά την πάροδο διετίας δεν εφαρμόζονται, όταν η πράξη διορισμού ακυρώνεται δικαστικώς.

Άρθρο 21 - Αναδιορισμός

1. Ο υπάλληλος, που απολύθηκε λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας, αναδιορίζεται μέσα σε μία (1) πενταετία από την απόλυση, εφόσον: α) είχε τουλάχιστον τριετή ευδόκιμη υπηρεσία, β) υπέβαλε αίτηση αναδιορισμού μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ετών από την απόλυση, γ) έχει όλα τα τυπικά προσόντα, εκτός από την ηλικία, που απαιτούνται για την κατάληψη της θέσης κατά το χρόνο του αναδιορισμού.
2. Ο υπάλληλος αναδιορίζεται μετά από γνωμοδότηση της οικείας υγειονομικής επιτροπής, με την οποία διαπιστώνεται ότι αποκαταστάθηκε η σωματική ή πνευματική του ικανότητα, σε βαθμό που του επιτρέπει να ασκεί τα καθήκοντα του. Ο υπάλληλος παραπέμπεται στην επιτροπή μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναδιορισμού.
3. Για τον αναδιορισμό αποφασίζει το υπηρεσιακό συμβούλιο. Ο υπάλληλος αναδιορίζεται με το βαθμό που έφερε κατά το χρόνο της απόλυσης του. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει κατά το χρόνο του αναδιορισμού κενή θέση, συνιστάται προσωποπαγής θέση με την απόφαση αναδιορισμού. Ο αναδιοριζόμενος σε προσωποπαγή θέση καταλαμβάνει την πρώτη θέση που κενούται στον οικείο κλάδο και βαθμό.
4. Οι διατάξεις των άρθρων 16 έως και 20 που αναφέρονται στο διορισμό ισχύουν και για τον αναδιορισμό.

Άρθρο 22 - Βαθμός διοριζομένου

1. Ο διοριζόμενος εισέρχεται στην υπηρεσία με τον εισαγωγικό βαθμό που προβλέπεται στον οικείο κλάδο.
2. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται ο διορισμός, σε βαθμό ανώτερο του εισαγωγικού, προσώπων τα οποία έχουν αυξημένα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, εφόσον αυτό προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.

Άρθρο 23 - Προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου

1. Το προσωπικό μητρώο συγκροτείται μετά το διορισμό του υπαλλήλου και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν την ατομική, οικογενειακή, περιουσιακή και υπηρεσιακή του κατάσταση σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο.
2. Ειδικότερα το προσωπικό μητρώο περιλαμβάνει:
  - α) Τα στοιχεία της ταυτότητας του υπαλλήλου, τα στοιχεία συζύγου και των παιδιών του, καθώς και τη δήλωση πε-

ριουσιακής κατάστασης του άρθρου 28 του παρόντος. Τα στοιχεία αυτά γνωστοποιούνται από τον υπάλληλο με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλει στην υπηρεσία του κατά το διορισμό του. Με τον ίδιο τρόπο δηλώνεται υποχρεωτικά κάθε ουσιώδης μεταβολή των στοιχείων αυτών.

- β) Τους τίτλους σπουδών ή άλλα τυπικά προσόντα.
- γ) Αποφάσεις, έγγραφα ή άλλα στοιχεία που αναφέρονται στην υπηρεσιακή γενικά κατάσταση και δραστηριότητα του υπαλλήλου, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι εκθέσεις αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων.
- δ) Κάθε άλλο στοιχείο που ο υπάλληλος καταθέτει ο ίδιος στην υπηρεσία του ζητώντας να συμπεριληφθεί στο προσωπικό του μητρώο, εφόσον σχετίζεται με τα υπηρεσιακά του καθήκοντα και είναι πρόσφορο για την αξιολόγηση του.
3. Κάθε υπάλληλος δικαιούται να λάβει γνώση του προσωπικού μητρώου του.
4. Η αρμόδια υπηρεσία προσωπικού υποχρεούται να τηρεί, να φυλάσσει και να ενημερώνει το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων. Η παράλειψη των υποχρεωσεων για εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου συνιστά το παράπτωμα της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 107.
5. Η αρμόδια υπηρεσία, σε περίπτωση μετάθεσης του υπαλλήλου, συγκροτεί βοηθητικό προσωπικό μητρώο με τα απαραίτητα στοιχεία, το οποίο τον συνοδεύει.
6. Το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου τίθεται υπόψη του υπηρεσιακού συμβουλίου, καθώς και κάθε άλλου οργάνου που είναι αρμόδιο για τη διενέργεια υπηρεσιακών κρίσεων.
7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθορίζονται ο τρόπος τήρησης και ενημέρωσης του προσωπικού μητρώου, κύριου και βοηθητικού, ο χρόνος περιοδικής καταστροφής των εκθέσεων αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων, η μετά από αίτηση του υπαλλήλου αφαίρεση στοιχείων, καθώς και η σχετική διαδικασία, όπως και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ – ΚΩΛΥΜΑΤΑ -ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Άρθρο 24 - Πίστη στο Σύνταγμα

Ο υπάλληλος είναι εκτελεστής της θέλησης του Κράτους, υπηρετεί μόνο το Λαό και οφείλει πίστη στο Σύνταγμα και αφοσίωση στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία.

Άρθρο 25 - Νομιμότητα υπηρεσιακών ενεργειών

- Ο υπάλληλος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των καθηκόντων του και τη νομιμότητα των υπηρεσιακών του ενεργειών.
- Ο υπάλληλος οφείλει να υπακούει στις διαταγές των προϊσταμένων του. Όταν όμως εκτελεί διαταγή, την οποία θεωρεί παράνομη, οφείλει, πριν την εκτέλεση, να αναφέρει εγγράφως την αντίθετη γνώμη του και να εκτελέσει τη διαταγή χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Η διαταγή δεν προσκτάται νομιμότητα εκ του ότι ο υπάλληλος οφείλει να υπακούσει σε αυτήν.
- Αν η διαταγή είναι προδήλως αντισυνταγματική ή παράνομη, ο υπάλληλος οφείλει να μην την εκτελέσει και να το αναφέρει χωρίς αναβολή. Όταν σε διαταγή, η οποία προδήλως αντίκειται σε διατάξεις νόμων ή κανονιστικών πράξεων, διατυπώνονται επείγοντες και εξαιρετικοί λόγοι γενικότερου συμφέροντος ή όταν, ύστερα από άρνηση υπακοής σε πρώτη διαταγή που προδήλως αντίκειται σε τέτοιες διατάξεις, ακολουθήσει δεύτερη διαταγή που εκθέτει επείγοντες και εξαιρετικούς λόγους γενικότερου συμφέροντος, ο υπάλληλος οφείλει να εκτελέσει τη διαταγή και να αναφέρει συγχρόνως στην προϊσταμένη αρχή εκείνου που τον διέταξε. Επί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εφόσον εκείνος που διέταξε είναι το διοικητικό συμβούλιο ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης, η αναφορά υποβάλλεται στον εποπτεύοντα Υπουργό. Εάν εκείνος που διέταξε είναι ο Υπουργός, η αναφορά υποβάλλεται στον Πρωθυπουργό.
- Αν ο υπάλληλος έχει αντίθετη γνώμη για εντελλόμενη ενέργεια, για την οποία είναι αναγκαία η προσυπογραφή ή η θεώρηση του, οφείλει να τη διατυπώσει εγγράφως για να απαλλαγεί από την ευθύνη. Εάν παραλείπει την προσυπογραφή ή θεώρηση, θεωρείται ότι προσυπέγραψε ή θεώρησε.

5. Οι προϊστάμενοι όλων των βαθμίδων οφείλουν να προσυπογράφουν τα έγγραφα που ανήκουν στην αρμοδιότητα τους και εκδίδονται με την υπογραφή του προϊσταμένου τους. Αν διαφωνούν, οφείλουν να διατυπώσουν εγγράφως τις τυχόν αντιρρήσεις τους. Αν παραλείψουν να προσυπογράψουν το έγγραφο, θεωρείται ότι το προσυπέγραψαν.
6. Ο υπάλληλος δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί τη σύνταξη, με κάθε μέσο, εγγράφου για θέμα της αρμοδιότητάς του, εφόσον διαταχθεί γι' αυτό από οποιονδήποτε από τους προϊσταμένους του. Αν διαφωνεί με το περιεχόμενο του εγγράφου, εφαρμόζεται η παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 26 - Εχεμύθεια

1. Ο υπάλληλος οφείλει να τηρεί εχεμύθεια για θέματα που χαρακτηρίζονται ως απόρρητα από τις κείμενες διατάξεις. Οφείλει επίσης να τηρεί εχεμύθεια σε κάθε περίπτωση που αυτό επιβάλλεται από την κοινή πείρα και λογική, για γεγονότα ή πληροφορίες των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών.
2. Η υποχρέωση εχεμύθειας δεν αντιτάσσεται στις περιπτώσεις που προβλέπεται δικαίωμα των πολιτών να λαμβάνουν γνώση των διοικητικών εγγράφων.
3. Μαρτυρία ή πραγματογνωμοσύνη για θέματα απόρρητα επιτρέπεται μόνο με άδεια του οικείου Υπουργού.
- «4. Ο υπάλληλος που έχει χαρακτηριστεί ως μάρτυς δημοσίου συμφέροντος κατά το άρθρο 45B του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, δεν παραλείπεται σε διαδικασία προαγωγής ούτε υπόκειται σε οποιαδήποτε πειθαρχική διαδικασία ή τιμωρείται, απολύεται ή καθ' οιονδήποτε τρόπο υφίσταται άλλη δυσμενή διακριτική μεταχείριση αμέσως ή εμμέσως και ιδίως σε θέματα υπηρεσιακής εξέλιξης, μετακίνησης ή τοποθέτησης, κατά τη διάρκεια του αναγκαίου για τη δικαστική διερεύνηση της υπόθεσης χρόνου.»⁽³⁾

Άρθρο 27 - Συμπεριφορά υπαλλήλου

1. Ο υπάλληλος οφείλει να συμπεριφέρεται εντός και εκτός της υπηρεσίας κατά τρόπο ώστε να καθίσταται άξιος της κοινής εμπιστοσύνης.
2. Ο υπάλληλος οφείλει κατά την άσκηση των καθηκόντων του να συμπεριφέρεται με ευπρέπεια στους διοικούμενους

(3) Η παρ. 4 προστέθηκε με την υποπερίπτωση α' της περ. 6 της Υποπαρ. ΙΕ.17 της Παρ. ΙΕ άρθρου πρώτου του Ν. 4254/2014 (ΦΕΚ 85/Α/7-4-2014).

και να τους εξυπηρετεί κατά τη διεκπεραίωση των υποθέσεων τους.

3. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ο υπάλληλος δεν επιτρέπεται να κάνει διακρίσεις σε όφελος ή σε βάρος των πολιτών, εξαιτίας των πολιτικών, των φιλοσοφικών ή των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων.

Άρθρο 28 - Περιουσιακή κατάσταση

1. Ο υπάλληλος υποχρεούται να δηλώσει εγγράφως, κατά το διορισμό του, την περιουσιακή κατάσταση του ίδιου, συζύγου και παιδιών του, εφόσον συνοικούν με αυτόν, καθώς και κάθε μεταγενέστερη ουσιώδη μεταβολή της. Οι υπάλληλοι, εντός τριών (3) μηνών από την τέλεση γάμου, υποχρεούνται να δηλώσουν την περιουσιακή κατάσταση των συζύγων τους. Οποιαδήποτε αγορά κινητών σημαντικής αξίας ή ακινήτων, από τον υπάλληλο ή τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου, αιτιολογείται υποχρεωτικά με την υποβαλλόμενη δήλωση. Αν για την αγορά αυτή ο υπάλληλος επικαλείται οικονομική ενίσχυση προσώπων άλλων από τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο, οφείλει να δηλώσει και την περιουσιακή κατάσταση αυτών.
2. Κάθε δύο (2) χρόνια η αρμόδια υπηρεσία προσωπικού υποχρεούται να ζητεί από τους υπαλλήλους να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση για την ουσιώδη μεταβολή ή μη της περιουσιακής τους κατάστασης.
3. Αν η μεταβολή της περιουσιακής κατάστασης του υπαλλήλου είναι δυσανάλογη προς τις αποδοχές και την εν γένει οικονομική του κατάσταση, η αρμόδια υπηρεσία υποχρεούται να ενεργήσει έρευνα για την προέλευση των πόρων του υπαλλήλου. Αν μετά την έρευνα αυτή προκύψουν σοβαρές ενδείξεις ότι ο υπάλληλος απέκτησε τους πόρους αυτούς κατά τρόπο που συνιστά ποινικό αδίκημα ή πειθαρχικό παράπτωμα, ο αρμόδιος Υπουργός προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την ποινική ή πειθαρχική δίωξη αυτού. Προκειμένου για υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου τη δίωξη αυτή ασκούν και τα όργανα που είναι αρμόδια για την παραπομπή των υπαλλήλων στο υπηρεσιακό συμβούλιο.
4. Η δήλωση περιουσιακής κατάστασης συντάσσεται σε ειδικό έντυπο το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών. Με την ίδια απόφαση μπορεί να οριστούν δικαιολογητικά

τα οποία πρέπει να αναγράφονται ή να συνοδεύουν τις δηλώσεις. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις ανωτέρω δηλώσεις αποτελούν υποχρεωτικά αντικείμενο επεξεργασίας και διαβιβάζονται σε ηλεκτρονική μορφή στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων τηρεί ειδικό μητρώο υπόχρεων και μεριμνά για τη μηχανογραφική επεξεργασία των δηλώσεων και την κατοχύρωση του απόρρητου χαρακτήρα των στοιχείων που περιέχονται σε αυτές.

5. Ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, επιφυλασσομένων των διατάξεων της περίπτωσης ε' της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002 (ΦΕΚ 296 Α') και της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 3491/2006 (ΦΕΚ 207 Α'), διενεργείται είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από αίτημα της υπηρεσίας του υπαλλήλου είτε μετά από καταγγελία, από υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών.
6. Η υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης σύμφωνα με το άρθρο αυτό είναι ανεξάρτητη από την υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.

Άρθρο 29 - Χρόνος παροχής εργασίας

1. Ο υπάλληλος παρέχει την εργασία του μέσα στον οριζόμενο από τις κείμενες γενικές ή ειδικές διατάξεις χρόνο.
2. Εφόσον έκτακτες και εξαιρετικές υπηρεσιακές ανάγκες το επιβάλλουν, ο υπάλληλος οφείλει να εργαστεί και πέρα από το χρόνο εργασίας ή σε μη εργάσιμες ημέρες. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται στον υπάλληλο αποζημίωση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 30 - Καθήκοντα υπαλλήλου

1. Ο υπάλληλος εκτελεί τα καθήκοντα του κλάδου ή της ειδικότητας του.
2. Σε περιπτώσεις επιτακτικής υπηρεσιακής ανάγκης που δεν μπορεί να καλυφθεί με άλλον τρόπο, επιτρέπεται να ανατίθενται στον υπάλληλο καθήκοντα άλλου κλάδου ή ειδικότητας. Σε όμοιες περιπτώσεις επιτρέπεται να ανατίθενται στον υπάλληλο εργασίες συναφείς με την ειδικότητα ή τα καθήκοντα του ή για τις οποίες έχει την απαιτούμενη εμπειρία ή ειδικευση.

3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο ανάθεση επιτρέπεται για χρονικό διάστημα έως δύο (2) μηνών με αιτιολογημένη απόφαση του οικείου προϊστάμενου. Παράταση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος έως έξι (6) μήνες ακόμη επιτρέπεται μετά από αιτιολογημένη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Άρθρο 31 - Άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή⁽⁴⁾

1. Μετά από άδεια ο υπάλληλος μπορεί να ασκεί ιδιωτικό έργο ή εργασία με αμοιβή, εφόσον συμβιβάζεται με τα καθήκοντα της θέσης του και δεν παρεμποδίζει την ομαλή εκτέλεση της υπηρεσίας του.
2. Η άδεια χορηγείται για συγκεκριμένο έργο ή εργασία μετά από σύμφωνη αιτιολογημένη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου και μπορεί να ανακαλείται με τον ίδιο τρόπο. Η άδεια στους υπαλλήλους του Δημοσίου χορηγείται από τον οικείο υπουργό και στους υπαλλήλους των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης και αν δεν υπάρχει τέτοιο όργανο, από τον πρόεδρο του συλλογικού οργάνου διοίκησης.
3. Δεν επιτρέπεται στον υπάλληλο η κατ' επάγγελμα άσκηση εμπορίας.
4. Ειδικές απαγορευτικές διατάξεις διατηρούνται σε ισχύ.

«5. Ο υπάλληλος επιτρέπεται να αποκτά αυτοκίνητο δημοσίας χρήσεως ή να εκμεταλλεύεται αυτό με εκμίσθωση, εφόσον απέκτησε τούτο είτε με γονική παροχή είτε λόγω κληρονομικής διαδοχής είτε λόγω δωρεάς εν ζωή από συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως β' βαθμού ή από σύζυγο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορούν να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα τεχνικής φύσης που αφορούν τη χορήγηση αδειών κυκλοφορίας και την εκμετάλλευση δημοσίας χρήσης αυτοκινήτου στις περιπτώσεις αυτού του άρθρου.»⁽⁵⁾

(4) ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά την παρ.6 του άρθ. 37 του Ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152/Α/1-7-2011) : «Οι περιορισμοί που προβλέπονται στα άρθρα 31 και 32 του ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας - Α' 26) και το ασυμβίβαστο που προβλέπεται στο άρθρο 34 του ίδιου νόμου έχουν εφαρμογή και στους υπαλλήλους που κάνουν χρήση των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου».

(5) Η παρ. 5, που είχε προστεθεί με την παρ. 4 άρθρ. 20 του Ν. 3801/2009 (ΦΕΚ 163/Α), αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 10 του άρθρ. 18 του Ν. 4233/2014 (ΦΕΚ 22/Α/29-1-2014).

Άρθρο 32 - Συμμετοχή σε εταιρείες⁽⁶⁾

1. Ο υπάλληλος υποχρεούται να δηλώνει στην υπηρεσία του τη συμμετοχή του σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου οποιασδήποτε μορφής, εκτός των σωματείων και των κοινωφελών ιδρυμάτων.
2. Απαγορεύεται ο υπάλληλος να μετέχει σε οποιαδήποτε εμπορική εταιρεία προσωπική, περιορισμένης ευθύνης ή κοινοπραξία ή να είναι διευθύνων ή εντεταλμένος σύμβουλος ανώνυμης εταιρείας ή διαχειριστής οποιασδήποτε εμπορικής εταιρείας. Μετά από άδεια ο υπάλληλος μπορεί να μετέχει στη διοίκηση ανώνυμης εταιρείας ή γεωργικού συνεταιρισμού με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου. Η άδεια χορηγείται με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 31 του παρόντος.
3. Απαγορεύεται η απόκτηση από υπάλληλο, σύζυγο του ή ανήλικα τέκνα τους μετοχών ανωνύμων εταιρειών που υπάγονται στον ειδικό έλεγχο της υπηρεσίας του. Ο υπάλληλος που κατά το διορισμό ο ίδιος ή σύζυγος του ή ανήλικα τέκνα του κατέχουν μετοχές ανωνύμων εταιρειών οι οποίες εμπίπτουν στην απαγόρευση του προηγούμενου εδαφίου ή τις αποκτά κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του, λόγω κληρονομιάς, υποχρεούται να υποβάλει σχετική δήλωση στην υπηρεσία του και εντός ενός έτους είτε να τις μεταβιβάσει είτε να ζητήσει τη μετακίνηση του σε άλλη αρχή της υπηρεσίας του ή τη μετάταξη του σε άλλη δημόσια υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Η μετακίνηση ή μετάταξη είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία του και διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 66 και 74 του παρόντος. Κατά το διάστημα που μεσολαβεί μέχρι τη μεταβίβαση των μετοχών ή την ολοκλήρωση της μετάταξης του, ο υπάλληλος εμπίπτει στο κώλυμα συμφέροντος του άρθρου 36 του παρόντος.
4. Διατηρούνται σε ισχύ ειδικές διατάξεις που αναφέρονται σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου της παρ. 2 του παρόντος άρθρου και θεσπίζουν πρόσθετους περιορισμούς για τους υπαλλήλους.

(6) ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά την παρ. 6 του άρθ. 37 του Ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152/Α/1-7-2011) : «Οι περιορισμοί που προβλέπονται στα άρθρα 31 και 32 του ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας - Α' 26) και το ασυμβίβαστο που προβλέπεται στο άρθρο 34 του ίδιου νόμου έχουν εφαρμογή και στους υπαλλήλους που κάνουν χρήση των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου».

5. Επιτρέπεται η συμμετοχή υπαλλήλων με την υπηρεσιακή τους ιδιότητα σε συνεταιρισμούς ή στη διοίκηση ανωνύμων εταιρειών ή εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, οι οποίες ελέγχονται από το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Ο.Τ.Α. και τις δημόσιες επιχειρήσεις, όταν τούτο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΑ ΕΡΓΑ Ή ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ**Άρθρο 33 - Έργα ασυμβίβαστα με το βουλευτικό αξίωμα**

Απαγορεύεται στους υπαλλήλους η άσκηση έργων ασυμβίβαστων, κατά τις κείμενες διατάξεις, με το βουλευτικό αξίωμα, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 32 του παρόντος.

Άρθρο 34 - Δικηγορική ιδιότητα⁽⁷⁾

Η ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου είναι ασυμβίβαστη προς την ιδιότητα του δικηγόρου, εκτός αν ειδικές διατάξεις ορίζουν διαφορετικά.

Άρθρο 35 - Κατοχή δεύτερης θέσης

1. Απαγορεύεται ο διορισμός υπαλλήλου, με οποιαδήποτε σχέση, σε δεύτερη θέση: α) δημοσίων υπηρεσιών, β) νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, γ) Ο.Τ.Α., συμπεριλαμβανομένων και των ενώσεων αυτών, δ) δημοσίων επιχειρήσεων και δημοσίων οργανισμών, ε) νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους ή το κράτος κατέχει το 51% τουλάχιστον του μετοχικού τους κεφαλαίου και στ) νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, που ανήκουν στα υπό στοιχεία β', γ', δ' και ε' νομικά πρόσωπα ή επιχορηγούνται από αυτά τακτικώς, κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή κατά τα οικεία καταστατικά ή που τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα κατέχουν το 51% τουλάχιστον του μετοχικού τους κεφαλαίου.
2. Διατάξεις ειδικών νόμων που επιτρέπουν το διορισμό σε δεύτερη θέση εξακολουθούν να ισχύουν.

(7) ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά την παρ. 6 του άρθ. 37 του Ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152/Α/1-7-2011) : «Οι περιορισμοί που προβλέπονται στα άρθρα 31 και 32 του ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας - Α' 26) και το ασυμβίβαστο που προβλέπεται στο άρθρο 34 του ίδιου νόμου έχουν εφαρμογή και στους υπαλλήλους που κάνουν χρήση των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου».

3. Υπάλληλος που κατά παράβαση των διατάξεων των παραπάνω παραγράφων διορίζεται σε δεύτερη θέση και αποδέχεται το διορισμό του θεωρείται ότι παραιτείται αυτοδίκαια από την πρώτη θέση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' - ΚΩΛΥΜΑΤΑ

Άρθρο 36 - Κώλυμα συμφέροντος

1. Ο υπάλληλος δεν επιτρέπεται είτε ατομικώς είτε ως μέλος συλλογικού οργάνου να αναλαμβάνει την επίλυση ζητήματος ή να συμπράττει στην έκδοση πράξεων, εάν ο ίδιος ή σύζυγος του ή συγγενής του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό ή πρόσωπο με το οποίο τελεί σε σχέση ιδιαίτερης φιλίας ή έχθρας έχει πρόδηλο συμφέρον στην έκβαση της υπόθεσης.
2. Η παράβαση της διάταξης της προηγούμενης παραγράφου αποτελεί λόγο ακυρώσεως της σχετικής διοικητικής πράξης.
3. Υπάλληλοι που είναι σύζυγοι ή συγγενείς μεταξύ τους έως και τον τρίτο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας δεν επιτρέπεται να είναι μέλη του ίδιου συλλογικού οργάνου.
4. Ο υπάλληλος υποχρεούται να ζητήσει την εξαίρεση του από κάθε ενέργεια των παραγράφων 1 και 3 του παρόντος άρθρου, όταν ο ίδιος έχει κώλυμα.

Άρθρο 37 - Κώλυμα εντοπιότητας

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη της οικείας συνδικαλιστικής οργάνωσης, είναι δυνατόν να ορίζεται ότι οι προϊστάμενοι των υπηρεσιών δεν μπορούν να υπηρετούν στον τόπο καταγωγής των ίδιων ή των συζύγων τους. Αν δεν υπάρχει συνδικαλιστική οργάνωση ζητείται η γνώμη της ΑΔΕΔΥ.
2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν έχει εφαρμογή για την περιφέρεια τέως διοικήσεως πρωτεύουσας και την περιφέρεια του Δήμου Θεσσαλονίκης και των όμορων δήμων, καθώς και σε δήμους ή κοινότητες άγονων, προβληματικών ή νησιωτικών περιοχών με πληθυσμό μέχρι 3.000 κατοίκους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' - ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 38 - Αστική ευθύνη

1. Ο υπάλληλος ευθύνεται έναντι του Δημοσίου για κάθε ζημιά την οποία προξένησε σε αυτό από δόλο ή βαρεία αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο υπάλλη-

λος ευθύνεται επίσης για την αποζημίωση την οποία κατέβαλε το Δημόσιο σε τρίτους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, εφόσον οφείλονται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια. Ο υπάλληλος δεν ευθύνεται έναντι των τρίτων για τις ανωτέρω πράξεις ή παραλείψεις του.

2. Σε περίπτωση δόλου του υπαλλήλου, αυτός παραπέμπεται υποχρεωτικώς στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Σε περίπτωση βαρείας αμέλειας, αν ο υπάλληλος παραπεμφθεί, το Ελεγκτικό Συνέδριο, εκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις, μπορεί να καταλογίσει σε αυτόν μέρος μόνο της ζημιάς που επήλθε στο Δημόσιο ή της αποζημίωσης που το τελευταίο υποχρεώθηκε να καταβάλει.
3. Αν περισσότεροι υπάλληλοι προξένησαν από κοινού ζημιά στο Δημόσιο, ευθύνονται εις ολόκληρον κατά τις διατάξεις του Αστικού Δικαίου.
4. Η αξίωση του Δημοσίου κατά υπαλλήλων του για αποζημίωση στις περιπτώσεις της παρ. 1 παραγράφεται σε πέντε (5) έτη. Στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, η πενταετία αρχίζει αφότου το αρμόδιο όργανο για την υποβολή της αίτησης καταλογισμού έλαβε γνώση της ζημιάς και του λόγου αυτής, και στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου, αφότου το Δημόσιο κατέβαλε την αποζημίωση.
5. Η αστική ευθύνη των δημόσιων υπολόγων και των διατακτών διέπεται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις.
6. Ειδικές διατάξεις για την προσωπική αστική ευθύνη των δημοσίων υπαλλήλων έναντι των τρίτων διατηρούνται σε ισχύ.

ΜΕΡΟΣ Γ' - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' - ΜΟΝΙΜΟΤΗΤΑ

Άρθρο 39 - Δικαίωμα μονιμότητας - Εξαιρέσεις

1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που κατέχουν οργανικές θέσεις είναι μόνιμοι, εφόσον αυτές οι θέσεις υπάρχουν.
2. Εξαιρούνται από τη μονιμότητα οι κατά την παρ. 5 του άρθρου 103 του Συντάγματος υπάλληλοι.
3. Μόνιμοι υπάλληλοι, οι οποίοι, σύμφωνα με ειδικές διατάξεις, καταλαμβάνουν θέσεις υπαλλήλων της παρ. 2, διατηρούν τη μονιμότητά τους.

Άρθρο 40 - Δοκιμαστική υπηρεσία - Μονιμοποίηση

1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που διορίζονται σε οργανικές θέσεις, διανύουν δύο (2) έτη δοκιμαστικής υπηρεσίας κατά τη διάρκεια της οποίας απολύονται για λόγους που ανάγονται στην υπηρεσία τους μόνο μετά από απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου.
2. Οι δόκιμοι υπάλληλοι, κατά τη διάρκεια της δοκιμαστικής υπηρεσίας τους, παρακολουθούν προγράμματα εισαγωγικής εκπαίδευσης που οργανώνονται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 47 του παρόντος.
3. Με τη συμπλήρωση της διετούς δοκιμαστικής υπηρεσίας οι υπάλληλοι μονιμοποιούνται αυτοδίκαια, με εξαίρεση τους υπαλλήλους στους οποίους έχει επιβληθεί πειθαρχική ποινή ή για τους οποίους υφίσταται πειθαρχική εκκρεμότητα ή υπάρχει δυσμενής έκθεση αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων. Στις τελευταίες αυτές περιπτώσεις για τη μονιμοποίηση ή μη αποφαινεται το υπηρεσιακό συμβούλιο εντός δύο (2) μηνών από τη συμπλήρωση της δοκιμαστικής υπηρεσίας. Για την αυτοδίκαιη μονιμοποίηση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του οργάνου που είναι αρμόδιο για το διορισμό.
4. Κατά της απόφασης του υπηρεσιακού συμβουλίου για την απόλυση δοκίμου υπαλλήλου, σύμφωνα με την παρ. 1, καθώς και κατά της απόφασης περί μη μονιμοποίησης του σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού, επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής στο Συμβούλιο της Επικρατείας.
5. Οι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και της Εθνικής Σχολής Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) δεν διανύουν δοκιμαστική υπηρεσία.
6. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν δοκιμαστική υπηρεσία μεγαλύτερης διάρκειας εξακολουθούν να ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ - ΜΙΣΘΟΣ - ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**Άρθρο 41 - Δικαίωμα - Αξίωση μισθού**

1. Ο υπάλληλος έχει δικαίωμα σε μισθό. Ο μισθός καθορίζεται σε μηνιαία βάση και έχει σκοπό την αξιοπρεπή διαβίωση του υπαλλήλου.
2. Οι κάθε είδους πρόσθετες αποδοχές ή απολαβές των υπαλλήλων δεν μπορεί να είναι κατά μήνα ανώτερες από το σύνολο των αποδοχών της οργανικής τους θέσης.

3. Η αξίωση του υπαλλήλου για το μισθό αρχίζει από την ανάληψη υπηρεσίας.
4. Προκειμένου περί υπαλλήλου, ο οποίος επανέρχεται από την κατάσταση της διαθεσιμότητας ή της αργίας στα καθήκοντα του, η αξίωση για πλήρη μισθό αρχίζει από την επανάληψη των καθηκόντων του.
5. Η αξίωση του υπαλλήλου για μισθό παύει με τη λύση της υπαλληλικής σχέσης.
6. Οι αποδοχές που παρέχονται μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης αντί για σύνταξη, σύμφωνα με τη συνταξιοδοτική νομοθεσία, δεν επηρεάζονται από τις διατάξεις της παρ. 5 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 42 - Χρόνος καταβολής μισθού

Ο μισθός προκαταβάλλεται στην αρχή κάθε δεκαπενθημέρου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της ΑΔΕΔΥ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζεται διαφορετικά ο χρόνος καταβολής του μισθού.

Άρθρο 43 - Πότε δεν οφείλεται μισθός

1. Δεν οφείλεται μισθός όταν ο υπάλληλος από υπαιτιότητα του δεν παρέσχε υπηρεσία καθόλου ή εν μέρει.
2. Η περικοπή του μισθού στις περιπτώσεις της παρ. 1 ενεργείται με πράξη του αρμόδιου για την εκκαθάριση και πληρωμή των δαπανών οργάνου, το οποίο οφείλει να ειδοποιήσει ο προϊστάμενος της υπηρεσίας προσωπικού ή της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος. Κατά της πράξης αυτής, η οποία κοινοποιείται με απόδειξη στον υπάλληλο, επιτρέπεται προσφυγή στο υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση. Η άσκηση της προσφυγής δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Το υπηρεσιακό συμβούλιο αποφαινεται οριστικώς.
3. Σε περίπτωση κινήσεως της διαδικασίας απολύσεως του υπαλλήλου λόγω ανιάτης ασθένειας καταβάλλεται ο μισθός ενέργειας ή διαθεσιμότητας ως τη λύση της υπαλληλικής σχέσης, όχι όμως πέρα από έξι (6) μήνες από τη λήξη της αναρρωτικής άδειας ή της διαθεσιμότητας.

Άρθρο 44 - Όροι υγιεινής και ασφάλειας

1. Οι υπάλληλοι έχουν δικαίωμα στη διασφάλιση συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας τους.
2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέ-

ντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών και ύστερα από γνώμη της ΑΔΕΔΥ, ιδρύεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης οργανική μονάδα για την εποπτεία και τήρηση των όρων υγιεινής και ασφάλειας του χώρου εργασίας των υπαλλήλων του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται το επίπεδο της οργανικής μονάδας και κάθε άλλο θέμα που αφορά στη λειτουργία της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ - ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 45 - Ελευθερία της έκφρασης

1. Η ελευθερία της έκφρασης των πολιτικών, φιλοσοφικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων, όπως και των επιστημονικών απόψεων και της υπηρεσιακής κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής, αποτελεί δικαίωμα των υπαλλήλων και τελεί υπό την εγγύηση του Κράτους. Δεν επιτρέπονται διακρίσεις των υπαλλήλων λόγω των πεποιθήσεων ή των απόψεων τους ή της κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής.
2. Η συμμετοχή των υπαλλήλων στην πολιτική ζωή της Χώρας επιτρέπεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 46

Συνδικαλιστική ελευθερία και δικαίωμα απεργίας

1. Η συνδικαλιστική ελευθερία και η ανεμπόδιστη άσκηση των συναφών με αυτήν δικαιωμάτων διασφαλίζονται στους υπαλλήλους.
2. Οι υπάλληλοι μπορούν ελεύθερα να ιδρύουν συνδικαλιστικές οργανώσεις, να γίνονται μέλη τους και να ασκούν τα συνδικαλιστικά τους δικαιώματα.
3. Η απεργία αποτελεί δικαίωμα των υπαλλήλων και ασκείται από τις συνδικαλιστικές τους οργανώσεις ως μέσο για τη διασφάλιση και προαγωγή των οικονομικών, εργασιακών, συνδικαλιστικών, κοινωνικών και ασφαλιστικών συμφερόντων τους και ως εκδήλωση αλληλεγγύης προς άλλους εργαζόμενους για τους αυτούς σκοπούς. Το δικαίωμα της απεργίας ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου που το ρυθμίζει.
4. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις έχουν δικαίωμα να διαπραγματεύονται με τις αρμόδιες αρχές για τους όρους, την αμοιβή και τις συνθήκες εργασίας των μελών τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Άρθρο 47 - Υπηρεσιακή εκπαίδευση

1. Η υπηρεσιακή εκπαίδευση είναι δικαίωμα του υπαλλήλου. Η εκπαίδευση γίνεται με τη συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα εισαγωγικής εκπαίδευσης, επιμόρφωσης, μετεκπαίδευσης και προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακής εκπαίδευσης. Τα προγράμματα εκτελούνται στην Ελλάδα ιδίως στο πλαίσιο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) ή στο εξωτερικό, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.
2. Η εισαγωγική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική, τόσο για την υπηρεσία όσο και για τον υπάλληλο. Γίνεται κατά την πρώτη διετία από το διορισμό του υπαλλήλου και έχει ως σκοπό την εξοικείωση του υπαλλήλου με τα αντικείμενα της υπηρεσίας του και τα καθήκοντα του ως δημοσίου υπαλλήλου γενικότερα. Οι αρμόδιες υπηρεσίες υποχρεούνται να φροντίζουν για την πρόβλεψη των αναγκαίων πιστώσεων στον οικείο προϋπολογισμό. Δεν γίνεται προαγωγή υπαλλήλου στον επόμενο του εισαγωγικού βαθμό εάν δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εισαγωγική εκπαίδευση. Ευθύς ως ο υπάλληλος ολοκληρώσει την εισαγωγική εκπαίδευση, η προαγωγή διενεργείται αναδρομικώς με όλες τις συνέπειες.
3. Η υπηρεσία είναι υποχρεωμένη να μεριμνά για την επιμόρφωση των υπαλλήλων της σε όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους ανεξάρτητα από την κατηγορία, τον κλάδο, την ειδικότητα και το βαθμό τους. Η επιμόρφωση μπορεί να είναι γενική ή να έχει τη μορφή εξειδίκευσης σε αντικείμενα της υπηρεσίας του υπαλλήλου. Η συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα επιμόρφωσης μπορεί να ορίζεται και ως υποχρεωτική.
4. Η μετεκπαίδευση έχει ως σκοπό την απόκτηση από τον υπάλληλο των ειδικών γνώσεων που είναι απαραίτητες για την άσκηση των καθηκόντων του. Γίνεται σε φορείς δημοσίου ή ιδιωτικού, στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, ιδίως σε Πανεπιστήμια, ΤΕΙ και στο ΕΚΔΔΑ. Η μετεκπαίδευση μπορεί να ορίζεται και ως υποχρεωτική.
5. Η μεταπτυχιακή εκπαίδευση γίνεται με τη συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών που εκτελούνται σε αναγνωρισμένα Πανεπιστήμια του εσωτερικού ή του εξωτερικού, είτε αυτοτελώς είτε σε σύμπραξη με ΤΕΙ. Ως προγράμματα ή κύκλοι μεταπτυχια-

ακών σπουδών νοούνται όσα καθορίζονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την ανώτατη εκπαίδευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ - ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΑΔΕΙΑ

Άρθρο 48 - Δικαίωμα κανονικής άδειας

1. Οι δημόσιοι υπάλληλοι δικαιούνται κανονική άδεια με αποδοχές δύο (2) μήνες μετά το διορισμό τους. Η άδεια που δικαιούνται να λάβουν οι υπάλληλοι ορίζεται σε δύο (2) ημέρες για κάθε μήνα υπηρεσίας και δεν μπορεί να υπερβεί συνολικά τον αριθμό των ημερών κανονικής άδειας που δικαιούνται με τη συμπλήρωση ενός (1) έτους δημόσιας πραγματικής υπηρεσίας.
  2. Οι δημόσιοι υπάλληλοι, μετά τη συμπλήρωση ενός (1) έτους πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας, δικαιούνται κανονική άδεια απουσίας με αποδοχές, η διάρκεια της οποίας ορίζεται σε είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες αν ακολουθούν εβδομάδα πέντε (5) εργάσιμων ημερών και είκοσι τέσσερις (24) εργάσιμες ημέρες αν ακολουθούν εβδομάδα έξι (6) εργάσιμων ημερών.
- Ο χρόνος της κανονικής άδειας επαυξάνεται κατά μία (1) εργάσιμη ημέρα για κάθε έτος απασχόλησης και μέχρι τη συμπλήρωση του ανώτατου ορίου των είκοσι πέντε (25) ή τριάντα (30) εργάσιμων ημερών προκειμένου για πενθήμερη ή εξαήμερη εβδομάδα εργασίας, αντίστοιχα.
3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να προσαυξάνεται ως τέσσερις (4) εργάσιμες ημέρες ο αριθμός των ημερών κανονικής άδειας των υπαλλήλων που υπηρετούν σε παραμεθόριες περιοχές.⁽⁸⁾

(8) Εκδόθηκε η με αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.51/578/οικ. 6378/4-3-2008 (ΦΕΚ 475/Β/18-3-2008) ΥΑ, σύμφωνα με την οποία :

- «Προσαυξάνουμε την κανονική άδεια των υπαλλήλων του δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού που υπηρετούν σε υπηρεσίες παραμεθωρίων περιοχών ως ακολούθως:
1. Για τους υπαλλήλους που υπηρετούν στο νομό Κυκλάδων κατά δυο (2) ημέρες.
  2. Για τους υπαλλήλους που υπηρετούν στους νομούς Κιλκίς, Σερρών, Πέλλας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Δράμας κατά τρεις (3) ημέρες.
  3. Για τους υπαλλήλους που υπηρετούν στους Νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου και Κέρκυρας κατά τέσσερις (4) ημέρες.
  4. Προκειμένου για νεοδιόριστους υπαλλήλους, η ανωτέρω προσαύξηση της κανονικής άδειας μπορεί να χορηγηθεί οποτεδήποτε μετά τη συμπλήρωση δυο μηνών πραγματικής υπηρεσίας και μέχρι το τέλος του ημερολογιακού έτους.

4. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται σε όσους έχουν κατά τις κείμενες διατάξεις διακοπές εργασίας. Οι υπάλληλοι αυτοί μπορούν, εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι ανάγκης, να παίρνουν κανονική άδεια με αποδοχές ως δέκα (10) εργάσιμες ημέρες κατ' έτος.
5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, προσαυξάνεται η κανονική άδεια των υπαλλήλων που απασχολούνται σε επικίνδυνες και ανθυγιεινές εργασίες. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι προϋποθέσεις και ο αριθμός των ημερών προσαύξησης της κανονικής άδειας.

Άρθρο 49 - Χορήγηση κανονικής άδειας

1. Δεκαπέντε (15) ημέρες από την κανονική άδεια χορηγούνται υποχρεωτικά, εφόσον το ζητήσει ο υπάλληλος, από 15 Μαΐου έως 31 Οκτωβρίου. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει σε υπηρεσίες οι οποίες έχουν καθοριστεί με απόφαση του οικείου Υπουργού και κατά την περίοδο αυτή βρίσκονται στην αιχμή της λειτουργίας τους ή λειτουργούν σε εικοσιτετράωρη βάση. Όταν με αίτηση του υπαλλήλου ολοκληρωθεί η άδεια χορηγείται εκτός από την περίοδο αυτή, προσαυξάνεται κατά πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Η προσαύξηση αυτή δεν χορηγείται όταν ο υπάλληλος κάνει χρήση της κανονικής του άδειας κατά την περίοδο των Χριστουγέννων και του Πάσχα.
2. Η υπηρεσία, στην οποία ανήκει ο υπάλληλος, χορηγεί υποχρεωτικά σε αυτόν μέσα στο δεύτερο εξάμηνο κάθε έτους την κανονική άδεια που δικαιούται και αν ακόμα δεν την ζητήσει.
3. Επιτρέπεται να μην χορηγείται, να περιορίζεται ή να ανακαλείται η κανονική άδεια προκειμένου να αντιμετωπιστούν έκτακτες ανάγκες της υπηρεσίας, μετά όμως από έγκριση του οργάνου που προϊστάται εκείνου το οποίο είναι αρμόδιο για τη χορήγηση της άδειας. Αν τέτοιο όργανο δεν υπάρχει, αποφασίζει το αρμόδιο για τη χορήγηση της άδειας όργανο.
5. Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται και στο προσωπικό που υπηρετεί στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ α' και β' βαθμού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου.»

4. Η άδεια που δεν χορηγήθηκε κατ' εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου, χορηγείται υποχρεωτικά το επόμενο έτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' - ΑΔΕΙΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΩΝ

Άρθρο 50 - Δικαίωμα ειδικής άδειας

1. Οι υπάλληλοι έχουν δικαίωμα άδειας απουσίας με αποδοχές πέντε (5) εργασίμων ημερών σε περίπτωση γάμου και τριών (3) εργασίμων ημερών σε περίπτωση θανάτου συζύγου τους ή και συγγενούς έως και β' βαθμού. Επίσης δικαιούνται κατόπιν τεκμηριωμένης αίτησης ειδική άδεια με αποδοχές διάρκειας μίας (1) έως τριών (3) ημερών, κατά περίπτωση, για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος ή για τη συμμετοχή σε δίκη ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου.

«Στον πατέρα υπάλληλο χορηγείται άδεια δύο (2) ημερών σε περίπτωση γέννησης τέκνου. Η άδεια αυτή χορηγείται και στην περίπτωση υιοθεσίας, εφόσον το υιοθετηθέν δεν έχει υπερβεί το 20 έτος της ηλικίας του.»⁽⁹⁾

2. Υπάλληλοι που πάσχουν ή έχουν σύζυγο ή τέκνο που πάσχει από νόσημα το οποίο απαιτεί τακτικές μεταγγίσεις αίματος ή χρήζει περιοδικής νοσηλείας δικαιούνται ειδική άδεια με αποδοχές έως είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες το χρόνο. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθορίζονται τα νοσήματα του προηγούμενου εδαφίου.

«3. Η άδεια της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται και σε υπαλλήλους που έχουν τέκνα που πάσχουν από βαριά νοητική στέρηση ή σύνδρομο Down, καθώς επίσης και σε υπαλλήλους με τέκνα που πάσχουν από Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή (Δ.Α.Δ.) εφόσον αυτά είναι ανήλικα ή είναι ενήλικα αλλά δεν εργάζονται.»⁽¹⁰⁾

4. Υπάλληλοι με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω δικαιούνται από την υπηρεσία κάθε ημερολογιακό έτος άδεια με αποδοχές έξι (6) εργασίμων ημερών επιπλέον της κανονικής τους άδειας.

5. Υπάλληλος ο οποίος ανταποκρίνεται σε πρόσκληση από υπηρεσία αιμοληψίας για κάλυψη έκτακτης ανάγκης, κα-

(9) Τα εντός «» τελευταία εδάφια προστέθηκαν με την παρ. 2 άρθρ. 18 του Ν. 3801/2009 (ΦΕΚ 163/Α/4-9-2009).

(10) Η παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 149 του Ν. 4483/2017 (ΦΕΚ 107/Α/31-7-2017)

θώς και υπάλληλος ο οποίος μετέχει σε οργανωμένη ομαδική αιμοληψία δικαιούται ειδικής άδειας απουσίας, με πλήρεις αποδοχές, δύο (2) ημερών.

(6).⁽¹¹⁾

(7). 6. Λοιπές άδειες που προβλέπονται από κείμενες ειδικές διατάξεις διατηρούνται.⁽¹²⁾

7. ⁽¹³⁾ «Υπάλληλος που εργάζεται πέραν του νόμιμου ημερήσιου ωραρίου του, δικαιούται υπηρεσιακή άδεια αναπλήρωσης με αποδοχές, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες το έτος.»⁽¹⁴⁾ Η ανωτέρω άδεια χορηγείται μόνον εφόσον:

α) προκύπτει από το σύστημα ελέγχου τήρησης του ωραρίου ότι ο υπάλληλος έχει εργαστεί τουλάχιστον μία (1) ώρα ανά ημέρα πέραν του νόμιμου ωραρίου του,

β) ο άμεσα προϊστάμενος του και ο προϊστάμενος της άμεσα υπερκείμενης οργανικής μονάδας και εφόσον δεν υπάρχει ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Διοικητικού, βεβαιώνει εγγράφως ότι ο υπάλληλος εργάστηκε πέραν του νόμιμου ημερήσιου ωραρίου του, για εξαιρετικά επείγουσα και ιδιαίτερα σημαντική εργασία που έπρεπε να ολοκληρωθεί μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία και

γ) ο υπάλληλος δεν έχει λάβει υπερωριακή αμοιβή για το χρόνο που εργάστηκε πέραν του νόμιμου ημερήσιου ωραρίου του.

«Προκειμένου να χορηγηθεί μία (1) ημέρα υπηρεσιακή άδεια, ο υπάλληλος πρέπει να έχει εργαστεί τουλάχιστον μία (1) ώρα ανά ημέρα, πέραν του νόμιμου ωραρίου του και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ίσο με το 75% του ισχύοντος για αυτόν ημερήσιου ωραρίου.»⁽¹⁵⁾

(11) Καταργήθηκε από το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 άρθρ. 1 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013). Με το δε δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 ορίστηκε ότι: «Κάθε διάταξη που ρυθμίζει το ίδιο ζήτημα με τις ως άνω καταργούμενες διατάξεις και αφορά υπαλλήλους ή λειτουργούς του Δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού παύει να ισχύει».

(12) Η παρ. 7 αναριθμήθηκε σε παρ. 6 από την παρ. 2 άρθρ. 1 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013).

(13) Η παρ. 7 προστέθηκε με το άρθρ. 38 του Ν. 4250/2014(ΦΕΚ 74/Α/26-3-2014).

(14) Το εντός «» πρώτο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από την περ. α' της παρ. 10 άρθρ. 26 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015).

(15) Το εντός «» τελευταίο εδάφιο αντικαταστάθηκε ως άνω από την περ. β' της παρ. 10 άρθρ. 26 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015).

Άρθρο 51 - Άδειες χωρίς αποδοχές

1. Επιτρέπεται η χορήγηση στον υπάλληλο, μετά από αίτηση του, άδειας χωρίς αποδοχές, εφόσον οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιτρέπουν. Η άδεια αυτή δεν μπορεί να υπερβεί τον ένα (1) μήνα εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους. «Η άδεια χορηγείται υποχρεωτικά στο φυσικό, θετό και ανάδοχο γονέα όταν πρόκειται για νοσηλεία ανήλικου τέκνου λόγω ασθένειας ή ατυχήματος που καθιστά αναγκαία την άμεση παρουσία του.»⁽¹⁶⁾
2. Στους υπαλλήλους επιτρέπεται η χορήγηση άδειας χωρίς αποδοχές συνολικής διάρκειας έως «πέντε (5) ετών»⁽¹⁷⁾, ύστερα από αίτηση τους και γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, για σοβαρούς ιδιωτικούς λόγους.
3. Υπάλληλος, του οποίου σύζυγος υπηρετεί στο εξωτερικό σε ελληνική υπηρεσία του Δημοσίου, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή άλλου φορέα του δημόσιου τομέα ή σε υπηρεσία ή φορέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε διεθνή οργανισμό, στον οποίο μετέχει και η Ελλάδα, δικαιούται να πάρει άδεια χωρίς αποδοχές μέχρι έξι (6) έτη συνεχώς ή και τμηματικά, εφόσον έχει συμπληρώσει διετή πραγματική υπηρεσία.
4. Στον υπάλληλο που αποδέχεται θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε διεθνή οργανισμό, στον οποίο μετέχει η Ελλάδα, χορηγείται μετά από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου άδεια χωρίς αποδοχές μέχρι πέντε (5) έτη, η οποία μπορεί να παραταθεί με την ίδια διαδικασία για μία ακόμα πενταετία. Αν ο υπάλληλος δεν εμφανιστεί να αναλάβει καθήκοντα μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήξη της άδειας, θεωρείται ότι παραιτήθηκε αυτοδικαίως από την υπηρεσία.
5. Ο χρόνος της άδειας χωρίς αποδοχές αποτελεί χρόνο πραγματικής υπηρεσίας μόνο στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 4 του παρόντος άρθρου.
6. Κατά τη διάρκεια της άδειας της παρ. 4 του άρθρου αυτού ο υπάλληλος υποχρεούται να καταβάλλει τις νόμιμες κρατήσεις για κύρια και επικουρική ασφάλιση και στα ταμεία πρόνοιας, οι οποίες αντιστοιχούν στο βαθμό ή το μισθό της υπηρεσίας στην οποία ανήκει οργανικά.

(16) Το μέσα σε «» τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 1 άρθρ. 26 του Ν. 4305/2014 (ΦΕΚ 237/Α/31-10-2014).

(17) Οι μέσα σε «» λέξεις αντικαταστάθηκαν ως άνω από την παρ. 4 άρθρ. 37 του Ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152/Α/1-7-2011).

Άρθρο 52 - Άδειες μητρότητας

1. Στις υπαλλήλους οι οποίες κυοφορούν, χορηγείται άδεια μητρότητας με πλήρεις αποδοχές δύο (2) μήνες πριν και τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό. Σε περίπτωση απόκτησης τέκνου πέραν του 3ου, η μετά τον τοκετό άδεια προσαυξάνεται κάθε φορά κατά δύο (2) μήνες. Η άδεια λόγω κυοφορίας χορηγείται ύστερα από βεβαίωση του θεράποντος ιατρού για τον πιθανολογούμενο χρόνο τοκετού. «Σε περίπτωση πολύδυμης κύησης, η άδεια λοχείας αυξάνεται κατά ένα (1) μήνα για κάθε τέκνο πέραν του ενός.»⁽¹⁸⁾
2. Όταν ο τοκετός πραγματοποιείται σε χρόνο μεταγενέστερο από αυτόν που είχε πιθανολογηθεί αρχικά, η άδεια που είχε χορηγηθεί, παρατείνεται μέχρι την πραγματική ημερομηνία του τοκετού, χωρίς αυτή η παράταση να συνεπάγεται αντίστοιχη μείωση του χρόνου της άδειας που χορηγείται μετά τον τοκετό. Όταν ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από αυτόν που είχε αρχικά πιθανολογηθεί, το υπόλοιπο της άδειας χορηγείται μετά τον τοκετό, ώστε να εξασφαλιστεί συνολικός χρόνος άδειας πέντε (5) μηνών.
3. Σε κυοφορούσες υπαλλήλους που έχουν ανάγκη ειδικής θεραπείας, μετά την εξάντληση της αναρρωτικής άδειας με αποδοχές, χορηγείται κανονική άδεια κυοφορίας με αποδοχές, μετά από βεβαίωση θεράποντος ιατρού και διευθυντή γυναικολογικής ή μαιευτικής κλινικής ή τμήματος δημόσιου νοσηλευτικού ιδρύματος.
4. Στις υπαλλήλους που υιοθετούν τέκνο, χορηγείται άδεια τριών (3) μηνών με πλήρεις αποδοχές εντός του πρώτου εξαμήνου μετά την περαίωση της διαδικασίας της υιοθεσίας, εφόσον το υιοθετημένο τέκνο είναι ηλικίας έως έξι (6) ετών. Ένας μήνας από την άδεια αυτή μπορεί να καλύπτει απουσία της υπαλλήλου κατά το προ της υιοθεσίας διάστημα.
5. Επιδόματα λόγω τοκετού, που καταβλήθηκαν στην υπάλληλο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου λόγω υποχρεωτικής ασφάλισης σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, εκπίπτουν από τις αποδοχές που καταβάλλονται κατά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας, εφόσον η ασφάλιση θεμελιώνεται και σε συνεισφορά του νομικού προσώπου.

(18) Το εντός «» τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 1 άρθρ. 18 του Ν. 3801/2009 (ΦΕΚ 163/Α/4-9-2009).

Άρθρο 53**Διευκολύνσεις υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις⁽¹⁹⁾**

«1. Η προβλεπόμενη, από την παράγραφο 2 του άρθρου 51 του παρόντος, άδεια χορηγείται στον φυσικό, θετό και ανάδοχο γονέα υποχρεωτικά, χωρίς γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου, όταν πρόκειται για ανατροφή παιδιού ηλικίας έως και έξι (6) ετών ή έως οκτώ (8) ετών εφόσον η υιοθεσία δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι την ηλικία των έξι (6) ετών. Διάστημα τριών (3) μηνών της άδειας αυτής χορηγείται με πλήρεις αποδοχές στην περίπτωση γέννησης τρίτου (3ου) παιδιού και άνω.»⁽²⁰⁾

2. Ο χρόνος εργασίας του γονέα υπαλλήλου μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως εφόσον έχει τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχει τέκνα ηλικίας από δύο (2) έως τεσσάρων (4) ετών.

Ο γονέας υπάλληλος δικαιούται εννέα (9) μήνες άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του κατά το προηγούμενο εδάφιο μειωμένου ωραρίου.

Για το γονέα που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή έχει αναπηρία 67% και άνω, το κατά μία ώρα μειωμένο ωράριο του πρώτου εδαφίου ή η άδεια του προηγούμενου εδαφίου προσαυξάνονται κατά έξι (6) μήνες ή ένα (1) μήνα αντίστοιχα.

Στην περίπτωση γέννησης 4ου τέκνου, το μειωμένο ωράριο εργασίας παρατείνεται για δύο (2) ακόμα έτη.

(19) Με την παρ. 2 άρθρ. 24 του Ν. 3896/2010 (ΦΕΚ 207/Α/8-12-2010) ορίστηκε ότι: «Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης στις περιπτώσεις που τίθεται ζήτημα άνησης μεταχείρισης λόγω φύλου, οι οποίες εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/85/ΕΟΚ, όπως ενσωματώθηκε ιδίως με τα προεδρικά διατάγματα 176/1997 (ΦΕΚ 50 Α') και 41/2003 (ΦΕΚ 44 Α'), καθώς και της οδηγίας 96/34/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε ιδίως με τα άρθρα 5 και 6 του ν. 1483/1984 (ΦΕΚ 153 Α'), 25 του ν. 2639/1998 (ΦΕΚ 205 Α'), 53 παρ. 2 του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α'), 6 του π.δ. 193/1988 (ΦΕΚ 84 Α') και 8 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας έτους 2003.» Με τη δε παρ. 1 ιδίου άνω άρθρ. 24 ορίστηκε ότι: «Όταν ένα πρόσωπο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου ισχυρίζεται ότι υφίσταται μεταχείριση που ενέχει διάκριση λόγω φύλου, κατά τις ανωτέρω διατάξεις, και επικαλείται, ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης αρμόδιας αρχής, γεγονός ή στοιχεία από τα οποία πιθανολογείται άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φύλου, ή ότι εκδηλώθηκε σεξουαλική ή άλλη παρενόχληση κατά την έννοια του παρόντος νόμου, ο καθ' ου φέρει το βάρος να αποδείξει στο δικαστήριο ή σε άλλη αρμόδια αρχή, ότι δεν υπήρξε παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών. Η ανωτέρω ρύθμιση δεν ισχύει στην ποινική διαδικασία.»

(20) Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 2 άρθρ. 26 του Ν. 4305/2014 (ΦΕΚ 237/Α/31-10-2014).

«Σε περίπτωση γέννησης διδύμων, τριδύμων κλπ. τέκνων χορηγείται επιπλέον άδεια ανατροφής χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών με αποδοχές για κάθε τέκνο πέραν του ενός.»⁽²¹⁾

3. Αν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι, με κοινή τους δήλωση που κατατίθεται στις υπηρεσίες τους καθορίζεται ποιος από τους δύο θα κάνει χρήση του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας ανατροφής, εκτός αν με την ανωτέρω κοινή τους δήλωση καθορίσουν χρονικά διαστήματα που ο καθένας θα κάνει χρήση, αλλά πάντοτε διαδοχικώς και μέσα στα χρονικά όρια της προηγούμενης παραγράφου.

Αν η σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα, εφόσον δικαιούται όμοιων ολικώς ή μερικώς διευκολύνσεων, ο σύζυγος ή η σύζυγος υπάλληλος δικαιούται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παραγράφου 2 κατά το μέρος που η σύζυγος αυτού ή ο σύζυγος αυτής δεν κάνει χρήση των δικών της ή των δικών του δικαιωμάτων ή κατά το μέρος που αυτά υπολείπονται των διευκολύνσεων της παραγράφου 2.

(Αν η σύζυγος του υπαλλήλου δεν εργάζεται ή δεν ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα, ο σύζυγος δεν δικαιούται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παραγράφου 2, εκτός αν λόγω σοβαρής πάθησης ή βλάβης κριθεί ανίκανη να αντιμετωπίσει τις ανάγκες ανατροφής του παιδιού, σύμφωνα με βεβαίωση της Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται ο υπάλληλος.)⁽²²⁾

4. Όταν ο ένας γονέας λάβει την άδεια της παρ. 1 του παρόντος, ο άλλος δεν έχει δικαίωμα να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παρ. 2 του άρθρου αυτού για το ίδιο διάστημα.

5. Σε περίπτωση διάστασης, διαζυγίου, χηρείας ή γέννησης τέκνου χωρίς γάμο των γονέων του, την άδεια της παρ. 1 και τις διευκολύνσεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου δικαιούται ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια.

6. Οι υπηρεσίες υποχρεούνται να διευκολύνουν τους υπαλλήλους που έχουν τέκνα τα οποία παρακολουθούν μαθήματα πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για

(21) Το εντός « » εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 1 άρθρ. 6 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013)

(22) Το με διακριτή διαγραφή τρίτο εδάφιο καταργήθηκε από την παρ. 2 άρθρ. 6 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013)

να επισκέπτονται το σχολείο των παιδιών τους, με σκοπό την παρακολούθηση της σχολικής τους επίδοσης.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου και καθορίζεται το ανώτατο όριο ημερών απουσίας.⁽²³⁾

«8. Υπάλληλοι που έχουν ανήλικα τέκνα δικαιούνται άδεια με αποδοχές έως τέσσερις (4) εργάσιμες ημέρες για κάθε ημερολογιακό έτος σε περίπτωση ασθένειας των τέκνων τους. Για τους υπαλλήλους που είναι τρίτεκνοι ή πολύτεκνοι, η ως άνω άδεια ανέρχεται σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες για κάθε ημερολογιακό έτος. Για τους υπαλλήλους που είναι μονογονείς, η ως άνω άδεια ανέρχεται σε έξι (6) εργάσιμες ημέρες για κάθε ημερολογιακό έτος.»⁽²⁴⁾

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' - ΑΝΑΡΡΩΤΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ 25

Άρθρο 54 - Δικαίωμα αναρρωτικής άδειας

1. Στον υπάλληλο που είναι ασθενής ή χρειάζεται να αναρρώσει, χορηγείται αναρρωτική άδεια με αποδοχές τόσων μηνών όσα είναι τα έτη της υπηρεσίας του, από την οποία αφαιρείται το σύνολο των αναρρωτικών αδειών που τυχόν έχει λάβει μέσα στην προηγούμενη πενταετία. Αναρρωτική άδεια χορηγούμενη χωρίς διακοπή δεν μπορεί να υπερβεί τους δώδεκα (12) μήνες. Χρόνος υπηρεσίας τουλάχιστον έξι (6) μηνών θεωρείται ως πλήρες έτος. «Υπάλληλος, ο οποίος δεν έχει συμπληρώσει χρόνο υπηρεσίας έξι (6) μηνών, δικαιούται να λάβει τις βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες που προβλέπονται. Μετά την εξάντλησή τους, ο υπάλληλος δικαιούται άδεια άνευ αποδοχών.»⁽²⁶⁾

(23) Για τη χορήγηση διευκόλυνσης στους υπαλλήλους για την παρακολούθηση της σχολικής επίδοσης των τέκνων τους εκδόθηκε η με αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.53/122/οικ.20561/9-8-2007 (ΦΕΚ 1613/Β/17-8-2016) ΥΑ.

(24) Η παρ. 8 προστέθηκε με το άρθρο 31 του Ν. 4440/2016 (ΦΕΚ 224/Α/2-12-2016).

(25) Με την περ. β' της παρ. 9 άρθρ. 20 του Ν. 4019/2011 (ΦΕΚ 216/Α/30-9-2011) ορίστηκε ότι: «Τα άρθρα 54, 55, 56, 164, 165, 166 και 167 του ν. 3528/2007 (26/Α) έχουν εφαρμογή και στο προσωπικό του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)», με την δε περίπτ. γ' ίδιας άνω παρ. 9 ορίστηκε ότι: «Οι περιπτώσεις α' και β' της παρούσας παραγράφου ισχύουν από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.)»

(26) Το εντός « » τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 1 άρθρ. 30 του Ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263/Α/23-12-2008)

2. Στην αναρρωτική άδεια συνυπολογίζονται και οι ημέρες απουσίας λόγω ασθένειας που προηγήθηκαν της άδειας.
3. Στον υπάλληλο που πάσχει από δυσίατο νόσημα, χορηγείται αναρρωτική άδεια, της οποίας η διάρκεια είναι διπλάσια από τη διάρκεια των αδειών των προηγούμενων παραγράφων.
4. Τα δυσίατα νοσήματα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας.

«Άρθρο 55 - Χορήγηση αναρρωτικής άδειας»⁽²⁷⁾

1. Η αναρρωτική άδεια χορηγείται ανά μήνα με εξαίρεση την περίπτωση των δυσίατων νοσημάτων όπως αυτά ορίζονται με την απόφαση της παραγράφου 4 του άρθρου 54 που χορηγείται ανά εξάμηνο κατ' ανώτατο όριο.
2. Βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες χορηγούνται με γνωμάτευση θεράποντος ιατρού έως οκτώ (8) ημέρες κατ' έτος. Δύο (2) εξ αυτών, αλλά όχι συνεχόμενες, μπορούν να χορηγούνται μόνο με υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου.
3. Ο υπάλληλος υποχρεούται να δεχτεί την επίσκεψη του ελεγκτή ιατρού.
4. Η αποστολή ιατρού για έλεγχο υπαλλήλου, που κάνει χρήση βραχυχρόνιων αναρρωτικών αδειών κατ' επανάληψη, είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία και η τυχόν παράλειψη της συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του αρμόδιου προϊσταμένου της διεύθυνσης διοικητικού».

Άρθρο 56 - Διαδικασία χορήγησης αναρρωτικής άδειας

1. Ο υπάλληλος που κωλύεται να προσέλθει στην εργασία του λόγω ασθένειας ενημερώνει την υπηρεσία για την αδυναμία αυτή την ίδια ημέρα.
2. Η υπηρεσία χορηγεί την αναρρωτική άδεια ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου. Η αίτηση για αναρρωτική άδεια υποβάλλεται εντός επτά (7) ημερών από την απουσία του υπαλλήλου λόγω ασθένειας. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης που δεν οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, γίνεται ανάλογη περικοπή της αναρρωτικής άδειας με ευθύνη του οργάνου που είναι αρμόδιο για την έκδοση της απόφασης χορήγησης της. Η υπηρεσία σε όλως ειδικές περιπτώσεις μπορεί να κινεί τη διαδικασία χορήγησης αναρρωτικής άδειας αυτεπαγγέλτως.

(27) Το άρθρο 55 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ.1 του άρθρου 2 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013).

- «3. Αναρρωτική άδεια πέραν των οκτώ (8) ημερών κατ' έτος χορηγείται ύστερα από γνωμάτευση της οικείας υγειονομικής επιτροπής, με εξαίρεση την περίπτωση που η άδεια χορηγείται βάσει γνωμάτευσης του διευθυντή κλινικής δημοσίου νοσοκομείου και εφόσον πρόκειται για νοσηλεία επτά (7) ημερών τουλάχιστο ή κατόπιν χειρουργικής επέμβασης.»⁽²⁸⁾
4. Άδεια διάρκειας πέραν του ενός (1) μηνός για ψυχική νόσο δεν χορηγείται αν δεν έχει προηγηθεί νοσηλεία σε δημόσιο νοσοκομείο. Παράταση της ή χορήγηση νέας άδειας, εφόσον υπερβαίνει, συνολικώς ή τμηματικώς, τον έναν (1) μήνα μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος χορηγείται ύστερα από αναλυτική έκθεση θεράποντος ιατρού και έκθεση εξέτασης λειτουργικότητας του ασθενούς, το περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Με την ίδια απόφαση ορίζονται τα όργανα που δικαιούνται να προβαίνουν σε εξέταση λειτουργικότητας του ασθενούς, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.
5. Το αρμόδιο για τη χορήγηση της αναρρωτικής άδειας όργανο είτε χορηγεί ολόκληρη την άδεια που προτείνει η πρωτοβάθμια υγειονομική επιτροπή ή, εάν κρίνει τη γνωμάτευση της ως ανατιολόγητη, παραπέμπει τον ενδιαφερόμενο για εξέταση στη δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της γνωμάτευσης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής να ζητήσει με ένσταση του νέα εξέταση από την οικεία δευτεροβάθμια επιτροπή, όταν η πρωτοβάθμια έχει απορρίψει εξ ολοκλήρου ή εγκρίνει λιγότερο από το ήμισυ της αναρρωτικής άδειας. Η αναρρωτική άδεια που προτείνεται από τη δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή χορηγείται υποχρεωτικά.
6. Δικαίωμα ένστασης ενώπιον της πρωτοβάθμιας ή της ειδικής υγειονομικής επιτροπής έχουν η υπηρεσία και ο υπάλληλος για την κατ' εξαίρεση χορήγηση άδειας σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού.

(28) Η παρ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 άρθρ. 3 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013).

7. Η αίτηση υπαλλήλου για παράταση αναρρωτικής άδειας υποβάλλεται το αργότερο μέσα στο τελευταίο δεκαπενθήμερο του χρόνου της άδειας που του έχει χορηγηθεί.
8. Ύστερα από κάθε εξέταση, καθώς και μετά τη λήξη του ανωτάτου χρονικού ορίου αναρρωτικής άδειας, οι υγειονομικές επιτροπές γνωμοδοτούν εάν η νόσος είναι ιάσιμη ή όχι. Στη δεύτερη περίπτωση και αφού η γνωμάτευση γίνει οριστική, ο υπάλληλος απολύεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 153. Οι προϊστάμενες αρχές της οικείας υπηρεσίας μπορούν να παραπέμπουν και αυτεπαγγέλτως υπαλλήλους στις δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές για απόλυση τους, εάν κρίνουν ότι δεν μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντα τους λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας και πριν χορηγηθεί αναρρωτική άδεια ή μετά τη λήξη αναρρωτικής άδειας.
9. Κατά της γνωμοδότησης αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής για απαλλαγή εκ της υπηρεσίας λόγω ασθένειας, δικαιούται ο ενδιαφερόμενος να ασκήσει προσφυγή σε αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης της υγειονομικής επιτροπής ενώπιον της επιτροπής προσφυγών του άρθρου 166. Στην ίδια επιτροπή μπορεί να ασκήσει προσφυγή ο υπάλληλος κατά της γνωμάτευσης της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής με την οποία κρίθηκε ικανός για ανάληψη υπηρεσίας.
10. Ο υπάλληλος είναι υποχρεωμένος να παρουσιάζεται για ιατρική εξέταση, εφόσον το ζητήσει η επιτροπή. Αν δεν παρουσιαστεί, δεν χορηγείται αναρρωτική άδεια.
11. Ο υπάλληλος, ο οποίος βρίσκεται δικαιολογημένα εκτός της έδρας του, υποχρεούται, αμέσως μόλις ασθενήσει, να υποβάλει αίτηση χορήγησης αναρρωτικής άδειας στην πλησιέστερη υγειονομική επιτροπή. Αν η υγειονομική επιτροπή δεν εξετάσει για οποιονδήποτε λόγο τον υπάλληλο έως ότου επανέλθει στην έδρα του, υποχρεούται να διαβιβάσει την αίτηση με τα σχετικά δικαιολογητικά στην υγειονομική επιτροπή της έδρας του υπαλλήλου.
12. Αν η αρμόδια υγειονομική επιτροπή κρίνει ότι για τη χορήγηση αναρρωτικής άδειας είναι αναγκαία η παρακολούθηση του υπαλλήλου για ορισμένο διάστημα σε νοσηλευτικό ίδρυμα, η άδεια δεν χορηγείται χωρίς την παρακολούθηση αυτή.
13. Τυχόν γνωμάτευση δευτεροβάθμιας υγειονομικής επιτροπής για μη χορήγηση εν όλω ή εν μέρει άδειας δεν επιφέρει συνέπειες σε βάρος του υπαλλήλου, εφόσον η ά-

δεια αυτή έχει ήδη διανυθεί βάσει γνωμάτευσης πρωτοβάθμιας επιτροπής, εκτός εάν για τη χορήγηση της διαπιστώνεται βαρεία αμέλεια ή δόλος του υπαλλήλου.

14. Ειδικές διατάξεις για έλεγχο της κατ' οίκον ασθένειας των υπαλλήλων διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 57 - Υγειονομική περίθαλψη - Έξοδα κηδείας

1. Οι υπάλληλοι και τα μέλη της οικογένειάς τους έχουν δικαίωμα σε υγειονομική περίθαλψη που περιλαμβάνει νοσοκομειακή, ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη.
2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται ο τρόπος, οι προϋποθέσεις, οι φορείς παροχής της υγειονομικής περίθαλψης, τα μέλη της οικογένειας του υπαλλήλου που δικαιούνται περίθαλψη, καθώς και η τυχόν συμμετοχή των υπαλλήλων στις δαπάνες για φαρμακευτική περίθαλψη.
3. Η υπηρεσία έχει υποχρέωση να καταβάλει τα έξοδα κηδείας των υπαλλήλων, των συζύγων και των τέκνων τους, εφόσον αυτά προστατεύονται και συντηρούνται από αυτούς. Από τα έξοδα αυτά εκπίπτει κάθε ποσό που καταβάλλεται βάσει των κειμένων διατάξεων για την ίδια αιτία από ασφαλιστικό οργανισμό ή από οποιονδήποτε άλλο δημόσιο φορέα.
4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται το ύψος και ο τρόπος καταβολής των εξόδων κηδείας, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' - ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ

Άρθρο 58 - Άδειες υπηρεσιακής εκπαίδευσης 29

1. Για τη συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα μετεκπαίδευσης και προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακής εκπαίδευσης, ο υπάλληλος δικαιούται να ζητήσει άδεια

(29) Με την παρ. 14 άρθρου ενάτου του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012), όπως αντικαταστάθηκε από το αρθρ. 4 του Ν. 4210/2013(ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013) ορίστηκε ότι: «Δεν χορηγούνται άδειες και παρατάσεις αδειών υπηρεσιακής εκπαίδευσης του άρθρου 58 του ν. 3528/2007 και του άρθρου 65 του ν. 3584/2007 για τη συμμετοχή του υπαλλήλου σε προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακής εκπαίδευσης μέχρι τις 31-12-2014. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν θίγει την ισχύ αδειών υπηρεσιακής εκπαίδευσης που έχουν χορηγηθεί έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις.»

υπηρεσιακής εκπαίδευσης. Άδεια δεν χορηγείται αν ο χρόνος υπηρεσίας του υπαλλήλου που απομένει μετά το πέρας της άδειας είναι μικρότερος του τετραπλάσιου της χρονικής διάρκειας της άδειας. Επίσης η ανωτέρω άδεια δεν χορηγείται αν ο υπάλληλος δεν έχει συμπληρώσει τη δοκιμαστική υπηρεσία.

2. Η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης χορηγείται από τον αρμόδιο Υπουργό ή από τη διοίκηση του οικείου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου και μετά από σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, το οποίο ελέγχει τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παρ. 1 και συνεκτιμά τη συνάφεια της μετεκπαίδευσης ή της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης με το αντικείμενο της υπηρεσίας του, την υπηρεσιακή επίδοση και τις γνώσεις του υπαλλήλου. Ειδικά, προκειμένου περί εκπαιδευτικής άδειας στο εξωτερικό, απαιτείται πολύ καλή γνώση της γλώσσας της χώρας στην οποία πρόκειται να μεταβεί ο υπάλληλος.
3. Η άδεια χορηγείται υποχρεωτικά, εάν ο υπάλληλος έχει λάβει υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών. Υποτροφία από άλλο ίδρυμα ή οργανισμό ημεδαπό, διεθνή ή αλλοδαπό ή αλλοδαπή κυβέρνηση για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση σχετιζόμενη με το αντικείμενο της υπηρεσίας του υπαλλήλου συνεκτιμάται για τη χορήγηση της άδειας. Η άρνηση χορήγησης της άδειας πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς.
4. Η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβεί τη διετία. Σε περίπτωση φοίτησης σε προγράμματα ή κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών διάρκειας δύο (2) ετών ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβεί τα τρία (3) ή τα τέσσερα (4) χρόνια αντίστοιχα. Καθ' όλη τη διάρκεια της υπηρεσίας του υπαλλήλου δεν μπορεί να χορηγηθεί σε αυτόν άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης πέρα των πέντε (5) ετών.
5. Ο υπάλληλος στον οποίο χορηγείται άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης λαμβάνει τις αποδοχές του. Στους υπαλλήλους που χορηγείται άδεια για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εσωτερικό παρέχονται αποδοχές αυξημένες κατά 20%. Αν η μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση γίνεται εκτός της περιοχής του δήμου που εδρεύει η υπηρεσία του υπαλλήλου, μπορεί να ορίζεται

προσαύξηση έως και 40% με απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου.

«Σε περίπτωση τμηματικής χορήγησης της άδειας για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εσωτερικό παρέχονται, για το χρονικό διάστημα της εκπαιδευτικής άδειας, αποδοχές αυξημένες κατά δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Αν η μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση γίνεται σε εκπαιδευτικό ίδρυμα το οποίο βρίσκεται εκτός της περιοχής του Δήμου που εδρεύει η υπηρεσία του υπαλλήλου, μπορεί να ορίζεται προσαύξηση αποδοχών έως και τριάντα τοις εκατό (30%) με απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου.»⁽³⁰⁾

Στους υπαλλήλους που χορηγείται άδεια για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εξωτερικό παρέχονται αποδοχές αυξημένες στο διπλάσιο. Η προσαύξηση των αποδοχών μειώνεται κατά το μέρος που καλύπτεται από υποτροφία ή άλλου είδους χρηματική αμοιβή ή αποζημίωση που τυχόν χορηγείται στον υπάλληλο στο εσωτερικό ή το εξωτερικό. Ο υπάλληλος δικαιούται επίσης οδοιπορικά έξοδα μετάβασης και επιστροφής.⁽³¹⁾

6. Η άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης μπορεί να ανακαλείται για εξαιρετικούς λόγους που αφορούν στην υπηρεσία ή για λόγους που ανάγονται στην επίδοση του υπαλλήλου πριν από την πάροδο του χρόνου της λήξης της με πράξη του αρμόδιου για τη χορήγηση της οργάνου, η οποία εκδίδεται μετά από σύμφωνη και ειδικώς αιτιολογημένη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου.
7. Μετά το τέλος της άδειας εκπαίδευσης ο υπάλληλος υποχρεούται να υπηρετήσει στο Δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου για χρονικό διάστημα ίσο με το τριπλάσιο του χρόνου της άδειας. Σε περίπτωση αθέτησης της υποχρέωσης του αυτής ο υπάλληλος υποχρεούται να επιστρέψει τις αποδοχές που έλαβε κατά το χρόνο της

(30) Τα εντός « » εδάφια προστέθηκαν με το άρθρ. 17 του Ν. 3801/2009 (ΦΕΚ 163/Α/4-9-2009)

(31) Με την περ. 11 της Υποπαρ. Γ.1 της Παρ. Γ του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ 222/Α/12-11-2012), ορίστηκε ότι: «Από 1-1-2013 καταργείται η προβλεπόμενη από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 58 του ν. 3528/2007 (Α' 26) προσαύξηση αποδοχών σε όσους χορηγείται άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης στο εσωτερικό. Στους υπαλλήλους που χορηγείται άδεια για μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακή εκπαίδευση στο εξωτερικό, για τον υπολογισμό της προσαύξησης λαμβάνεται υπόψη μόνο ο βασικός μισθός.»

άδειας, ο οποίος δεν υπολογίζεται στην περίπτωση αυτή ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται οι υποχρεώσεις των υπαλλήλων κατά τη διάρκεια της άδειας του παρόντος άρθρου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.⁽³²⁾

Άρθρο 59

Άδειες για επιμορφωτικούς ή επιστημονικούς λόγους

1. Άδειες μικρής χρονικής διάρκειας χορηγούνται υποχρεωτικά, μετά από αίτησή τους, σε υπαλλήλους που μετέχουν σε διαγωνισμούς για να πάρουν υποτροφία ή να εισαχθούν στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και στην Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) ή για να επιλεγούν για φοίτηση σε κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών, σε αντικείμενα που ενδιαφέρουν την υπηρεσία.
2. Όμοιες άδειες μπορεί να χορηγούνται για συμμετοχή σε συνέδρια, συνδιασκέψεις, σεμινάρια και κάθε είδους συμαντήσεις επιστημονικού χαρακτήρα, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, εφόσον η συμμετοχή κρίνεται συμφέρουσα για την υπηρεσία.
3. Οι άδειες των προηγούμενων παραγράφων χορηγούνται από τον οικείο υπουργό ή τη διοίκηση του οικείου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, κατά περίπτωση, μετά από γνώμη του άμεσου προϊσταμένου του υπαλλήλου, με αποδοχές για όλο το χρόνο κατά τον οποίο υπάλληλος μετέχει στο διαγωνισμό ή τις λοιπές δραστηριότητες. Στο χρόνο αυτόν προστίθενται οι ημέρες που είναι αναγκαίες για τη μετάβαση και την επιστροφή του υπαλλήλου.

Άρθρο 60 - Άδειες εξετάσεων⁽³³⁾

1. Στους υπαλλήλους που είναι μαθητές, σπουδαστές ή φοιτητές, προπτυχιακοί ή μεταπτυχιακοί, σε σχολεία και ιδρύματα και των τριών βαθμίδων εκπαίδευσης, χορηγείται άδεια εξετάσεων με αποδοχές.

(32) Εκδόθηκε η με αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.53/1379/οικ.4727/19-2-2008 (ΦΕΚ 315/Β/27-2-2008).

(33) ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 38 παρ. 5 του Ν.4351/2015 (ΦΕΚ 164/Α/4-12-2015) : «Το άρθρο 60 του ν. 3528/2007 (Α' 26), όπως έχει αντικατασταθεί με την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4210/2013 (Α' 254), εφαρμόζεται και για τους προσωρινούς αναπληρωτές εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.»

«2. Η άδεια εξετάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δέκα (10) εργάσιμες ημέρες κάθε έτος και χορηγείται συνεχώς ή τμηματικώς κατά την εξεταστική περίοδο που ζητά ο ενδιαφερόμενος. Οι άδειες εξετάσεων χορηγούνται για το χρόνο φοίτησης και μέχρι δύο το πολύ εξάμηνα μετά τη λήξη του, εφόσον ο υπάλληλος εξακολουθεί να φοιτά. Για κάθε ημέρα εξετάσεων χορηγείται άδεια μίας (1) ημέρας.»⁽³⁴⁾

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' - ΗΘΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

Άρθρο 61 - Έπαινος - Μετάλλιο

1. Για πράξεις εξαιρετικές κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους, που δεν επιβάλλονται από τα καθήκοντα τους, καθώς και για την κοινωνική τους δράση, μπορεί να απονεμούνται στους υπαλλήλους οι ακόλουθες κατά περίπτωση ηθικές αμοιβές:
  - α) έπαινος
  - β) μετάλλιο διακεκριμένων πράξεων με δίπλωμα.
2. Το σχήμα, οι διαστάσεις και οι παραστάσεις που αποτυπώνονται στο μετάλλιο διακεκριμένων πράξεων και ο τύπος και το περιεχόμενο του διπλώματος, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια, καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Άρθρο 62

Τρόπος απονομής ηθικών αμοιβών - Δημοσιοποίηση απονομής

1. Ο έπαινος απονέμεται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού μετά από σύμφωνη και ειδικά αιτιολογημένη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.
2. Το μετάλλιο διακεκριμένων πράξεων απονέμεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του αρμόδιου Υπουργού, μετά από ειδικά αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.
3. Η πράξη απονομής ηθικής αμοιβής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ανακοινώνεται με εγκύκλιο σε όλες τις υπηρεσίες του Υπουργείου ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου στο οποίο ανήκει ο υπάλληλος.

Άρθρο 63 - Ευαρέσκεια

1. Στους υπαλλήλους, που αποχωρούν μετά από τριακονταετή τουλάχιστον ευδόκιμο παραμονή, μπορεί να απονεμηθεί η ευαρέσκεια της υπηρεσίας.
2. Η ευαρέσκεια απονέμεται με την πράξη λύσης της υπαλληλικής σχέσης και περιλαμβάνεται στο κείμενο που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 64 - Βράβευση προτάσεων ή μελετών

1. Σε υπαλλήλους, οι οποίοι με δική τους πρωτοβουλία συντάσσουν και υποβάλλουν αξιολογη πρωτότυπη πρόταση ή μελέτη, που αφορά είτε τα αντικείμενα αρμοδιότητας της υπηρεσίας τους είτε την καλύτερη οργάνωση ή τη βελτίωση της αποδοτικότητας της δημόσιας υπηρεσίας, παρέχονται χρηματικά βραβεία.
2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζονται τα όργανα, η διαδικασία αξιολόγησης και βράβευσης των προτάσεων ή μελετών, ο τρόπος αξιοποίησης τους, το ύψος των χρηματικών βραβείων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.
3. Το χρηματικό βραβείο παρέχεται στον δικαιούχο και μετά την αποχώρησή του από την υπηρεσία.

ΜΕΡΟΣ Δ' - ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' - ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Άρθρο 65 - Τοποθέτηση

1. Ο υπάλληλος, μετά το διορισμό του, τοποθετείται, με απόφαση του προϊστάμενου της οικείας αρχής και μετά γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, σε θέση για την κατάληψη της οποίας συμμετείχε στη διαδικασία πρόσληψης. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος μπορεί να τοποθετηθεί σε περισσότερες θέσεις, συνεκτιμάται για την τοποθέτησή του σε συγκεκριμένη θέση η αίτηση προτίμησης που τυχόν έχει υποβάλει. Γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου δεν απαιτείται, εάν από τη διαδικασία πρόσληψης προκύπτουν η θέση και η υπηρεσιακή μονάδα, στην οποία πρόκειται να προσληφθεί ο υπάλληλος.
2. Οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων τοποθετούνται, με απόφαση της οικείας αρχής και μετά γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, ανάλογα με τα προσόντα, τις εμπειρίες και την ειδικευση που διαθέτουν. Το υπηρεσιακό συμβούλιο συνεκτιμά επίσης το συνολικό χρόνο υπηρεσί-

(34) Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013).

ας, το χρόνο υπηρεσίας κατά περιοχή, την οικογενειακή κατάσταση, την ηλικία, τη συνυπηρέτηση συζύγου και την εντοπιότητα.

3. Η τοποθέτηση σε θέσεις της ίδιας αρχής γίνεται χωρίς γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου.

Άρθρο 66 - Μετακίνηση

1. Μετακίνηση υπαλλήλου από μία οργανική μονάδα σε άλλη της ίδιας αρχής πραγματοποιείται με απόφαση του προϊσταμένου της.
2. Μετακίνηση προϊσταμένων γίνεται σε αντίστοιχης βαθμίδας οργανική μονάδα.
3. Για μετακίνηση σε οργανική μονάδα που εδρεύει σε περιοχή άλλου δήμου ή κοινότητας, το οικείο όργανο υποχρεούται να μετακινήσει τον υπάλληλο που έχει εκδηλώσει επιθυμία μετακίνησης στη συγκεκριμένη οργανική μονάδα, εκτός εάν αιτιολογημένοι λόγοι συμφέροντος της υπηρεσίας δεν επιτρέπουν τη μετακίνηση του. Στις λοιπές περιπτώσεις το οικείο όργανο υποχρεούται να λάβει υπόψη του κριτήρια όπως ο τόπος κατοικίας του υπαλλήλου, η κατάσταση υγείας του, η οικογενειακή του κατάσταση και η συνυπηρέτηση συζύγου.
4. Η μετακίνηση εκτός νομού ή σε νησί γίνεται με τη διαδικασία της μετάθεσης. Εξαιρούνται τα νησιά που έχουν οδική σύνδεση με χερσαία τμήματα της χώρας.

Άρθρο 67 – Μετάθεση

1. Μετάθεση επιτρέπεται μετά από αίτηση του υπαλλήλου ή αυτεπαγγέλτως από την υπηρεσία, μόνο όταν υπάρχει κενή θέση.
2. Οι μεταθέσεις μετά από αίτηση του υπαλλήλου προηγούνται των μεταθέσεων χωρίς αίτηση. Οι μεταθέσεις, μετά από αίτηση, υπαλλήλων που πάσχουν από δυσίατα νοσήματα, προηγούνται των λοιπών κατηγοριών μεταθέσεων μετά από αίτηση. Μετάθεση πολυτέκνων και τέκνων πολυτέκνων δεν είναι δυνατή χωρίς αίτηση τους. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει και για υπαλλήλους που είναι γονείς τριών τέκνων ή για ένα τέκνο οικογένειας με τρία παιδιά, τα οποία ένα ή περισσότερα είναι υπάλληλοι. Αν στην τελευταία περίπτωση και οι γονείς είναι υπάλληλοι, η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται μόνο για τους γονείς ή μόνο για ένα τέκνο αυτών.
3. Για τη διενέργεια μεταθέσεων λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του συνολικού χρόνου υπηρεσίας του υπαλλήλου,

του χρόνου υπηρεσίας κατά περιοχή, της οικογενειακής του κατάστασης, της ηλικίας, της συνυπηρέτησης και της εντοπιότητας, αξιολογούμενα με συντελεστές βαρύτητας (μόρια). Η οικογενειακή κατάσταση αξιολογείται με συντελεστή τρία (3) για τον σύζυγο, τρία (3) για το πρώτο και πέντε (5) για κάθε επόμενο ανήλικο τέκνο ή τέκνο που σπουδάζει σε σχολή ανώτατης εκπαίδευσης, εφόσον δεν έχει συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας του. Στους άγαμους, διαζευγμένους, χήρους και εν διαστάσει γονείς τέκνων από τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, για τα οποία τους έχει αποδεδειγμένα ανατεθεί η επιμέλεια, οι συντελεστές βαρύτητας προσαυξάνονται κατά ένα (1) για κάθε τέκνο. Η ηλικία των ετών 40, 41-50 και 51-60 αξιολογείται με τους συντελεστές ένα (1), δύο (2) και τρία (3), αντίστοιχα.

4. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του οικείου Υπουργού, καθορίζονται συντελεστές, πλην των προσδιοριζόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, ανάλογα με τις συνθήκες λειτουργίας και τις ειδικότερες ανάγκες της υπηρεσίας, η διαδικασία με βάση πίνακες μεταθετών, η δυνατότητα εξαιρέσεων από μεταθέσεις και η δυνατότητα προσωρινής αναστολής αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διενέργεια των μεταθέσεων, κατά Υπουργείο ή αυτοτελή δημόσια υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή κλάδο προσωπικού αυτών. Με τα ίδια προεδρικά διατάγματα επιτρέπεται, ανάλογα με τις συνθήκες λειτουργίας και τις ειδικότερες ανάγκες της υπηρεσίας, η προσθήκη και άλλων, μέχρι τριών το πολύ, κριτηρίων και ο καθορισμός των συντελεστών αυτών. Με τα ίδια διατάγματα επιτρέπεται να μη λαμβάνεται υπόψη το κριτήριο της εντοπιότητας, εφόσον αυτό επιβάλλεται από τη φύση της υπηρεσίας. Τυχόν τροποποίηση των προεδρικών διαταγμάτων της παρούσας παραγράφου δεν θίγει τους εκάστοτε ισχύοντες πίνακες μεταθετών ούτε τη διαδικασία κατάρτισης πινάκων μεταθετών που έχει ήδη αρχίσει.
5. Η μετάθεση των υπαλλήλων διενεργείται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου διοίκησης μετά από σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου.
6. Με το έγγραφο, με το οποίο ανακοινώνεται στον υπάλληλο η μετάθεση του, τάσσεται ανάλογα με την απόσταση

και τα μέσα συγκοινωνίας, η αναγκαία για τη μετάβαση στη νέα του θέση προθεσμία. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τον έναν (1) μήνα και για μεταθέσεις προς ή από το εξωτερικό τους δύο (2) μήνες.

7. Οι υπάλληλοι δεν μετατίθενται πριν συμπληρώσουν διετία στην υπηρεσία που τοποθετήθηκαν κατά το διορισμό τους.
8. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 5, μετάθεση πριν από την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος είτε σε περίπτωση αμοιβαίας αίτησης υπαλλήλων είτε για σοβαρούς υπηρεσιακούς ή προσωπικούς λόγους.
9. Η μετά από αίτηση του υπαλλήλου μετάθεση του σε παραμεθόρια περιοχή με σκοπό τη συνυπηρέτηση συζύγων είναι υποχρεωτική.⁽³⁵⁾
10. Ειδικές διατάξεις που αφορούν μεταθέσεις εξακολουθούν να ισχύουν.

«Άρθρο 68 - Απόσπαση»⁽³⁶⁾

1. Η απόσπαση, ήτοι η απομάκρυνση του υπαλλήλου για ορισμένο χρονικό διάστημα από την υπηρεσία στην οποία ανήκει η οργανική θέση που κατέχει και η ανάθεση σε αυτόν καθηκόντων σε άλλη υπηρεσία, διενεργείται για την κάλυψη επειγουσών υπηρεσιακών αναγκών προσωρινού χαρακτήρα, και αφορά την άσκηση καθηκόντων κλάδου για τον οποίο ο υπάλληλος διαθέτει τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα. Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται για κάθε συνέπεια ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στη θέση την οποία ανήκει οργανικά.
2. Επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλων δημοσίων υπηρεσιών κάθε μορφής ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου σε υπηρεσία άλλου Υπουργείου ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού ή σε Ν.Π.Ι.Δ., σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες στο ΕΣΚ.

(35) Με την παρ. 2 άρθρ. 42 του Ν. 3536/2007 (ΦΕΚ 42/Α/23-2-2007), όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 2 άρθρ. 8 του Ν. 3613/2007 (ΦΕΚ 263/Α/23-11-2007) και από την περ. β' της παρ. 7 άρθρ. 30 του Ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263/Α/23-12-2008) ορίστηκε ότι: «2. Οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 67 του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α), όπως εκάστοτε ισχύει, έχουν επίσης εφαρμογή για τους Νομούς Σερρών, Δράμας, Πέλλας, Φλώρινας, Κιλκίς και Καστοριάς»..

(36) Το άρθρο 68 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 12 του Ν. 4440/2016 (ΦΕΚ 224/Α/2-12-2016).

3. Επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλου από μία αρχή σε άλλη του ίδιου Υπουργείου ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που εποπτεύεται από τον οικείο Υπουργό, αντιστρόφως και μεταξύ αυτών, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες στο πλαίσιο της ενδοϋπουργικής κινητικότητας.
4. Η απόφαση απόσπασης εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των σχετικών αιτήσεων.
5. Η διάρκεια των ανωτέρω αποσπάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος συνολικά. Με πρωτοβουλία της υπηρεσίας υποδοχής και συναίνεση του υπαλλήλου είναι δυνατή η παράτασή της για τρεις (3) μήνες. Κατ' εξαίρεση η απόσπαση σε υπηρεσία απομακρυσμένης - παραμεθόριας περιοχής δύναται να παραταθεί κατά ένα (1) έτος.
6. Η απόσπαση παύει αυτοδικαίως, όταν λήξει το χρονικό όριο της παραγράφου 5. Ο υπάλληλος με τη λήξη της απόσπασης επανέρχεται υποχρεωτικά στη θέση του χωρίς άλλη διατύπωση. Αν εκκρεμεί αίτημα μετάταξης του αποσπασμένου υπαλλήλου στον ίδιο φορέα, η απόσπαση παρατείνεται μέχρι τη δημοσίευση της πράξης μετάταξης και πάντως όχι πέραν των τριών (3) μηνών από τη λήξη της απόσπασης.
7. Οι αποδοχές του αποσπασμένου υπαλλήλου καταβάλλονται από την υπηρεσία υποδοχής.
8. Απαγορεύεται η απόσπαση υπαλλήλου, με γενικές ή ειδικές διατάξεις, πριν παρέλθει διετία από το διορισμό του.
9. Απαγορεύεται η απόσπαση υπαλλήλου που έχει επιλεγεί ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας, εάν προηγουμένως δεν έχει γίνει δεκτή αίτηση απαλλαγής του από τα εν λόγω καθήκοντα. Αν ο αποσπασμένος υπάλληλος επιλεγεί ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας, παύει αυτοδικαίως η απόσπαση από την τοποθέτησή του ως προϊσταμένου.
10. Η απόσπαση μπορεί να παύει οποτεδήποτε πριν από τη λήξη του χρονικού ορίου της παραγράφου 5 για λόγους αναγόμενους στην υπηρεσία.
11. Δεν επιτρέπεται απόσπαση υπαλλήλου πριν παρέλθει διετία από τη λήξη της προηγούμενης απόσπασης, με εξαίρεση την απόσπαση για συνυπηρέτηση συζύγων και την απόσπαση σε υπηρεσία απομακρυσμένης-παραμεθόριας περιοχής.

12. Διατηρούνται σε ισχύ μόνο οι ειδικές διατάξεις που προβλέπεται ρητά ότι εξαιρούνται από το ΕΣΚ.» (ΣΣ ΕΣΚ : Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ - ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ - ΜΕΤΑΤΑΞΗ

Άρθρο 69

Μετάταξη από κλάδο σε κλάδο της ίδιας κατηγορίας⁽³⁷⁾

- Μετάταξη υπαλλήλου σε κενή θέση άλλου κλάδου της ίδιας κατηγορίας του ίδιου Υπουργείου ή της ίδιας δημόσιας υπηρεσίας ή του ίδιου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου αντίστοιχα, επιτρέπεται είτε με πρωτοβουλία της υπηρεσίας είτε μετά από αίτηση του υπαλλήλου, ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του κλάδου στον οποίο μετατάσσεται.
- Ο μετατασσόμενος πρέπει να κατέχει τον τίτλο σπουδών που απαιτείται για τον κλάδο στον οποίο μετατάσσεται.
- Ο χρόνος υπηρεσίας που έχει διανυθεί στο βαθμό με τον οποίο ο υπάλληλος μετατάσσεται, θεωρείται ότι έχει διανυθεί στον κλάδο στον οποίο μετατάσσεται, εφόσον έχει διανυθεί με τον τίτλο σπουδών που απαιτείται για τον κλάδο αυτόν.

Άρθρο 70 - Μετάταξη σε κλάδο ανώτερης κατηγορίας⁽³⁸⁾

- Μετάταξη υπαλλήλου σε κενή θέση κλάδου ανώτερης κατηγορίας του ίδιου Υπουργείου ή της ίδιας δημόσιας υπηρεσίας ή του ίδιου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου αντίστοιχα, επιτρέπεται μετά από αίτηση του υπαλλήλου και ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του κλάδου στον οποίο μετατάσσεται. Ο μετατασσόμενος πρέπει να κατέχει τον τίτλο σπουδών που απαιτείται για τον κλάδο στον οποίο μετατάσσεται.

(37) Με την παρ. 5 άρθρ. 35 του Ν. 4024/2011 (ΦΕΚ 226/Α/27-10-2011) ορίστηκε ότι: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής επιτρέπεται η μετάθεση ή μετάταξη υπαλλήλου, περιλαμβανομένων των μετατάξεων των άρθρων 69, 70 και 72 του Υπαλληλικού Κώδικα, και χωρίς να υπάρχει κενή οργανική θέση στην υπηρεσία, τον κλάδο ή τον φορέα που μετατάσσεται ή μετατίθεται, με ταυτόχρονη μεταφορά της θέσης που κατέχει ο υπάλληλος.»

(38) Με την παρ. 5 άρθρ. 35 του Ν. 4024/2011 (ΦΕΚ 226/Α/27-10-2011) ορίστηκε ότι: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής επιτρέπεται η μετάθεση ή μετάταξη υπαλλήλου, περιλαμβανομένων των μετατάξεων των άρθρων 69, 70 και 72 του Υπαλληλικού Κώδικα, και χωρίς να υπάρχει κενή οργανική θέση στην υπηρεσία, τον κλάδο ή τον φορέα που μετατάσσεται ή μετατίθεται, με ταυτόχρονη μεταφορά της θέσης που κατέχει ο υπάλληλος.»

- Υπάλληλος που είχε τον απαιτούμενο για διορισμό σε ανώτερη κατηγορία τίτλο σπουδών κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης διορισμού του δεν επιτρέπεται να μεταταγεί σε θέση κλάδου ανώτερης κατηγορίας πριν από τη συμπλήρωση οκταετίας από το διορισμό του.
- Ο υπάλληλος μετατάσσεται με το βαθμό που κατέχει. Αν ο εισαγωγικός βαθμός του κλάδου στον οποίο μετατάσσεται είναι ανώτερος του βαθμού που κατέχει, μετατάσσεται με τον εισαγωγικό αυτό βαθμό. Ο χρόνος υπηρεσίας που έχει διανυθεί στο βαθμό με τον οποίο ο υπάλληλος μετατάσσεται, θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο βαθμό της θέσης στην οποία μετατάσσεται, εφόσον έχει διανυθεί με τον τίτλο σπουδών που απαιτείται για τον κλάδο αυτόν.
- Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι υποψήφιοι για μετάταξη, προηγούνται αυτοί που κατέχουν τον προβλεπόμενο τίτλο σπουδών και ακολουθούν οι υποψήφιοι που κατέχουν τίτλο σπουδών που προβλέπεται ως επικουρικό προσόν διορισμού.

Άρθρο 71 - Μετάταξη σε άλλη υπηρεσία⁽³⁹⁾

- Η μετάταξη σε άλλη δημόσια υπηρεσία, ήτοι η μετακίνηση του υπαλλήλου από την υπηρεσία στην οποία ανήκει η οργανική θέση του σε κενή οργανική θέση άλλης υπηρεσίας, σε κλάδο της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας, για την οποία έχει τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, διενεργείται για την κάλυψη πάγιων αναγκών σύμφωνα, με τις προβλεπόμενες διαδικασίες στο ΕΣΚ.
- Ο υπάλληλος μετατάσσεται με το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει. Σε περίπτωση μετάταξης σε κλάδο ανώτερης κατηγορίας, ο χρόνος υπηρεσίας που έχει διανυθεί στο βαθμό με τον οποίο μετατάσσεται ο υπάλληλος, θεωρείται ότι έχει διανυθεί στο βαθμό της θέσης στην οποία μετατάσσεται, εφόσον έχει διανυθεί με τον τίτλο σπουδών που απαιτείται για τον κλάδο αυτόν.
- Δεν επιτρέπεται η μετάταξη πριν παρέλθει διετία: α) από το διορισμό, β) από προηγούμενη μετάταξη, με εξαίρεση την αμοιβαία μετάταξη, και τη μετάταξη σε υπηρεσία απομακρυσμένης - παραμεθόριας περιοχής.
- Υπάλληλος που είχε τον απαιτούμενο για διορισμό σε ανώτερη κατηγορία τίτλο σπουδών κατά το χρόνο υποβο-

(39) Το άρθρο 71, όπως είχε συμπληρωθεί με την παρ. 1 άρθρ. 19 του Ν. 3801/2009 (ΦΕΚ 163/Α/2009), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 13 του Ν. 4440/2016 (ΦΕΚ 224/Α/2-12-2016).

λής της αίτησης διορισμού του δεν επιτρέπεται να μεταταγεί σε θέση κλάδου ανώτερης κατηγορίας άλλης υπηρεσίας, πριν από τη συμπλήρωση οκταετίας από το διορισμό του.

5. Η μετάταξη διενεργείται με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου της υπηρεσίας υποδοχής, που εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των σχετικών αιτήσεων.
6. Η πράξη μετάταξης δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
7. Θέσεις για τις οποίες εκδόθηκε προκήρυξη πλήρωσής τους με διορισμό δεν καλύπτονται με μετάταξη.»

Άρθρο 72

Μετάταξη σε υπηρεσίες παραμεθόριων περιοχών⁽⁴⁰⁾

«Άρθρο 73

Διαδικασία μετατάξεων εντός του ίδιου φορέα⁽⁴¹⁾

1. Δεν επιτρέπεται μετάταξη υπαλλήλου πριν παρέλθει διετία από το διορισμό του.
2. Οι αιτήσεις μετατάξεων των άρθρων 69 και 70 υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία προσωπικού κατά τους μήνες Μάρτιο και Οκτώβριο κάθε έτους και συνεξετάζονται από το αρμόδιο συλλογικό όργανο.
3. Οι αιτήσεις μετάταξης εισάγονται στο υπηρεσιακό συμβούλιο και εντός δύο (2) μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους, διατυπώνεται γνώμη για την αποδοχή ή την απόρριψή τους, αφού συνεκτιμηθούν τόσο η καταλληλότητα του υποψηφίου για την άσκηση των καθηκόντων του κλάδου στον οποίο ζητεί να μεταταγεί, όσο και οι ανάγκες της υπηρεσίας. Σε περίπτωση υποβολής περισσότερων αιτήσεων για μετάταξη στην ίδια θέση, το αρμόδιο όργανο λαμβάνει υπόψη την απόδοση των υπαλλήλων, το χρόνο συνολικής υπηρεσίας στο βαθμό και τον κλάδο, καθώς και τα λοιπά στοιχεία του προσωπικού τους μητρώου.
4. Η μετάταξη διενεργείται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του μονομελούς οργάνου διοίκησης του ΝΠΔΔ και αν δεν υπάρχει, του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού, μετά από γνώμη του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Προκειμένου για μετάταξη υπαλλήλων εντός της ίδιας

Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αυτή διενεργείται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

5. Η πράξη μετάταξης δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
6. Θέσεις για τις οποίες εκδόθηκε προκήρυξη πλήρωσής τους με διορισμό δεν καλύπτονται με μετάταξη.»

Άρθρο 74 - Πράξη μετάταξης⁽⁴²⁾

Άρθρο 75 - Ειδικές διατάξεις⁽⁴³⁾

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ - ΚΛΑΔΟΙ - ΠΡΟΣΟΝΤΑ

Άρθρο 76 - Κατάταξη θέσεων σε κατηγορίες

Οι θέσεις του προσωπικού που υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες:

- α) κατηγορία Ειδικών Θέσεων (ΕΘ),
- β) κατηγορία θέσεων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ),
- γ) κατηγορία θέσεων Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ),
- δ) κατηγορία θέσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ),
- ε) κατηγορία θέσεων Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ).

Άρθρο 77 - Θέσεις κατά κατηγορία - Τυπικά προσόντα

1. Θέσεις της κατηγορίας ΥΕ είναι εκείνες, για τις οποίες ως τυπικό προσόν διορισμού ορίζεται απολυτήριος τίτλος υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή ισοδύναμης κατώτερης τεχνικής σχολής.
2. Θέσεις της κατηγορίας ΔΕ είναι εκείνες, για τις οποίες ως τυπικό προσόν διορισμού ορίζεται απολυτήριος τίτλος ή πτυχίο σχολής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή άλλου ισότιμου σχολείου ή αναγνωρισμένης σχολής τυφλών τηλεφωνητών. Στις περιπτώσεις που δεν καθίσταται δυνατή η πλήρωση θέσεων κλάδων τεχνικών ειδικοτήτων κατηγορίας ΔΕ, διότι δεν προσήλθε κανένας υποψήφιος με τα προσόντα της παρούσας παραγράφου ή προσήλθαν λιγότεροι από τις προς πλήρωση θέσεις, επιτρέπεται ο διορισμός με τα προσόντα της προηγούμενης παραγράφου και τριετή τουλάχιστον αντίστοιχη εμπειρία.
3. Θέσεις της κατηγορίας ΤΕ είναι εκείνες για τις οποίες ως τυπικό προσόν διορισμού ορίζεται το πτυχίο ή το δίπλωμα τμήματος ή σχολής τεχνολογικού τομέα ανώτατης εκ-

(40) Τα άρθρα 72, 74 και 75 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το άρθρο 19 παρ. 3 του Ν. 4440/2016 (ΦΕΚ 224/Α/2-12-2016)

(41) Το άρθρο 73 αντικαταστάθηκε ως άνω σύμφωνα με το άρθρ. 14 του Ν. 4440/2016, ΦΕΚ 224/Α/2-12-2016

(42) Τα άρθρα 72, 74 και 75 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το άρθρο 19 παρ. 3 του Ν. 4440/2016 (ΦΕΚ 224/Α/2-12-2016)

(43) Τα άρθρα 72, 74 και 75 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με το άρθρο 19 παρ. 3 του Ν. 4440/2016 (ΦΕΚ 224/Α/2-12-2016)

παίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ή δίπλωμα της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή πτυχίο ΚΑΤΕΕ ή ισότιμο πτυχίο ή δίπλωμα της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

4. Θέσεις της κατηγορίας ΠΕ είναι εκείνες για τις οποίες ως τυπικό προσόν διορισμού ορίζεται το πτυχίο ή δίπλωμα τμήματος ή σχολής πανεπιστημιακού τομέα ανώτατης εκπαίδευσης της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής.
5. Θέσεις της κατηγορίας ΕΘ είναι οι προβλεπόμενες από ειδικές διατάξεις.
6. Θέσεις κλάδων ή ειδικοτήτων ΠΕ ή ΤΕ καλύπτονται, επίσης, και από κατόχους πτυχίων ή τίτλων τριτοβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που έχουν αποκτηθεί σε χώρες μέλη της Ε.Ε., στους οποίους έχει χορηγηθεί είτε πράξη αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας από το Συμβούλιο Ισοτιμιών του π.δ. 165/2000 είτε απόφαση αναγνώρισης επαγγελματικής εκπαίδευσης από την αρμόδια αρχή του π.δ. 231/1998, όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά.

Οι κάτοχοι των παραπάνω τίτλων κατατάσσονται σε κατηγορία εκπαίδευσης, όπως αυτή προσδιορίζεται, κάθε φορά, από τη σχετική πράξη αναγνώρισης επαγγελματικής ισοτιμίας ή επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Άρθρο 78

Θέσεις και τυπικά προσόντα κατά κλάδο -Καθήκοντα

1. Η κατάταξη των θέσεων κάθε κατηγορίας σε κλάδους, οι ειδικότητες των κλάδων, η κατανομή των θέσεων κάθε κλάδου ανά ειδικότητα και τα κατά το άρθρο 77 του παρόντος τυπικά προσόντα διορισμού σε θέσεις κάθε κλάδου καθορίζονται με τους οικείους οργανισμούς. Εάν οι οργανισμοί δεν προβλέπουν κατανομή των θέσεων ανά ειδικότητα ο αριθμός των υπαλλήλων που διορίζονται από κάθε ειδικότητα καθορίζεται με την προκήρυξη για την πλήρωση των θέσεων του οικείου κλάδου.
2. Με τους οργανισμούς μπορεί να καθορίζονται και πρόσθετα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού σε θέσεις κάθε κλάδου, καθώς και οι τίτλοι σπουδών ή άλλα έγγραφα με τα οποία αποδεικνύεται η συνδρομή τους. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον δεν είναι δυνατή η απόδειξη με έγγραφα, επιτρέπεται η απόδειξη με άλλα αποδεικτικά μέσα και με διαδικασία που καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των

οικείων Υπουργών, άλλως με τον οργανισμό κάθε υπηρεσίας.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μπορεί να ορίζονται ενιαία για όλες ή για μέρος των δημοσίων υπηρεσιών ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου οι κλάδοι, οι ειδικότητες, τα τυπικά προσόντα διορισμού σε θέσεις κάθε κλάδου ή ειδικότητας, τα καθήκοντα κάθε κλάδου ή ομάδας κλάδων της ίδιας ή διαφορετικής κατηγορίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Ειδικά στην περίπτωση καθορισμού των καθηκόντων κάθε κλάδου ή ομάδας κλάδων, το σχετικό προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με τη σύμπραξη και του οικείου κατά περίπτωση Υπουργού.

Άρθρο 79 - Διυπουργικοί κλάδοι

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των οικείων κατά περίπτωση Υπουργών, μετά από γνώμη της ΑΔΕΔΥ, μπορεί για την άσκηση καθηκόντων της ίδιας ειδικότητας ή την άσκηση της ίδιας λειτουργίας σε περισσότερα Υπουργεία: α) να συνιστώνται διυπουργικοί κλάδοι ή β) να συγχωνεύονται ομοειδείς κλάδοι ή ειδικότητες κλάδων της ίδιας κατηγορίας περισσότερων Υπουργείων σε ενιαίο διυπουργικό κλάδο ή γ) θέσεις της ίδιας κατηγορίας διαφορετικών κλάδων Υπουργείων να συγκροτούν διυπουργικό κλάδο ορισμένης ειδικότητας. Με τα ίδια διατάγματα ρυθμίζονται και θέματα κατάταξης στους κλάδους αυτούς των υπαλλήλων, οι θέσεις των οποίων μεταφέρονται στο διυπουργικό κλάδο, καθώς και θέματα μετάταξης υπαλλήλων στον κλάδο αυτόν. Με όμοια προεδρικά διατάγματα καθορίζονται τα προσόντα διορισμού στο διυπουργικό κλάδο, ο αρμόδιος για τη διοίκηση του διυπουργικού κλάδου Υπουργός και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και τη λειτουργία του κλάδου. Όταν ρυθμίζονται θέματα επικουρικής ασφάλισης του προσωπικού των διυπουργικών κλάδων, τα σχετικά διατάγματα εκδίδονται με πρόταση και του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.
2. Οι θέσεις των διυπουργικών κλάδων κατανέμονται στις υπηρεσίες των κατ' ιδίαν Υπουργείων με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Απο-

κέντρωσης και του αρμόδιου, για τη διοίκηση του κλάδου, Υπουργού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ - ΠΡΟΑΓΩΓΗ - ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ

«Άρθρο 80 - Βαθμολογική διάθρωση θέσεων»⁽⁴⁴⁾

1. Οι θέσεις προσωπικού της κατηγορίας ειδικών θέσεων (ΕΘ) κατατάσσονται στους βαθμούς πρώτο (1ο) και δεύτερο (2ο).
2. Οι θέσεις των κατηγοριών Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ) και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ) κατατάσσονται σε πέντε (5) συνολικά βαθμούς ως ακολούθως:
  - Βαθμός Α΄
  - Βαθμός Β΄
  - Βαθμός Γ΄
  - Βαθμός Δ΄
  - Βαθμός Ε΄.
3. Οι θέσεις των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ κατατάσσονται στους βαθμούς Δ΄, Γ΄, Β΄ και Α΄, από τους οποίους κατώτερος είναι ο Δ΄ και ανώτερος ο Α΄. Οι θέσεις της κατηγορίας ΥΕ κατατάσσονται στους βαθμούς Ε΄, Δ΄, Γ΄ και Β΄, από τους οποίους κατώτερος είναι ο Ε΄ και ανώτερος ο Β΄.
4. Εισαγωγικός βαθμός των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ είναι ο βαθμός Δ΄ και της κατηγορίας ΥΕ ο βαθμός Ε΄. Για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος εισαγωγικός βαθμός είναι ο Β΄, στον οποίον κατατάσσονται με διαπιστωτική πράξη. Για τους κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών εισαγωγικός βαθμός είναι ο Γ΄, στον οποίον κατατάσσονται με διαπιστωτική πράξη. Για τους αποφοίτους της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ) εισαγωγικός βαθμός είναι ο Β΄. Ο χρόνος φοίτησης στην ΕΣΔΔΑ υπολογίζεται ως πλεονάζων στο Β΄ βαθμό. Για τους αριστούχους προσμετράται ένα (1) επιπλέον έτος στον ίδιο βαθμό. Η παραμονή στον κατά περίπτωση εισαγωγικό βαθμό υποχρεωτικά διαρκεί για δύο (2) συναπτά έτη τουλάχιστον ανεξαρτήτως των τυπικών προσόντων που αποκτά ο υπάλληλος στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα.
5. Οι θέσεις όλων των βαθμών των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ είναι σε κάθε κατηγορία οργανικά ενιαίες».

(44) Το άρθρο 80 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 25 παρ. 1 του Ν. 4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016).

Άρθρο 81 - Αξιολόγηση

1. Τα ουσιαστικά προσόντα των υπαλλήλων αξιολογούνται βάσει συστήματος αξιολόγησης, το οποίο διέπεται από τις αρχές της αμεροληψίας, της επαγγελματικής ικανότητας του υπαλλήλου και της αποδοτικότητάς του.
2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ, η οποία διατυπώνεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες απαιτείται αξιολόγηση, τα κριτήρια αξιολόγησης, ο χρόνος, η συχνότητα, ο τύπος, η διαδικασία και τα όργανα αξιολόγησης, καθώς και τα δικαιώματα και οι εγγυήσεις υπέρ των υπαλλήλων σε σχέση με αυτήν.

«Άρθρο 82 - Χρόνος προαγωγής»⁽⁴⁵⁾

1. Για την προαγωγή από βαθμό σε βαθμό απαιτείται:
  - α) Για την κατηγορία ΥΕ:
    - Από το βαθμό Ε΄ στο βαθμό Δ΄ διετής υπηρεσία στο βαθμό Ε΄, από το βαθμό Δ΄ στο βαθμό Γ΄ δεκαετής υπηρεσία στο βαθμό Δ΄ και από το βαθμό Γ΄ στο βαθμό Β΄ δεκαετής υπηρεσία στο βαθμό Γ΄.
  - β) Για την κατηγορία ΔΕ:
    - Από το βαθμό Δ΄ στο βαθμό Γ΄ διετής υπηρεσία στο βαθμό Δ΄, από το βαθμό Γ στο βαθμό Β΄ οκταετής υπηρεσία στο βαθμό Γ΄ και από το βαθμό Β΄ στο βαθμό Α΄ εξαετής υπηρεσία στο βαθμό Β.
  - γ) Για την κατηγορία ΤΕ:
    - Από το βαθμό Δ΄ στο βαθμό Γ΄ διετής υπηρεσία στο βαθμό Δ΄, από το βαθμό Γ΄ στο βαθμό Β΄ εξαετής υπηρεσία στο βαθμό Γ΄ και από το βαθμό Β΄ στο βαθμό Α΄ εξαετής υπηρεσία στο βαθμό Β΄.
  - δ) Για την κατηγορία ΠΕ:
    - Από το βαθμό Δ΄ στο βαθμό Γ΄ διετής υπηρεσία στο βαθμό Δ΄, από το βαθμό Γ΄ στο βαθμό Β΄ πενταετής υπηρεσία στο βαθμό Γ΄ και από το βαθμό Β΄ στο βαθμό Α΄ εξαετής υπηρεσία στο βαθμό Β΄.
2. Τα δύο (2) πρώτα έτη που διανύονται στον εισαγωγικό βαθμό όλων των κατηγοριών αποτελούν δοκιμαστική υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40.

(45) Το άρθρο 82, όπως είχε συμπληρωθεί με τη παρ. 4 του άρθ.30 του Ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263/Α), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 25 παρ. 2 του Ν. 4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016)

3. Υπάλληλοι, που υπηρετούν σε κατηγορία χωρίς να κατέχουν το απαιτούμενο τυπικό προσόν, εξελίσσονται στους βαθμούς της κατηγορίας στην οποία υπηρετούν, με προσθήκη ενός (1) έτους στο χρόνο που απαιτείται για προαγωγή στον επόμενο βαθμό με εξαίρεση τον εισαγωγικό βαθμό.
4. Για τους υπαλλήλους κατηγορίας ΔΕ, κατόχους αποφοιτηρίου δημοσίου ΙΕΚ, διάρκειας σπουδών δύο (2) ετών, ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά δύο (2) έτη. Για τους υπαλλήλους κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, κατόχους μεταπτυχιακού διπλώματος σπουδών διάρκειας ενός (1) τουλάχιστον έτους, ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά δύο (2) έτη. Για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται συνολικά κατά έξι (6) έτη. Αν ο υπάλληλος κατέχει μεταπτυχιακό και διδακτορικό δίπλωμα, η κατά τα ανωτέρω μείωση του χρόνου αφορά μόνο το διδακτορικό δίπλωμα. Σε περίπτωση κατοχής περισσότερων του ενός μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών, ο χρόνος που απαιτείται για τη βαθμολογική εξέλιξη μειώνεται κατά ένα (1) έτος για κάθε τίτλο πέραν του ενός.
5. Για τον υπάλληλο που λαμβάνει στην αξιολόγηση για δύο (2) συνεχείς περιόδους βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση του βαθμού 90, μειώνεται ο απαιτούμενος χρόνος για προαγωγή κατά ένα (1) έτος. Αν η βαθμολογία αυτή αφορά το τελευταίο έτος που διανύει στο βαθμό, το ένα (1) έτος προσμετράται ως πλεονάζων χρόνος στον επόμενο βαθμό».

«Άρθρο 83 - Σύστημα προαγωγών - Πίνακες προακτέων»⁽⁴⁶⁾

1. Οι προαγωγές γίνονται ύστερα από απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Οι υπάλληλοι προάγονται στον αμέσως επόμενο βαθμό, εφόσον έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο στο βαθμό που κατέχουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 και έχουν σε υψηλό επίπεδο τα ουσιαστικά προσόντα που αναφέρονται στις εκθέσεις αξιολόγησής τους. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο, προκειμένου να διαπιστώσει τη συνδρομή των ουσιαστικών προσόντων, λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία του προσωπικού Μητρώου του υπαλλήλου, από τα οποία προκύπτει η

δραστηριότητά του στην υπηρεσία, η επαγγελματική του επάρκεια, η πρωτοβουλία και η αποτελεσματικότητά του. Για το σχηματισμό της κρίσης του, το Υπηρεσιακό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη του τις εκθέσεις ουσιαστικών προσόντων της τελευταίας πενταετίας.

Ειδικά για την προαγωγή στον Α' βαθμό πρέπει ο υπάλληλος να έχει σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο προσόντα που μαρτυρούν διοικητική ικανότητα, όπως αυτά καθορίζονται από την κλίμακα του συστήματος αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων των υπαλλήλων.

2. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο τον Απρίλιο κάθε έτους καταρτίζει, με βάση τις καταστάσεις του άρθρου 88, πίνακα προακτέων με αλφαβητική σειρά κατά βαθμό, κλάδο και ειδικότητα, καθώς και πίνακες μη προακτέων.

Για την εγγραφή στους πίνακες αυτούς κρίνονται οι υπάλληλοι που συμπληρώνουν ως τις τριάντα (30) Απριλίου του επόμενου έτους τον απαιτούμενο για την προαγωγή χρόνο υπηρεσίας. Η ισχύς των πινάκων αρχίζει την 1η Μαΐου του έτους κατάρτισής τους, ανεξάρτητα από την ημερομηνία οριστικοποίησής τους, σύμφωνα με το άρθρο 90.

3. Οι υπάλληλοι που περιλαμβάνονται στους πίνακες προακτέων προάγονται υποχρεωτικά μέσα σε ένα (1) μήνα από την κύρωση των πινάκων ή από την ημέρα που συμπληρώνουν τον απαιτούμενο για την προαγωγή χρόνο υπηρεσίας. Η προαγωγή θεωρείται ότι συντελείται από την ημέρα που συμπληρώνει ο υπάλληλος το χρόνο υπηρεσίας που απαιτείται για να προαχθεί στον επόμενο βαθμό, όχι όμως πριν από την έναρξη ισχύος του οικείου πίνακα προακτέων.
4. Στους πίνακες μη προακτέων περιλαμβάνονται οι υπάλληλοι που κρίνονται ως μη προακτέοι. Ως μη προακτέοι κρίνονται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, βάσει πραγματικών στοιχείων, οι υπάλληλοι που δεν πληρούν τις ουσιαστικές προϋποθέσεις να ασκήσουν τα καθήκοντα του ανώτερου βαθμού.
5. Οι αποφάσεις προαγωγών δεν αναρτώνται στη Διαύγεια ούτε δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

(46) Το άρθρο 83 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 25 παρ.3 του Ν. 4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016)

«Άρθρο 84 - Προϊστάμενοι οργανικών μονάδων»⁽⁴⁷⁾

1. Ως προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης επιλέγονται υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, εφόσον:
  - α) έχουν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης για ένα (1) έτος τουλάχιστον ή
  - β) έχουν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου Διεύθυνσης για τρία (3) τουλάχιστον έτη ή
  - γ) είναι κάτοχοι αναγνωρισμένου συναφούς διδακτορικού διπλώματος ή απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ) ή κάτοχοι αναγνωρισμένου συναφούς μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, κατέχουν βαθμό Α' με πλεονάζοντα χρόνο τουλάχιστον οκτώ (8) έτη στο βαθμό αυτόν ή
  - δ) κατέχουν το βαθμό Α' με πλεονάζοντα χρόνο τουλάχιστον δέκα (10) έτη στο βαθμό αυτόν.
2. Ως προϊστάμενοι Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διευθύνσεων και Τμήματος) επιπέδου οργανικών μονάδων επιλέγονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ εφόσον:
  - α) έχουν ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου Διεύθυνσης επί ένα (1) έτος τουλάχιστον ή
  - β) είναι κάτοχοι αναγνωρισμένου συναφούς διδακτορικού διπλώματος ή απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ) ή κάτοχοι αναγνωρισμένου συναφούς μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, κατέχουν το βαθμό Α' με πλεονάζοντα χρόνο τουλάχιστον έξι (6) έτη στο βαθμό αυτόν ή
  - γ) κατέχουν το βαθμό Α' και έχουν ασκήσει συνολικά τουλάχιστον για τρία (3) έτη καθήκοντα προϊσταμένου Τμήματος ή
  - δ) κατέχουν το βαθμό Α' με πλεονάζοντα χρόνο τουλάχιστον δέκα (10) έτη στο βαθμό αυτόν.
3. Ως προϊστάμενοι Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας επιλέγονται υπάλληλοι ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ εφόσον:
  - α) κατέχουν το βαθμό Α' ή
  - β) έχουν ασκήσει για τουλάχιστον ένα (1) έτος καθήκοντα προϊσταμένου Τμήματος.

(47) Το άρθ. 84, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθ. 1 του Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθ. 29 παρ. 1 του Ν.4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016)

4. α) Δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιος για επιλογή σε θέση προϊσταμένου οποιουδήποτε επιπέδου υπάλληλος που αποχωρεί αυτοδικαίως από την υπηρεσία εντός ενός (1) έτους από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των υποψηφιοτήτων. Ο ως άνω περιορισμός δεν ισχύει αν ο υπάλληλος υποβάλει αίτηση υποψηφιοτήτων για επιλογή σε θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης, οπότε και δεσμεύεται ταυτόχρονα με αίτησή του να παραμείνει στην υπηρεσία έως τη λήξη της θητείας, σε περίπτωση που επιλεγεί και τοποθετηθεί, όχι όμως πέραν του 67ου έτους της ηλικίας του.
  - β) Δεν επιτρέπεται να είναι υποψήφιος για την επιλογή προϊσταμένου ούτε να τοποθετηθεί προϊστάμενος υπάλληλος, ο οποίος διανύει δοκιμαστική υπηρεσία ή τελεί σε διαθεσιμότητα ή αργία ή έχει καταδικαστεί τελεσίδικως για τα αναφερόμενα στη παράγραφο 1 του άρθρου 8 αδικήματα ή του έχει επιβληθεί τελεσίδικα οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών για οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα μέχρι τη διαγραφή της ποινής κατά το άρθρο 145.
5. Υπάλληλος που κατέχει το βασικό τίτλο σπουδών, ο οποίος αποτελεί το τυπικό προσόν του κλάδου, οι υπάλληλοι του οποίου προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊστανται στη θέση που προκηρύσσεται, μπορεί να συμμετέχει στη διαδικασία επιλογής ανεξαρτήτως του κλάδου στον οποίο ανήκει. Σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα από τα ειδικά προσόντα και τους βασικούς τίτλους σπουδών που μπορεί να εξειδικεύονται με τις οικείες οργανικές διατάξεις οι απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ) μπορούν να συμμετέχουν ως υποψήφιοι στην προκήρυξη οποιασδήποτε θέσης ευθύνης ανεξαρτήτως του τίτλου σπουδών που κατέχουν.
6. Οι προϋποθέσεις και τα προσόντα επιλογής πρέπει να συντρέχουν κατά την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων υποψηφιοτήτων.
7. Οργανικές μονάδες είναι η Γενική Διεύθυνση, η Διεύθυνση, το Τμήμα, το αυτοτελές Τμήμα, οι οργανικές μονάδες αντίστοιχου επιπέδου προς τις προαναφερόμενες, καθώς και τυχόν ενδιάμεσα επίπεδα διοίκησης, όπως αυτά προβλέπονται από τις οικείες οργανικές διατάξεις. Όπου στις διατάξεις του παρόντος αναφέρεται οργανική μονάδα ε-

πιπέδου Διεύθυνσης, λογίζεται και η Υποδιεύθυνση. Οι οργανικές μονάδες επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης που προβλέπονται στις οικείες οργανικές διατάξεις και οι αρμοδιότητες τους είναι όμοιες ή παρεμφερείς σε όλους τους φορείς που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κώδικα, ιδίως Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης, Οικονομικών Υπηρεσιών, Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών, Πληροφορικής, Διεύθυνση Διοικητικού/ Προσωπικού, Πληροφορικής, Προμηθειών, Προϋπολογισμού, νοούνται εφεξής για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κώδικα ως οριζόντιες θέσεις ευθύνης».

«Άρθρο 85 - Κριτήρια επιλογής προϊσταμένων⁽⁴⁸⁾

1. Για την επιλογή προϊσταμένων λαμβάνονται υπόψη τέσσερις (4) ομάδες κριτηρίων:
  - α) Μοριοδότηση βάσει τυπικών, εκπαιδευτικών προσόντων και προσόντων επαγγελματικής κατάρτισης,
  - β) μοριοδότηση βάσει εργασιακής εμπειρίας και άσκησης καθηκόντων ευθύνης,
  - γ) μοριοδότηση βάσει αξιολόγησης και
  - δ) μοριοδότηση βάσει συνέντευξης.
2. Για την τελική μοριοδότηση ο συνολικός αριθμός των μορίων κάθε κατηγορίας πολλαπλασιάζεται με τον εξής συντελεστή, ανά θέση ευθύνης:
  - α) Για τη θέση προϊσταμένου Τμήματος με συντελεστή βαρύτητας:
    - 40 % για την ομάδα κριτηρίων (α),
    - 20% για την ομάδα κριτηρίων (β),
    - 20% για την ομάδα κριτηρίων (γ) και
    - 20% για την ομάδα κριτηρίων (δ).
  - β) Για τη θέση προϊσταμένου Διεύθυνσης με συντελεστή βαρύτητας:
    - 35% για την ομάδα κριτηρίων (α),
    - 20% για την ομάδα κριτηρίων (β),
    - 20% για την ομάδα κριτηρίων (γ) και
    - 25% για την ομάδα κριτηρίων (δ).
  - γ) Για τη θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης με συντελεστή βαρύτητας:
    - 30% για την ομάδα κριτηρίων (α),

(48) Το άρθρο 85, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρ. 1 του Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 29 παρ. 2 του Ν. 4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016)

- 20% για την ομάδα κριτηρίων (β),
- 20% για την ομάδα κριτηρίων (γ) και
- 30% για την ομάδα κριτηρίων (δ).

3. Τα ως άνω κριτήρια αξιολογούνται ως ακολούθως:

- α) Τα τυπικά - εκπαιδευτικά προσόντα μοριοδοτούνται ως εξής:
    - αα) Ο βασικός τίτλος σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του υποψηφίου με 100 μόρια.
    - ββ) Ο δεύτερος τίτλος σπουδών, εφόσον είναι της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας με το βασικό τίτλο σπουδών με 30 μόρια.
    - γγ) Ο μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών, ετήσιας τουλάχιστον διάρκειας με 150 μόρια και ο δεύτερος μεταπτυχιακός τίτλος με 30 μόρια.
    - δδ) Η επιτυχής αποφοίτηση από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Σ.Δ.Δ.Α.) με 250 μόρια.
    - εε) Το διδακτορικό δίπλωμα με 300 μόρια.
  - σστ) Οι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών και τα διδακτορικά διπλώματα προκειμένου να μοριοδοτηθούν κατά τα ανωτέρω πρέπει να είναι συναφή με τα αντικείμενα της προκηρυσσόμενης θέσης. Η συνάφεια, όπου δεν έχει ήδη κριθεί, κρίνεται με αιτιολογία από το αρμόδιο συμβούλιο επιλογής προϊσταμένων.
  - ζζ) Η πιστοποιημένη από το ΕΚΔΔΑ επιμόρφωση του υπαλλήλου μοριοδοτείται με δέκα (10) μόρια ανά σεμινάριο επιμόρφωσης με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) μόρια. Για τη βαθμολογία του κριτηρίου της πιστοποιημένης επιμόρφωσης που προβλέπεται, λαμβάνεται υπόψη η επιμόρφωση κατά την τελευταία δεκαετία.
  - ηη) Η πιστοποιημένη γλωσσομάθεια μοριοδοτείται ως εξής:
    - Η άριστη γνώση κάθε ξένης γλώσσας με 40 μόρια, η πολύ καλή γνώση με 30 μόρια και η καλή με 10 μόρια, με ανώτατο όριο τα 100 μόρια.
- Όλα τα ανωτέρω προσόντα πρέπει να αποδεικνύονται κατά τα οριζόμενα στο Π.δ. 50/2001 (Α' 39).
- Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από τα τυπικά - εκπαιδευτικά προσόντα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 1.000 μόρια.

β) Η εργασιακή εμπειρία και η άσκηση καθηκόντων ευθύνης μοριοδοτούνται ως εξής:

Ο χρόνος υπηρεσίας στο Δημόσιο ή ο χρόνος απασχόλησης σε συναφή θέση στον ιδιωτικό τομέα, όπου προβλέπεται σε διάταξη προγενέστερου νόμου, και η άσκηση καθηκόντων ευθύνης στο δημόσιο τομέα μοριοδοτούνται ως εξής:

αα) 20 μόρια για κάθε έτος υπηρεσίας με ανώτατο όριο τα 33 έτη για το δημόσιο τομέα,

ββ) 25 μόρια για κάθε έτος απασχόλησης με ανώτατο όριο τα 7 έτη για τον ιδιωτικό τομέα που έχει αναγνωριστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 98 και

γγ) 16,5 μόρια για κάθε έτος άσκησης καθηκόντων ευθύνης στο δημόσιο τομέα, με ανώτατο όριο τα 10 έτη.

Χρόνος υπηρεσίας ή απασχόλησης μεγαλύτερος του εξαμήνου λογίζεται ως πλήρες έτος.

Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από την εργασιακή εμπειρία και την άσκηση καθηκόντων ευθύνης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 1.000 μόρια.

γ) Αξιολόγηση

Η μοριοδότηση του κριτηρίου της αξιολόγησης που προβλέπεται εξάγεται με βάση το μέσο όρο των εκθέσεων αξιολόγησης της τελευταίας τριετίας. Ειδικά, κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου το κριτήριο αξιολόγησης δεν λαμβάνεται υπόψη. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη το κριτήριο της αξιολόγησης, ο υποψήφιος προϊστάμενος πρέπει να έχει αξιολογηθεί με τις διατάξεις του παρόντος τουλάχιστον για δύο αξιολογικές περιόδους, οπότε και λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των εκθέσεων αξιολόγησης των δύο αυτών περιόδων.

Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από την Αξιολόγηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 1.000 μόρια, κατόπιν της απαιτούμενης αναγωγής της βαθμολογίας στην κλίμακα του χίλια (1.000).

δ) Δομημένη Συνέντευξη

Η δομημένη συνέντευξη διενεργείται από τα αρμόδια Συμβούλια του άρθρου 86 με πρόβλεψη της αναγκαίας «ζωντανής βοήθειας» για άτομα με αναπηρία (ενδεικτικά, διερμηνέων νοηματικής), εφόσον αυτό απαιτείται.

Σκοπός της δομημένης συνέντευξης είναι το αρμόδιο Συμβούλιο να διαμορφώσει γνώμη για την προσωπικότητα, την ικανότητα και την καταλληλότητα του υποψηφίου για την άσκηση των καθηκόντων της θέσης ευθύνης, για την οποία κρίνεται. Κατά το στάδιο αυτό λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία του προσωπικού Μητρώου του υπαλλήλου, η αίτηση υποψηφιότητας και το βιογραφικό σημείωμά του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση δ' της παραγράφου 7 του άρθρου 86.

Η δομημένη συνέντευξη περιλαμβάνει δύο θεματικές ενότητες:

αα. Δομημένη συζήτηση επί θεμάτων σχετικών με το αντικείμενο του φορέα και τις αρμοδιότητες των οργανωτικών μονάδων των σχετικών με την προκηρυσσόμενη θέση σε συνάρτηση με τις δεξιότητες και προσόντα του υποψηφίου, όπως προκύπτουν από το βιογραφικό του και τα στοιχεία του προσωπικού Μητρώου.

ββ. Ανάπτυξη ενός υποθετικού σεναρίου γενικού διοικητικού ενδιαφέροντος (situational interview) που έχει ως σκοπό να αξιολογήσει τις διοικητικές ικανότητες του υποψηφίου να προγραμματίζει, να συντονίζει, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, να λαμβάνει αποτελεσματικές αποφάσεις και να διαχειρίζεται κρίσεις.

Για τη μοριοδότηση λαμβάνονται υπόψη επίσης οι επικοινωνιακές δεξιότητες, η ικανότητα διαχείρισης χρόνου, τα χαρακτηριστικά ηγεσίας ιδίως υπό συνθήκες πίεσης, η ικανότητα συντονισμού ομάδων εργασίας και η δημιουργικότητα του υποψηφίου.

Κάθε σκέλος της συνέντευξης μοριοδοτείται κατ' ανώτατο όριο με 500 μόρια. Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από κάθε μέλος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 1.000 μόρια.

Η τελική μοριοδότηση της συνέντευξης κάθε υποψηφίου προκύπτει από το μέσο όρο των βαθμών των μελών του αρμόδιου Συμβουλίου.

Το περιεχόμενο της συνέντευξης με τα κρίσιμα και ουσιαστικά σημεία της αναφέρεται συνοπτικά στο πρακτικό του Συμβουλίου, το οποίο είναι στη διάθεση όλων των υποψηφίων, και η μοριοδότηση για τον εκάστοτε υποψήφιο αιτιολογείται συνοπτικά από κάθε μέλος ως προς κάθε ένα από τα δύο σκέλη της συνέντευξης.

Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης υποστηρίζει επιστημονικά τη διαδικασία των δομημένων συνεντεύξεων παρέχοντας την απαιτούμενη τεχνογνωσία στα μέλη των Συμβουλίων που διεξάγουν τις συνεντεύξεις. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ορίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

4. Το συνολικό αποτέλεσμα της μοριοδότησης κάθε ομάδας κριτηρίων ανά υποψήφιο πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο συντελεστή βαρύτητας και εξάγεται το συνολικό άθροισμα. Η συνολική βαθμολογία των κριτηρίων εξάγεται με προσέγγιση δύο (2) δεκαδικών ψηφίων.»

«Άρθρο 86

Διαδικασία Επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων⁽⁴⁹⁾

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, συνιστάται στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Ει.Σ.Ε.Π.), το οποίο είναι αρμόδιο για την επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων των Υπουργείων, αυτοτελών δημοσίων υπηρεσιών, Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, ΟΤΑ β' βαθμού και ΝΠΔΔ. Το Ει.Σ.Ε.Π. είναι πενταμελές και αποτελείται:
- α) από δύο (2) μέλη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) που υποδεικνύονται από τον/την Πρόεδρο του,
- β) έναν (1) Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του,
- γ) ένα (1) μέλος του Επιστημονικού - Εκπαιδευτικού Συμβουλίου ή προϊστάμενο Διεύθυνσης Εκπαιδευτικής Μονάδας του ΕΚΔΔΑ, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του και
- δ) ένα (1) Γενικό Γραμματέα του οικείου Υπουργείου, εάν η προς πλήρωση θέση προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης ανήκει σε Υπουργείο ή τον προϊστάμενο της αυτοτελούς δημόσιας υπηρεσίας, αν η θέση προς πλήρωση ανήκει σε αυτοτελή δημόσια υπηρεσία ή έναν (1) Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εάν η θέση ανήκει σε Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Α-

νασυγκρότησης, εάν η θέση ανήκει σε ΟΤΑ β' βαθμού ή έναν (1) Γενικό Γραμματέα του εποπτεύοντος Υπουργείου, εάν η προς πλήρωση θέση ανήκει σε ΝΠΔΔ. Γραμματέας του Ει.Σ.Ε.Π. και ο νόμιμος αναπληρωτής του ορίζονται υπάλληλοι του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης κατηγορίας ΠΕ με Α' βαθμό.

2. Σε κάθε Υπουργείο, με απόφαση του οικείου Υπουργού, σε κάθε αυτοτελή Γενική ή Ειδική Γραμματεία, με απόφαση του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα, σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση, με απόφαση του Συντονιστή της, και σε κάθε ΝΠΔΔ που έχει δικό του Υπηρεσιακό Συμβούλιο, με απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού συνιστάται Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Σ.Ε.Π.), το οποίο είναι αρμόδιο
- α) για την επιλογή προϊσταμένων Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας και β) για τη διεξαγωγή των δομημένων συνεντεύξεων του άρθρου 85 για την επιλογή των προϊσταμένων Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας. Τα Σ.Ε.Π. είναι πενταμελή και αποτελούνται από:
- α) έναν (1) Γενικό Γραμματέα ή Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα του οικείου Υπουργείου ή τον προϊστάμενο της αυτοτελούς δημόσιας υπηρεσίας ή τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή έναν Γενικό Γραμματέα του εποπτεύοντος το ΝΠΔΔ Υπουργείου,
- β) έναν (1) προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης ή αντίστοιχης οργανικής μονάδας των ως άνω φορέων,
- γ) έναν (1) Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και
- δ) δύο (2) μέλη του ΑΣΕΠ. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του οικείου Υπουργού μπορεί να συσταθούν περισσότερα Σ.Ε.Π. για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών επιλογής στους εποπτευόμενους φορείς των Υπουργείων. Γραμματείς των Σ.Ε.Π. και οι νόμιμοι αναπληρωτές τους ορίζονται υπάλληλοι του οικείου φορέα κατηγορίας ΠΕ με Α' βαθμό.
3. Τα μέλη του Ει.Σ.Ε.Π. και των Σ.Ε.Π. ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη. Με την απόφαση σύστασης των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος ορίζεται ως Πρό-

(49) Το άρθρο 86, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 1 του Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α), αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω με το άρθρο 29 παρ. 3 του Ν. 4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016)

- δρος ένας από τα δύο μέλη του Α.Σ.Ε.Π.. Η θητεία των μελών του Ει.Σ.Ε.Π. και των Σ.Ε.Π. είναι τριετής.
4. Η επιλογή των προϊσταμένων Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας γίνεται από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο του άρθρου 159.
5. Ειδικά, για τους ΟΤΑ β' βαθμού, η επιλογή των προϊσταμένων Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας γίνεται από το αρμόδιο όργανο του άρθρου 248 του ν. 3852/2010 (Α' 87). Η επιλογή των Προϊσταμένων Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας, καθώς και αυτοτελών γραφείων γίνεται από το αρμόδιο όργανο του άρθρου 249 του ν. 3852/2010.
6. Ειδικά, για την Ακαδημία Αθηνών, αρμόδιο όργανο επιλογής: α) Εφόρου (Γενικού Διευθυντή) και β) προϊσταμένων Διευθύνσεων ορίζεται η Σύγκλητος αυτής με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του παρόντος. Ομοίως για τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ αρμόδιο όργανο επιλογής: α) προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων και β) προϊσταμένων Διευθύνσεων ορίζονται η Σύγκλητος και η Συνέλευση αντίστοιχα με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του παρόντος. Κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος ορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.
- «7. α) Η προκήρυξη για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του οικείου Υπουργού και προκειμένου για ΝΠΔΔ του εποπτεύοντος Υπουργού. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία της επιλογής τηρουμένων των όρων των άρθρων 84 και 85.»⁽⁵⁰⁾
- β) Η προκήρυξη εκδίδεται πέντε (5) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας των υπηρετούντων προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων και δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες των οικείων φορέων και του ΑΣΕΠ.
- γ) Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν όλοι οι υπάλληλοι των δημόσιων υπηρεσιών ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εφόσον πληρούν τους όρους και τις

(50) Η περ. α' της παρ.7 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 30 του Ν.4440/2016 (ΦΕΚ 224/Α/2-12-2016)

- προϋποθέσεις της προκήρυξης και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα. Οι υποψήφιοι επιτρέπεται να υποβάλουν αίτηση για περισσότερες θέσεις.
- δ) Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα που συντάσσεται με ευθύνη του υποψηφίου και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Σε περίπτωση αναντιστοιχίας των όσων υπεύθυνα δηλώνει ο υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητας και στο βιογραφικό σημείωμα με όσα τηρούνται στο προσωπικό Μητρώο του υπαλλήλου και στο αρχείο της Υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη όσα βεβαιώνει η οικεία Διεύθυνση Προσωπικού, αφού προηγουμένως έχει καλέσει τον υποψήφιο για την προσκόμιση των επιπλέον εκείνων στοιχείων που υπεύθυνα δηλώνει ότι κατέχει. Η ανωτέρω διαδικασία βεβαίωσης των στοιχείων της αίτησης υποψηφιότητας και του βιογραφικού σημειώματος του υπαλλήλου από τις οικείες Διευθύνσεις Προσωπικού γίνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών.
- ε) Οι υποψήφιοι που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και της προκήρυξης αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία με απόφαση του Ει.Σ.Ε.Π..
- στ) Το Ει.Σ.Ε.Π. μοριοδοτεί κάθε υποψήφιο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 85. Πα τη διενέργεια της δομημένης συνέντευξης κάθε υποψήφιος καλείται χωριστά. Στη συνέχεια το Ει.Σ.Ε.Π. καταρτίζει πίνακα κατάταξης κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας για κάθε προκηρυσσόμενη θέση. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την τοποθέτηση του επικρατέστερου για κάθε θέση υποψηφίου στην οικεία θέση με απόφαση του οικείου Υπουργού ή του αρμόδιου για την τοποθέτηση οργάνου.
8. α) Για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων Διευθύνσεων ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διεύθυνσης και Τμήματος) επιπέδου οργανικής μονάδας και Τμημάτων εκδίδεται προκήρυξη από τον οικείο φορέα, με την οποία καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία της επιλογής τηρουμένων των όρων των άρθρων 84 και 85. Οι θέσεις προκηρύσσονται ανά Γενική Διεύθυνση, όπου προβλέπεται, άλλως ανά φορέα. Εάν η προκηρυσσόμενη θέση αφορά οργανική μονάδα που δεν υπάγεται σε Γενική Διεύθυνση, η

θέση προκηρύσσεται από τον οικείο φορέα αυτοτελώς.

β) Η προκήρυξη εκδίδεται τρεις (3) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας των υπηρετούντων προϊσταμένων και δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες των οικείων φορέων και του ΑΣΕΠ. Ο οικείος φορέας κοινοποιεί την προκήρυξη στους υπαλλήλους που ανήκουν οργανικά σε αυτόν με κάθε πρόσφορο τρόπο.

γ) Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν όλοι οι υπάλληλοι που ανήκουν οργανικά στο φορέα που προκηρύσσει τις θέσεις, εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις του νόμου και της προκήρυξης και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα. Οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση για πέντε (5) θέσεις κατ' ανώτατο όριο.

δ) Η αίτηση υποψηφιότητας συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα που συντάσσεται με ευθύνη του υποψηφίου και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης. Σε περίπτωση αναντιστοιχίας των όσων υπεύθυνα δηλώνει ο υποψήφιος στην αίτηση υποψηφιότητας και στο βιογραφικό σημείωμα με όσα τηρούνται στο προσωπικό Μητρώο του υπαλλήλου και στο αρχείο της Υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη όσα βεβαιώνει η οικεία Διεύθυνση Προσωπικού, αφού προηγουμένως έχει καλέσει τον υποψήφιο για την προσκόμιση των επιπλέον εκείνων στοιχείων που υπεύθυνα δηλώνει ότι κατέχει. Η ανωτέρω διαδικασία βεβαίωσης των στοιχείων της αίτησης υποψηφιότητας και του βιογραφικού σημειώματος του υπαλλήλου από τις οικείες Διευθύνσεις Προσωπικού γίνεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών.

ε) Οι υποψήφιοι που δεν πληρούν τους όρους του νόμου και της προκήρυξης αποκλείονται από την περαιτέρω διαδικασία με απόφαση του Σ.Ε.Π. ή του Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

στ) Το Σ.Ε.Π. ή το Υπηρεσιακό Συμβούλιο μοριοδοτεί κάθε υποψήφιο με βάση τις ομάδες κριτηρίων α) έως γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 85 και σύμφωνα με όσα ορίζονται στο ίδιο άρθρο. Στη συνέχεια το Σ.Ε.Π. ή το Υπηρεσιακό Συμβούλιο με βάση την ως άνω μοριοδότηση καταρτίζει ενιαίο πίνακα κατάταξης για όλες τις θέσεις ανά Γενική Διεύθυνση ή συνολικά για όλο το φορέα ανάλογα με την προκήρυξη κατά φθίνουσα σει-

ρά βαθμολογίας με αριθμό υποψηφίων πενταπλάσιο του αριθμού των προς πλήρωση θέσεων. Ακολουθεί η διεξαγωγή της δομημένης συνέντευξης της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 85 από το Σ.Ε.Π.. Στη συνέντευξη καλούνται οι υποψήφιοι που περιλαμβάνονται στον πίνακα κατάταξης της Γενικής Διεύθυνσης ή του φορέα χωριστά ο καθένας. Αφού γίνει η μοριοδότηση με βάση και το κριτήριο της δομημένης συνέντευξης, εξάγεται η τελική βαθμολογία σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 85 και καταρτίζονται πίνακες κατάταξης για τις θέσεις ανά Γενική Διεύθυνση ή συνολικά για το φορέα ανάλογα με την προκήρυξη.

9. Όσοι επιλέγονται από το Ει.Σ.Ε.Π., τα Σ.Ε.Π. και τα Υπηρεσιακά Συμβούλια τοποθετούνται, με απόφαση του οικείου οργάνου, η οποία εκδίδεται το αργότερο μέσα σε ένα (1) μήνα από τη γνωστοποίηση της επιλογής τους, ως προϊστάμενοι σε αντίστοιχο επιπέδου οργανικές μονάδες για θητεία τριών (3) ετών. Αν υπάλληλος άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή ΝΠΔΔ επιλεγεί ως προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης, με την τοποθέτηση του αποσπάται αυτοδικαίως στην υπηρεσία για την οποία έχει επιλεγεί.

Οι προϊστάμενοι των οποίων η θητεία έχει λήξει εξακολουθούν και ασκούν τα καθήκοντά τους ως την επανατοποθέτησή τους ως προϊσταμένων ή την τοποθέτηση νέου προϊσταμένου.

10. Με απόφαση του οικείου οργάνου ο προϊστάμενος παύεται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη της θητείας του, αν συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) αν καταδικαστεί τελεσιδίκως για τα αναφερόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 αδικήματα,

β) αν στερηθεί λόγω καταδίκης τα πολιτικά του δικαιώματα και για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή,

γ) αν υποβληθεί σε στερητική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική), σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική) ή το Δικαστήριο έχει αποφασίσει συνδυασμό των δύο προηγούμενων ρυθμίσεων.

δ) αν τεθεί σε διαθεσιμότητα ή αργία ή του επιβληθεί τελεσίδικα οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών για οποιοδήποτε πειθαρχικό παράπτωμα μέχρι τη διαγραφή της ποινής κατά το άρθρο 145.

Με απόφαση του οικείου οργάνου κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Ει.Σ.Ε.Π., του Σ.Ε.Π. ή του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, ο προϊστάμενος οργανικής μονάδας απαλλάσσεται από τα καθήκοντά του πριν από τη λήξη της θητείας του για σοβαρό υπηρεσιακό λόγο που αφορά πλημμελή άσκηση των καθηκόντων του. Ο προϊστάμενος μπορεί επίσης να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του με αίτηση του, ύστερα από απόφαση του Ει.Σ.Ε.Π., του Σ.Ε.Π. ή του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, το οποίο συνεκτιμά τις υπηρεσιακές ανάγκες.

11. Αν κενωθεί ή συσταθεί θέση προϊσταμένου, η θέση προκηρύσσεται το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών και η διαδικασία τοποθέτησης προϊσταμένου ολοκληρώνεται το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την προκήρυξη της θέσης. Ο προϊστάμενος επιλέγεται για πλήρη θητεία. Έως την τοποθέτηση νέου προϊσταμένου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 87 περί αναπλήρωσης προϊσταμένων.
12. Αν δεν υποβληθούν αιτήσεις, ο Υπουργός ή ο διοικούν το ΝΠΔΔ τοποθετεί υπάλληλο που πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις και υπηρετεί στον τόπο όπου θα ασκήσει καθήκοντα προϊσταμένου.
13. Όσοι προϊστάμενοι τμημάτων δεν έχουν ασκήσει κατά το παρελθόν καθήκοντα προϊσταμένου, μετά την τοποθέτησή τους παρακολουθούν υποχρεωτικά σχετικό πρόγραμμα επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης».

«Άρθρο 87 - Αναπλήρωση προϊσταμένων⁽⁵¹⁾

1. Τον προϊστάμενο, που απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντα του ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων οργανικών μονάδων, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστάναται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις και επί ομοιοβάθμων ο προϊστάμενος που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων όργανο μπορεί, τηρουμένου του προβαδίσματος των βαθμών, να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας, που απουσιάζει ή κωλύεται, έναν από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων.

2. Αν δεν υπάρχουν υποκείμενες οργανικές μονάδες, τον προϊστάμενο αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο ανώτερος κατά βαθμό υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια οργανική μονάδα, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστάναται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις. Αν υπηρετούν περισσότεροι υπάλληλοι με τον ίδιο βαθμό, αναπληρώνει αυτός που έχει περισσότερο χρόνο στο βαθμό ή αυτός που ορίζεται από τον προϊστάμενο της αμέσως υπερκείμενης μονάδας ή αρχής.
3. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση όργανο μπορεί με απόφαση του να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας τον προϊστάμενο άλλης οργανικής μονάδας του ίδιου επιπέδου.
4. Αν κενωθεί ή συσταθεί θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας, έως την επιλογή και τοποθέτηση νέου προϊσταμένου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2. Ο αναπληρωτής προϊσταμένου οργανικής μονάδας κατά την παράγραφο αυτή δικαιούται το προβλεπόμενο για τη θέση επίδομα από την έναρξη της αναπλήρωσης.»

Άρθρο 88 - Καταστάσεις υπαλλήλων

1. Τον Ιανουάριο κάθε έτους συντάσσονται από την αρμόδια υπηρεσία καταστάσεις, στις οποίες καταγράφονται όλοι οι υπάλληλοι κατά κατηγορία, βαθμό, κλάδο και ειδικότητα και με βάση το χρόνο υπηρεσίας στο βαθμό. Οι καταστάσεις αυτές συντάσσονται με βάση τα στοιχεία της 31ης Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους και περιλαμβάνουν και στοιχεία δηλωτικά της ηλικίας, της συνολικής υπηρεσίας, του μισθολογικού κλιμακίου και των τίτλων σπουδών.
2. Οι καταστάσεις αυτές κοινοποιούνται υποχρεωτικά στους υπαλλήλους κατά το πρώτο δεκαήμερο του Φεβρουαρίου κάθε έτους. Διόρθωση των στοιχείων που αναγράφονται στις καταστάσεις γίνεται από την υπηρεσία ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου, η οποία υποβάλλεται σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση. Αν η υπηρεσία απορρίψει την αίτηση ή δεν απαντήσει μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την υποβολή της, επιτρέπεται η υποβολή αίτησης διόρθωσης στο υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την πάροδο της παραπάνω δεκαήμερης προθεσμίας ή από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης της υπηρεσίας, αν αυτή γίνει νωρίτερα. Το υπη-

(51) Το άρθρο 87 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο πρώτο του Ν.3839/2010 (ΦΕΚ 51/Α/29-3-2010)

ρεσιακό συμβούλιο αποφασίζει μέσα σε έναν (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης διόρθωσης.

Άρθρο 89 - Χρόνος μη υπολογιζόμενος για προαγωγή

Στο χρόνο για προαγωγή δεν υπολογίζεται: α) ο χρόνος της διαθεσιμότητας, β) ο χρόνος της αργίας που επήλθε είτε εξαιτίας ποινικής δίωξης που κατέληξε σε οποιαδήποτε καταδίκη είτε εξαιτίας πειθαρχικής δίωξης που κατέληξε σε πειθαρχική ποινή τουλάχιστον προστίμου αποδοχών τριών (3) μηνών, γ) ο χρόνος της αδικαιολόγητης αποχής από τα καθήκοντα, δ) ο χρόνος της προσωρινής παύσης, ε) ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών που δεν αποτελεί χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας και στ) ο χρόνος αναστολής άσκησης καθηκόντων.

Άρθρο 90 - Έλεγχος νομιμότητας πινάκων προακτέων

1. Οι πίνακες προακτέων, που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 83, υποβάλλονται για κύρωση μέσα σε δέκα (10) ημέρες στον οικείο Υπουργό ή στο ανώτατο όργανο διοίκησης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Το αρμόδιο όργανο εξετάζει μόνο τη νομιμότητα της διαδικασίας κατάρτισης των πινάκων και, εφόσον διαπιστώσει παράβαση των σχετικών διατάξεων, αναπέμπει τους πίνακες στο υπηρεσιακό συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται να αποφασίσει εντός δέκα (10) ημερών.
2. Οι πίνακες που καταρτίζονται σύμφωνα με τα ανωτέρω είναι οριστικοί και ανακοινώνονται στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Άρθρο 91

Ειδικές περιπτώσεις εγγραφής σε πίνακες προακτέων

Υπάλληλοι οι οποίοι μετατάσσονται ή εντάσσονται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 69, 70, 71, 72 και 98 του παρόντος, καθώς και σύμφωνα με κάθε άλλη ειδική διάταξη, μετά την κύρωση των πινάκων προακτέων, κρίνονται από το υπηρεσιακό συμβούλιο και εγγράφονται στους οικείους πίνακες προακτέων κατά το άρθρο 83 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 92 - Μη εγγραφή σε πίνακα προακτέων

1. Το υπηρεσιακό συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφαση του, μπορεί να μην εγγράφει στους πίνακες προακτέων υπάλληλο, σε βάρος του οποίου εκκρεμεί ποινική ή πειθαρχική κατηγορία.
2. Όταν η κατηγορία αποδειχθεί αβάσιμη, ο υπάλληλος, είτε είχε αναβληθεί η κρίση είτε είχε κριθεί υπό το βάρος της

εκκρεμοδικίας, κρίνεται εκ νέου από το υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα σε έναν (1) μήνα από την κοινοποίηση στην αρμόδια υπηρεσία της τελεσίδικης απαλλακτικής κρίσης επί της κατηγορίας και εγγράφεται, με βάση τα προσόντα του, στους οικείους πίνακες που προβλέπονται στο άρθρο 83 του παρόντος Κώδικα.

3. Οι ανωτέρω εγγραφόμενοι στους πίνακες προακτέων σε σειρά προαγωγής προάγονται αναδρομικά.

Άρθρο 93 - Διαγραφή από πίνακα προακτέων

1. Το υπηρεσιακό συμβούλιο μπορεί με αιτιολογημένη απόφαση του να διαγράψει από πίνακα προακτέων, κατά τη διάρκεια της ισχύος του, υπάλληλο λόγω τελεσίδικης ποινικής καταδίκης τουλάχιστον για πλημμέλημα ή επιβολή πειθαρχικής ποινής προστίμου μεγαλύτερου από τις αποδοχές ενός (1) μηνός. Ο υπάλληλος, που διαγράφεται, μπορεί να κατατάσσεται στον πίνακα μη προακτέων.
2. Αν ανατραπεί αμετάκλητα η πειθαρχική ποινή ή η ποινική καταδίκη, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 92.

Άρθρο 94 - Παράλειψη από προαγωγή

1. Το υπηρεσιακό συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφαση του, μπορεί να παραλείψει από τις προαγωγές υπάλληλο ο οποίος περιλαμβάνεται στους πίνακες προακτέων, αν κατά το χρόνο της προαγωγής εκκρεμεί σε βάρος του ποινική ή πειθαρχική κατηγορία.
2. Αν αποφασισθεί η παράλειψη, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 92.

Άρθρο 95 - Παραπομπή μη προακτέου υπαλλήλου

Υπάλληλος, ο οποίος εγγράφεται σε δύο διαδοχικούς πίνακες μη προακτέων στον ίδιο βαθμό, παραπέμπεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την κύρωση του οικείου πίνακα υποχρεωτικώς προς κρίση στο υπηρεσιακό συμβούλιο, το οποίο, με αιτιολογημένη απόφαση του και μετά από προηγούμενη κλήση αυτού για να παράσχει εγγράφως ή προφορικώς τις αναγκαίες διευκρινίσεις, μπορεί να τον απολύσει ή να τον υποβιβάσει κατά έναν βαθμό. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται να υποβληθεί ένσταση στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

Άρθρο 96 - Τιμητική απονομή τίτλων

1. Στους δημοσίους υπαλλήλους που αποχωρούν ευδοκίμως από την υπηρεσία από θέση προϊσταμένου οργανικής μο-

νάδας μετά από συμπλήρωση τριάντα πέντε (35) χρόνων πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας απονέμεται τιμητικά ο τίτλος της θέσης που κατέχουν. Η υπηρεσία μπορεί να απονέμει τον τίτλο του επιτίμου και σε προϊστάμενο που αποχωρεί μετά από τριάντα (30) χρόνια υπηρεσίας. Ο τίτλος του επιτίμου δεν χορηγείται σε προϊστάμενο που έχει εκπέσει ή έχει τιμωρηθεί με την ποινή της οριστικής παύσης ή εντός της τελευταίας δεκαετίας πριν την αποχώρηση του έχει τιμωρηθεί με την ποινή του υποβιβασμού ή της στέρησης του προς προαγωγή δικαιώματος.

2. Η απονομή του επίτιμου τίτλου μνημονεύεται στην πράξη λύσης της υπαλληλικής σχέσης και περιλαμβάνεται στο κείμενο που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 97 - Προβάδισμα

Το προβάδισμα μεταξύ των υπαλλήλων καθορίζεται ως εξής:

- α) Μεταξύ υπαλλήλων που ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες προηγούνται οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΕΘ και ακολουθούν κατά σειρά οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ, της κατηγορίας ΤΕ, της κατηγορίας ΔΕ και τέλος οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΥΕ.
- β) Μεταξύ υπαλλήλων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία προηγούνται οι υπάλληλοι ανώτερου βαθμού με βάση την ιεραρχική κλίμακα των βαθμών του άρθρου 80.
- γ) Μεταξύ υπαλλήλων του ίδιου κλάδου και βαθμού δεν υπάρχει προβάδισμα.
- δ) Όπου από τις οικείες οργανικές διατάξεις επιτρέπεται η τοποθέτηση προϊσταμένου κατηγορίας που έπεται κατά το προβάδισμα δεν ισχύει το προβάδισμα των κατηγοριών.

«Άρθρο 98 - Βαθμολογική ένταξη⁽⁵²⁾

1. Οι υπάλληλοι, που έχουν πριν από το διορισμό τους χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας, εντάσσονται μετά τη μονιμοποίηση τους μέχρι και τον αμέσως προηγούμενο του καταληκτικού βαθμό, με συνυπολογισμό πλεονάζοντος χρόνου στο βαθμό αυτό, ύστερα από ουσιαστική κρίση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Η ένταξη ανατρέχει στο χρόνο κρίσης του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου.
2. Ως πραγματική δημόσια υπηρεσία νοείται κάθε υπηρεσία που έχει διανυθεί στο Δημόσιο, σε ΝΠΔΔ, σε ΝΠΙΔ του Δη-

(52) Το άρθρο 98 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 26 παρ. 1 του Ν. 4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016)

μοσίου ή σε ΟΤΑ, με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αορίστου χρόνου, καθώς και κάθε άλλη υπηρεσία που, με βάση ειδικές διατάξεις, αναγνωρίζεται ως πραγματική δημόσια υπηρεσία για βαθμολογική εξέλιξη.

3. Προϋπηρεσία με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου αντίστοιχη της προηγούμενης παραγράφου, σε υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των χωρών - μελών αυτής, λαμβάνεται υπόψη για την ένταξη.
4. Προϋπηρεσία υπαλλήλων του Υπουργείου Πολιτισμού που έχει διανυθεί σε νομικά ή φυσικά πρόσωπα ή σε άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς και αφορά αρχαιολογικά έργα, ανασκαφές μουσειακές ή άλλες συναφείς εργασίες που διενεργήθηκαν υπό την εποπτεία της οικείας Υπηρεσίας του Υπουργείου, αναγνωρίζεται στο σύνολο της ως προϋπηρεσία Δημοσίου και λαμβάνεται υπόψη για τη βαθμολογική τους εξέλιξη.
5. Για την κατά τα ανωτέρω ένταξη λαμβάνεται υπόψη μόνο η προϋπηρεσία που έχει διανυθεί πριν από το διορισμό στην κατηγορία, στην οποία ανήκει ο υπάλληλος κατά το χρόνο της ένταξης.
6. Προϋπηρεσία σε συναφές αντικείμενο έως επτά (7) έτη που έχει διανυθεί πριν από το διορισμό, εκτός του δημόσιου τομέα, λαμβάνεται υπόψη εφόσον αποδεικνύεται. Οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης της ως άνω προϋπηρεσίας, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' - ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ

Άρθρο 99 - Θέση σε διαθεσιμότητα

1. Ο υπάλληλος τίθεται σε διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας ή κατάρτησης της θέσης του, σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των επόμενων άρθρων, η πράξη θέσης του υπαλλήλου σε διαθεσιμότητα και η πράξη επαναφοράς του στην υπηρεσία, εκδίδονται από τον Υπουργό ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή, αν δεν υπάρχει, τον πρόεδρο του συλλογικού οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, μετά από απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου.

3. Κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας παύει η άσκηση των καθηκόντων του υπαλλήλου, κύριων ή παρεπόμενων. Ο χρόνος της διαθεσιμότητας δεν υπολογίζεται για βαθμολογική εξέλιξη.

Άρθρο 100 - Διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας

1. Ο υπάλληλος τίθεται, αυτεπάγγελτα ή με αίτηση του, σε διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας, όταν αυτή παρατείνεται πέρα από το μέγιστο χρόνο αναρρωτικής άδειας του άρθρου 54 του παρόντος, είναι όμως, κατά την εκτίμηση της υγειονομικής επιτροπής, ιάσιμη.
2. Η διαθεσιμότητα αρχίζει από τη λήξη της αναρρωτικής άδειας και δεν μπορεί να υπερβεί το ένα (1) και για τα δύο σίατα νοσήματα τα δύο (2) έτη.
3. Κατά το τελευταίο δίμηνο πριν από τη λήξη του ανώτατου ορίου διαθεσιμότητας οι επιτροπές των άρθρων 165 ή 167 υποχρεούνται, ύστερα από ερώτημα της υπηρεσίας, να γνωμοδοτήσουν για την ικανότητα του υπαλλήλου να επανέλθει στα καθήκοντα του. Αν η επιτροπή γνωματεύσει αρνητικά, ο υπάλληλος απολύεται υποχρεωτικά, σύμφωνα με το άρθρο 153 του παρόντος. Ο υπάλληλος μπορεί να παραπεμφθεί προς εξέταση στην αρμόδια υγειονομική επιτροπή, ύστερα από αίτηση του ή αυτεπάγγελτα και πριν από το χρόνο λήξης της διαθεσιμότητας. Στην περίπτωση αυτή, αν η επιτροπή γνωματεύσει αρνητικά, ο υπάλληλος απολύεται υποχρεωτικά με τη λήξη του χρόνου της διαθεσιμότητας.
4. Οι διατάξεις των άρθρων 31-35 του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους που τίθενται σε διαθεσιμότητα λόγω ασθένειας.

Άρθρο 101 - Διαθεσιμότητα λόγω κατάργησης θέσης

1. Σε διαθεσιμότητα τίθεται αυτοδίκαια ο υπάλληλος του οποίου καταργήθηκε η θέση, εφόσον δεν μεταταγεί σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 154 του παρόντος.
- «2. Η διαθεσιμότητα διαρκεί οκτώ (8) μήνες μετά την πάροδο των οποίων ο υπάλληλος απολύεται.»
- «Ο υπάλληλος δεν απολύεται στην περίπτωση που εντός του ως άνω χρονικού διαστήματος: α) έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 91 του ίδιου ως άνω νόμου Ανακοίνωση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ο υπάλληλος έχει υποβάλλει σχετική αίτηση-υπεύθυνη δήλωση για τη μετάταξη/μεταφορά του έως την έκδοση των τελικών πινάκων

διάθεσης και υπό την προϋπόθεση ότι θα συμπεριληφθεί σε αυτούς ή β) αν εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος έχουν εκδοθεί ήδη τελικοί πίνακες διάθεσης από αρμόδιο όργανο και μέχρι της δημοσίευσης στο ΦΕΚ της πράξης μετάταξης/μεταφοράς του.»⁽⁵³⁾

Άρθρο 102 - Αποδοχές διαθεσιμότητας

1. Ο υπάλληλος κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας δικαιούται τα τρία τέταρτα των αποδοχών του.
2. Επιδόματα ασθένειας, που καταβάλλονται σε υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας, εκπίπτουν από τις αποδοχές του υπαλλήλου, εφόσον η ασφάλιση του θεμελιώνεται και σε συνεισφορά του νομικού προσώπου.

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' - ΑΡΓΙΑ-ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ

«Άρθρο 103 Αυτοδίκαιη αργία⁽⁵⁴⁾

1. Τίθεται αυτοδίκαια σε αργία:
  - α) Ο υπάλληλος ο οποίος στερήθηκε την προσωπική του ελευθερία, ύστερα από ένταλμα προσωρινής κράτησης ή δικαστική απόφαση, έστω και αν απολύθηκε με εγγύηση.
  - β) Ο υπάλληλος στον οποίο επιβλήθηκε η ποινή της οριστικής παύσης. Η αργία αρχίζει από την κοινοποίηση της πειθαρχικής απόφασης και λήγει την τελευταία ημέρα της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή την ημέρα που δημοσιεύθηκε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφόσον έχει ασκηθεί προσφυγή.
  - γ) Ο εκπαιδευτικός ή υπάλληλος που υπηρετεί σε σχολείο, σε βάρος του οποίου ασκήθηκε ποινική δίωξη για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή για οποιοδήποτε έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.
2. Ο υπάλληλος επανέρχεται αυτοδίκαια στα καθήκοντά του, εάν εκλείψει ο λόγος για τον οποίο έχει τεθεί σε αργία.
3. Η διαπιστωτική πράξη θέσης σε αργία ή επανόδου εκδίδεται από το αρμόδιο για το διορισμό όργανο.»

(53) Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, όπως αυτή είχε αντικατασταθεί με την παρ. 3 άρθρου 90 του Ν. 4172/2013 (ΦΕΚ 167/Α/23-7-2013), προστέθηκε με το άρθρο 40 παρ. 1 του Ν. 4250/2014 (ΦΕΚ 74/Α/26-3-2014)

(54) Το άρθρο 103, όπως είχε τροποποιηθεί και ίσχυε αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015)

«Άρθρο 104**Δυνητική θέση σε αργία - Αναστολή άσκησης καθηκόντων⁽⁵⁵⁾**

1. Αν συντρέχουν λόγοι δημόσιου συμφέροντος μπορεί να τίθεται σε αργία ο υπάλληλος, κατά του οποίου:
  - α) Έχει ασκηθεί ποινική δίωξη για αδίκημα το οποίο μπορεί να επισύρει την έκπτωση από την υπηρεσία. Ειδικά, προκειμένου για το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος ο υπάλληλος μπορεί να τίθεται σε αργία εφόσον έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο για το αδίκημα αυτό.
  - β) Έχει ασκηθεί πειθαρχική δίωξη για παράπτωμα, το οποίο μπορεί να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης ή
  - γ) υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις για έκνομη διαχείριση, οι οποίες στηρίζονται σε έκθεση της προϊσταμένης αρχής ή αρμόδιου επιθεωρητή.
2. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος και πριν γνωμοδοτήσει το πειθαρχικό συμβούλιο, μπορεί να επιβληθεί στον υπάλληλο από το ανώτατο μονοπρόσωπο όργανο διοίκησης του φορέα όπου υπηρετεί το μέτρο της αναστολής άσκησης των καθηκόντων του.
Μέσα σε τριάντα (30) ημέρες το πειθαρχικό συμβούλιο συνέρχεται και γνωμοδοτεί για τη θέση του υπαλλήλου σε αργία. Η αναστολή άσκησης των καθηκόντων αίρεται αυτοδικαίως, εάν το πειθαρχικό συμβούλιο δεν γνωμοδοτήσει για τη θέση σε αργία εντός της ανωτέρω προθεσμίας.
3. Η πράξη, με την οποία ο υπάλληλος τίθεται σε δυνητική αργία ή επαναφέρεται στα καθήκοντά του, εκδίδεται από τον οικείο Υπουργό ή το ανώτατο μονομελές όργανο διοίκησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή, αν δεν υπάρχει, από τον Πρόεδρο του συλλογικού οργάνου διοίκησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ύστερα από γνώμη του πειθαρχικού συμβουλίου. Για τη θέση του υπαλλήλου σε αργία απαιτείται προηγούμενη ακρόαση αυτού από το πειθαρχικό συμβούλιο.
4. Μετά την πάροδο έτους από τη θέση σε αργία, το πειθαρχικό συμβούλιο υποχρεούται να γνωμοδοτήσει για τη συνέχιση ή μη της αργίας, άλλως η αργία αίρεται. Σε κάθε περίπτωση, η αργία αίρεται αυτοδικαίως μετά την πάροδο

(55) Το άρθρο 104, όπως είχε αντικατασταθεί με την περ.2 της υποπαραγράφου Ζ.3. άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ 222/Α) και συμπληρωθεί με τη παρ.1 άρθρου 15 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 3 παρ.4 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015)

διετίας από την έκδοση της απόφασης θέσεως του υπαλλήλου σε αργία.

5. Η αργία αρχίζει από την κοινοποίηση στον υπάλληλο της σχετικής πράξης. Ο υπάλληλος επανέρχεται στα καθήκοντά του από την κοινοποίηση της πράξης επαναφοράς ή αυτοδικαία από την τελεσιδικία της ποινικής απόφασης που δεν συνεπάγεται έκπτωση ή της πειθαρχικής απόφασης, η οποία δεν επιβάλλει την ποινή της οριστικής παύσης ή από τη συμπλήρωση της διετίας κατά την προηγούμενη παράγραφο.»

«Άρθρο 105 - Συνέπειες αργίας⁽⁵⁶⁾

1. Ο υπάλληλος ο οποίος τελεί σε κατάσταση αργίας απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπόμενων καθηκόντων του.
2. Στον υπάλληλο που τελεί σε κατάσταση αργίας καταβάλλεται το ήμισυ των αποδοχών του. Το υπόλοιπο ή μέρος αυτού μπορεί να αποδοθεί σε αυτόν, μετά από ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου, εφόσον απαλλαγεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή τιμωρηθεί με πειθαρχική ποινή κατώτερη από την οριστική παύση. Εάν ο υπάλληλος απαλλαγεί από κάθε πειθαρχική ευθύνη ή αποδειχθεί αβάσιμη η υπόνοια για έκνομη διαχείριση, επιστρέφεται το μέρος των αποδοχών του που παρακρατήθηκε.
3. Ο υπάλληλος, στον οποίο επιβλήθηκε πειθαρχική ποινή οριστικής παύσης για το παράπτωμα της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, δεν δικαιούται αποδοχές αργίας.
4. Οι διατάξεις των άρθρων 31 - 35 του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται και κατά τη διάρκεια της αργίας.»

(56) Το άρθρο 105, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο πρώτο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α) αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 3 παρ. 6 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015).

«ΜΕΡΟΣ Ε΄ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΤΜΗΜΑ Α΄ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΝΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ

«Άρθρο 106 - Πειθαρχικό παράπτωμα⁽⁵⁷⁾

«Το πειθαρχικό παράπτωμα συντελείται με υπαίτια πράξη ή παράλειψη του υπαλλήλου που μπορεί να του καταλογισθεί»

«Άρθρο 107 - Απαρίθμηση πειθαρχικών παραπτωμάτων⁽⁵⁸⁾

1. Πειθαρχικά παραπτώματα είναι:

- α) πράξεις με τις οποίες εκδηλώνεται άρνηση αναγνώρισης του Συντάγματος ή έλλειψη αφοσίωσης στην Πατρίδα και τη Δημοκρατία,
- β) κάθε παράβαση υπαλληλικού καθήκοντος που προσδιορίζεται από τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν στον υπάλληλο οι κείμενες διατάξεις, εντολές και οδηγίες. Το υπαλληλικό καθήκον σε καμία περίπτωση δεν επιβάλλει στον υπάλληλο πράξη ή παράλειψη που να αντίκειται προς τις διατάξεις του Συντάγματος και των νόμων, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 του παρόντος,
- γ) η παράβαση καθήκοντος κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους,
- δ) η απόκτηση οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου, κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών,
- ε) η αναξιοπρεπής ή ανάρμοστη ή ανάξια για υπάλληλο συμπεριφορά εντός ή εκτός υπηρεσίας. Ειδική περίπτωση παρόμοιας συμπεριφοράς αποτελεί οποιαδήποτε πράξη κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή οποιαδήποτε πράξη οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, στην οποία ενέχεται εκπαιδευτικός ή υπάλληλος που υπηρετεί σε σχολείο,
- στ) η παραβίαση της αρχής της αμεροληψίας,
- ζ) η παραβίαση της αρχής της ισότητας, των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, σύμφωνα με

(57) Το άρθρ. 106 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος στο σύνολό του.

(58) Το άρθρο 107, όπως είχε τροποποιηθεί και ίσχυε, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015).

- την κείμενη νομοθεσία που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2006/54/ΕΚ στην ελληνική έννομη τάξη,
- η) η παραβίαση της υποχρέωσης εχεμύθειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του παρόντος,
  - θ) η σοβαρή απείθεια,
  - ι) η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων,
  - ια) η παραβίαση των υποχρεώσεων του άρθρου 27 του παρόντος, καθώς και η αδικαιολόγητη προτίμηση νεότερων υποθέσεων με παραμέληση παλαιότερων,
  - ιβ) η άρνηση παροχής πληροφόρησης στους πολίτες και τις αρχές,
  - ιγ) η προδήλως αδικαιολόγητη μη εξυπηρέτηση των πολιτών και η υπαίτια μη έγκαιρη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,
  - ιδ) η χρησιμοποίηση της δημοσιοϋπαλληλικής ιδιότητας ή πληροφοριών που κατέχει ο υπάλληλος λόγω της υπηρεσίας ή της θέσης του, για εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων του ίδιου ή τρίτων προσώπων,
  - ιε) η αδικαιολόγητη άρνηση προσέλευσης για ιατρική εξέταση,
  - ιστ) η άμεση ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχή σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή, μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή όταν η επιτροπή αυτή υπάγεται στην αρχή στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί,
  - ιζ) η κακόβουλη άσκηση κριτικής των πράξεων της προϊσταμένης αρχής που γίνεται δημοσίως, γραπτώς ή προφορικά, με σκόπιμη χρήση εν γνώσει εκδήλων ανακριβών στοιχείων ή με χαρακτηριστικά απρεπείς εκφράσεις,
  - ιη) η άρνηση σύμπραξης, συνεργασίας, χορήγησης στοιχείων ή εγγράφων κατά τη διεξαγωγή έρευνας, επιθεώρησης ή ελέγχου από Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές, τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και τα ιδιαίτερα Σώματα και Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου,
  - ιθ) η αδικαιολόγητα μη έγκαιρη σύνταξη ή η σύνταξη μεροληπτικής έκθεσης αξιολόγησης ή η σύνταξη έκθεσης με κρίσεις ή χαρακτηρισμούς που δεν εξειδικεύονται με αναφορά συγκεκριμένων στοιχείων,
  - κ) η άρνηση ή παρέλκυση εκτέλεσης υπηρεσίας,

- κα) η χρησιμοποίηση τρίτων προσώπων για την απόκτηση υπηρεσιακής εύνοιας ή την πρόκληση ή ματαίωση εντολής της υπηρεσίας,
- κβ) η σύναψη στενών κοινωνικών σχέσεων με πρόσωπα, με αφορμή το χειρισμό θεμάτων αρμοδιότητας του υπαλλήλου από την αντιμετώπιση των οποίων εξαρτώνται ουσιώδη συμφέροντα των προσώπων αυτών,
- κγ) η φθορά λόγω ασυνήθιστης χρήσης, η εγκατάλειψη ή η παράνομη χρήση πράγματος το οποίο ανήκει στην υπηρεσία,
- κδ) η παράλειψη από τα πειθαρχικά όργανα δίωξης και τιμωρίας πειθαρχικού παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 110 του παρόντος,
- κε) η άσκηση εργασίας ή έργου με αμοιβή χωρίς προηγούμενη άδεια της υπηρεσίας,
- κστ) η απλή απείθεια,
- κζ) η μη τήρηση του ωραρίου από τον υπάλληλο και η παράλειψη του προϊστάμενου να ελέγχει την τήρησή του,
- κη) η αμέλεια ή ατελής εκπλήρωση του υπηρεσιακού καθήκοντος,
- κθ) η άρνηση συνεργασίας με τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) και η μη εφαρμογή των διατάξεων περί απλούστευσης των διαδικασιών και καταπολέμησης της γραφειοκρατίας,
- λ) το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 130 του παρόντος νόμου,
- λα) το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα που προβλέπεται στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 144 του παρόντος νόμου,
- λβ) το ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου τρίτου του παρόντος νόμου,
- λγ) η κατάθεση, η χρήση, η συμπερίληψη και η διατήρηση στον ατομικό υπηρεσιακό φάκελο υπαλλήλου, πλαστού, νοθευμένου ή παραποιημένου πιστοποιητικού ή τίτλου ή βεβαιώσεως.
2. Διατάξεις που ορίζουν ειδικά πειθαρχικά παραπτώματα διατηρούνται σε ισχύ.
3. Σε καμιά περίπτωση δεν συνιστά ανάρμοστη συμπεριφορά ή αναξιοπρεπή ή ανάξια για υπάλληλο διαγωγή κατά την έννοια της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του παρόντος

άρθρου η άσκηση συνδικαλιστικής, πολιτικής ή κοινωνικής δράσης.»

«Άρθρο 108

Εφαρμογή αρχών και κανόνων του ποινικού δικαίου⁽⁵⁹⁾

1. Αρχές και κανόνες του ποινικού δικαίου και της ποινικής δικονομίας εφαρμόζονται αναλόγως και στο πειθαρχικό δίκαιο, εφόσον δεν αντίκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου και συνάδουν με τη φύση και το σκοπό της πειθαρχικής διαδικασίας.
2. Εφαρμόζονται ιδίως οι αρχές και οι κανόνες που αφορούν:
  - α) τους λόγους αποκλεισμού της υπαιτιότητας και της ικανότητας προς καταλογισμό,
  - β) τις ελαφρυντικές ή επιβαρυντικές περιστάσεις για την επιμέτρηση της πειθαρχικής ποινής,
  - γ) την έμπρακτη μετάνοια,
  - δ) το δικαίωμα σιγής του πειθαρχικώς διωκομένου,
  - ε) την πραγματική και νομική πλάνη,
  - στ) το τεκμήριο της αθωότητας του πειθαρχικώς διωκομένου,
  - ζ) την προστασία των δικαιολογημένων συμφερόντων του πειθαρχικώς διωκομένου ή της υπηρεσίας για τη διατύπωση δυσμενών κρίσεων και εκφράσεων ή τη διενέργεια εκδηλώσεων εκ μέρους του εν λόγω υπαλλήλου εφόσον δεν στοιχειοθετείται το πειθαρχικό παράπτωμα της αναξιοπρεπούς ή ανάρμοστης ή ανάξιας για υπάλληλο συμπεριφοράς.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

«Άρθρο 109 - Πειθαρχικές ποινές⁽⁶⁰⁾

1. Οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται στους υπαλλήλους είναι:
  - α) η έγγραφη επίπληξη,
  - β) το πρόστιμο έως τις αποδοχές δώδεκα (12) μηνών,
  - γ) η στέρηση του δικαιώματος για προαγωγή από ένα (1) έως πέντε (5) έτη,
  - δ) η στέρηση του δικαιώματος συμμετοχής σε διαδικασία επιλογής προϊστάμενου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου από ένα (1) έως πέντε (5) έτη,

(59) Το άρθρ. 108 αντικαταστάθηκε ως άνω από το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012), με το οποίο είχε αρχικά αντικατασταθεί το Μέρος Ε' του παρόντος στο σύνολό του.

(60) Το άρθρο 109, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 4 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015).

- ε) η αφαίρεση της άσκησης των καθηκόντων προϊσταμένου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου για τη θητεία ή το υπόλοιπό της,
- στ) ο υποβιβασμός έως δύο (2) βαθμούς,
- ζ) η προσωρινή παύση από τρεις (3) έως δώδεκα (12) μήνες με πλήρη στέρηση των αποδοχών και
- η) η ποινή της οριστικής παύσης, η οποία μπορεί να επιβληθεί μόνο για τα ακόλουθα παραπτώματα: της παράβασης του άρθρου 107 παράγραφος 1α του παρόντος, της παράβασης καθήκοντος κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς νόμους, της απόκτησης οικονομικού οφέλους ή ανταλλάγματος προς όφελος του ιδίου του υπαλλήλου ή τρίτου προσώπου κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή εξ αφορμής αυτών, της χαρακτηριστικής αναξιοπρεπούς ή ανάξιας για υπάλληλο διαγωγής εντός ή εκτός υπηρεσίας, της παράβασης της υποχρέωσης εχεμύθειας, της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων πάνω από είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες συνεχώς ή πάνω από τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες σε διάστημα ενός (1) έτους ή πάνω από πενήντα (50) εντός μίας τριετίας, της εξαιρετικώς σοβαρής απείθειας, της άμεσης ή μέσω τρίτου προσώπου συμμετοχής σε δημοπρασία την οποία διενεργεί επιτροπή μέλος της οποίας είναι ο υπάλληλος ή όταν η επιτροπή αυτή υπάγεται στην αρχή στην οποία ο υπάλληλος υπηρετεί, της εμμονής σε άρνηση προσέλευσης για εξέταση από υγειονομική επιτροπή. Επίσης, η ποινή της οριστικής παύσης μπορεί να επιβληθεί στον υπάλληλο για οποιοδήποτε παράπτωμα αν κατά την προηγούμενη της διάπραξης του διετία του είχαν επιβληθεί τρεις (3) τουλάχιστον πειθαρχικές ποινές ανώτερες του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός ή κατά το προηγούμενο της διάπραξης του έτος είχε τιμωρηθεί για το ίδιο παράπτωμα με ποινή ανώτερη του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός.
2. Για την επιβολή οποιασδήποτε πειθαρχικής ποινής σε υπάλληλο συνεκτιμώνται οι ιδιαίτερες συνθήκες τέλεσης του παραπτώματος, η εν γένει προσωπικότητα του υπαλλήλου, καθώς και η υπηρεσιακή του εικόνα όπως προκύπτει από το προσωπικό του μητρώο και τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.
3. Όταν επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές των περιπτώσεων γ' έως ζ' της παραγράφου 1 και συντρέχουν επιβα-

ρυντικές περιστάσεις, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει επιπλέον διοικητική κύρωση από 3.0 έως 30.000 ευρώ. Όταν επιβάλλεται η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης και πρόκειται για πειθαρχικά παραπτώματα των περιπτώσεων δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του παρόντος που σχετίζονται με οικονομικό αντικείμενο, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει επιπλέον διοικητική κύρωση από 10.0 έως 100.000 ευρώ.

4. α. Για τα παραπτώματα των περιπτώσεων α', γ', δ', θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του υποβιβασμού.
- Για το παράπτωμα της περίπτωσης ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του υποβιβασμού εφόσον η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων υπερβαίνει τις είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες συνεχώς ή τις τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες σε διάστημα ενός (1) έτους.
- β. Για τα παραπτώματα των περιπτώσεων ιδ', ιε', ιστ', ιη', ιθ', κα', κβ', κδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του προστίμου.
- γ. Για τα λοιπά παραπτώματα μπορεί να επιβληθεί οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΔΙΩΞΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΩΝ

«Άρθρο 110 - Δίωξη πειθαρχικών παραπτωμάτων»⁽⁶¹⁾

1. Η δίωξη και η τιμωρία πειθαρχικών παραπτωμάτων αποτελεί καθήκον των πειθαρχικών οργάνων.
2. Κατ' εξαίρεση, για παραπτώματα που θα επέσυραν την ποινή της έγγραφης επίπληξης, η δίωξη απόκειται στη δικριτική εξουσία των πειθαρχικών οργάνων, τα οποία λαμβάνουν υπόψη αφ' ενός το συμφέρον της υπηρεσίας και αφ' ετέρου τις συνθήκες διάπραξης τους και την υπηρεσιακή γενικώς διαγωγή του υπαλλήλου. Αν το πειθαρχικό όργανο αποφασίσει να μην ασκήσει δίωξη, υποχρεούται να ενημερώσει, με αιτιολογημένη έκθεση του, τον αμέσως ανώτερο πειθαρχικός προϊστάμενο. Αντίγραφο της έκθεσης χορηγείται στον υπάλληλο και τίθεται στο προσωπικό του μητρώο. Το αντίγραφο αυτό δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δυσμενή κρίση του υπαλλήλου.

(61) Το άρθρο 110 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

3. Δεν επιτρέπεται δεύτερη δίωξη για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα.
4. Η βαθμολογική ή η μισθολογική εξέλιξη του υπαλλήλου δεν αίρει το πειθαρχικώς κολάσιμο παραπτώματος που διαπράχτηκε πριν από την εξέλιξη αυτή.
5. Πράξεις που έχουν τελεστεί από υπάλληλο κατά τη διάρκεια προγενέστερης υπηρεσίας του σε δημόσια υπηρεσία, οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλο νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα τιμωρούνται πειθαρχικά, εάν δεν έχει παρέλθει ο χρόνος παραγραφής τους.»

«6. Αν σε υποθέσεις σχετικές με τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α, 235, 236, 237 και 237Α του Ποινικού Κώδικα ασκείται πειθαρχική δίωξη εναντίον υπαλλήλου ο οποίος, με τις πληροφορίες που παρέσχε στις δικτυικές αρχές, συνέβαλε ουσιωδώς στην αποκάλυψη και δίωξη τους, για τη συνέχιση της διαδικασίας το πειθαρχικό όργανο οφείλει να αποδειξει ότι η δίωξη που άσκησε δεν οφείλεται στην προαναφερθείσα ουσιώδη συμβολή του υπαλλήλου.»⁽⁶²⁾

«Άρθρο 111 - Σχέση πειθαρχικού παραπτώματος και ποινής»⁽⁶³⁾

1. Σε περίπτωση που ο υπάλληλος διέπραξε περισσότερα πειθαρχικά παραπτώματα επιβάλλεται, κατά συγχώνευση, μία συνολική ποινή, κατά την επιμέτρηση της οποίας λαμβάνεται υπόψη από το πειθαρχικό όργανο η βαρύτητα όλων των πειθαρχικών παραπτωμάτων.
2. Κατά την επιμέτρηση των πειθαρχικών ποινών λαμβάνονται υπόψη οι αρχές και οι κανόνες των περιπτώσεων β', γ', ε' και ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 108. Η υποτροπή αποτελεί ιδιαίτερος επιβαρυντική περίπτωση για την επιμέτρηση της ποινής.»

«Άρθρο 112 - Παραγραφή πειθαρχικών παραπτωμάτων»⁽⁶⁴⁾

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται μετά πέντε (5) έτη από την ημέρα που διαπράχτηκαν. Τα πειθαρχικά παραπτώματα των περιπτώσεων α', γ', δ', θ' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του παρόντος παραγράφονται μετά επτά (7) έτη. Κατ' εξαίρεση για το πειθαρχικό παράπτωμα της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του

(62) Η παρ. 6 προστέθηκε με την υποπαραγράφο ΙΕ.17. περ. 6 του άρθρου πρώτου του Ν. 4254/2014 (ΦΕΚ 85/Α/7-4-2014).

(63) Το άρθρο 111 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(64) Το άρθρο 112 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

άρθρου 107, η παραγραφή αρχίζει από την ημερομηνία που ο αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος έλαβε γνώση της τέλεσης της πράξης.

2. Πειθαρχικό παράπτωμα το οποίο αποτελεί και ποινικό αδίκημα δεν παραγράφεται πριν παραγραφεί το ποινικό αδίκημα. Για τα παραπτώματα αυτά οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας διακόπτουν την παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος.
3. Η κλήση σε απολογία ή η παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο διακόπτουν την παραγραφή. Στις περιπτώσεις αυτές ο συνολικός χρόνος παραγραφής ως την έκδοση της πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη και προκειμένου για τα παραπτώματα των περιπτώσεων α', γ', δ', θ' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του παρόντος, τα δέκα (10) έτη.
4. Η παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος διακόπτεται επίσης από την τέλεση νέου πειθαρχικού παραπτώματος, το οποίο αποσκοπεί στην απόκρυψη ή την παρεμπόδιση της πειθαρχικής δίωξης του πρώτου. Στην περίπτωση αυτή το πρώτο παράπτωμα παραγράφεται όταν παραγραφεί το δεύτερο, εφόσον η παραγραφή του δεύτερου συντελείται σε χρόνο μεταγενέστερο της παραγραφής του πρώτου.
5. Δεν παραγράφεται το πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο εκδόθηκε πειθαρχική απόφαση που επιβάλλει πειθαρχική ποινή σε πρώτο βαθμό.»

«Άρθρο 113 - Λήξη πειθαρχικής ευθύνης»⁽⁶⁵⁾

1. Ο υπάλληλος ο οποίος απώλεσε την υπαλληλική ιδιότητα με οποιονδήποτε τρόπο δεν διώκεται πειθαρχικώς, η πειθαρχική όμως διαδικασία η οποία τυχόν έχει αρχίσει, συνεχίζεται και μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης με εξαίρεση την περίπτωση του θανάτου.
2. Όταν συντρέχει η περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει οποιαδήποτε από τις προβλεπόμενες πειθαρχικές ποινές. Σε περίπτωση που η επιβλητέα πειθαρχική ποινή είναι ανώτερη του προστίμου, το πειθαρχικό συμβούλιο την μετατρέπει ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος σε ποινή προστίμου αποδοχών έως δώδεκα (12) μηνών, με δυνατότητα επιβολής και διοικητικής κύρωσης σύμ-

(65) Το άρθρο 113 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

φωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 109.»

«Άρθρο 114

Σχέση της πειθαρχικής διαδικασίας με την ποινική δίκη⁽⁶⁶⁾

1. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική ή άλλη δίκη.
2. Η ποινική δίκη δεν αναστέλλει την πειθαρχική διαδικασία. Το πειθαρχικό όργανο όμως μπορεί με απόφαση του, η οποία είναι ελευθέρως ανακλητή, να διατάξει, για εξαιρετικούς λόγους, την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει το ένα (1) έτος. Αναστολή δεν επιτρέπεται σε περίπτωση που το πειθαρχικό παράπτωμα προκάλεσε δημόσιο σκάνδαλο ή θίγει σοβαρά το κύρος της υπηρεσίας.
3. Το πειθαρχικό όργανο δεσμεύεται από την κρίση που περιέχεται σε αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή σε αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα, μόνο ως προς την ύπαρξη ή την ανυπαρξία πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την αντικειμενική υπόσταση πειθαρχικού παραπτώματος.
4. Αν μετά την έκδοση πειθαρχικής απόφασης με την οποία απαλλάσσεται ο υπάλληλος ή επιβάλλεται ποινή κατώτερη από την οριστική παύση, εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου με την οποία διαπιστώνονται πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση παραπτώματος της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 109 του παρόντος, η πειθαρχική διαδικασία επαναλαμβάνεται με τη διαδικασία του άρθρου 143. Επίσης επαναλαμβάνεται η πειθαρχική διαδικασία, αν μετά την έκδοση καταδικαστικής πειθαρχικής απόφασης, με την οποία επιβάλλεται οποιαδήποτε ποινή, εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση ή αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα για την πράξη ή την παράλειψη, για την οποία τιμωρήθηκε πειθαρχικά ο υπάλληλος.
5. Η επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας επιτρέπεται και όταν έχει εκδοθεί καταδικαστική πειθαρχική απόφαση, χωρίς να έχει λάβει υπόψη καταδικαστική ποινική απόφαση που προηγήθηκε.

(66) Το άρθρο 114 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012), αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω με το άρθρο 19 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013).

6. Ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών έχει υποχρέωση να ανακοινώνει αμέσως στην προϊσταμένη αρχή του υπαλλήλου κάθε ποινική δίωξη που ασκείται κατ' αυτού. Στην ίδια αρχή ανακοινώνεται επίσης από τον αρμόδιο εισαγγελέα η απόφαση ή το βούλευμα με το οποίο τερματίζεται η δίωξη. Σε περίπτωση εγκλεισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα, ο διευθυντής φυλακών γνωστοποιεί τούτο, χωρίς καθυστέρηση, στην προϊσταμένη αρχή του υπαλλήλου. Με την επιφύλαξη των καταδικαστικών αποφάσεων όπου η άσκηση της πειθαρχικής δίωξης είναι υποχρεωτική, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα οφείλουν εντός είκοσι (20) ημερών μετά την ως άνω ενημέρωση τους να αποφαίνονται αιτιολογημένα για την άσκηση ή μη πειθαρχικής δίωξης σε βάρος του υπαλλήλου.»

«Άρθρο 115

Αυτοτέλεια κολασίμου του πειθαρχικού παραπτώματος⁽⁶⁷⁾

Σε περίπτωση αποκατάστασης, απονομής χάριτος ή άρσης με οποιονδήποτε άλλο τρόπο του κολασίμου ή μεταβολής των συνεπειών της ποινικής καταδίκης, δεν αίρεται το πειθαρχικό κολάσιμο της πράξης.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

«Άρθρο 116 - Πειθαρχικά όργανα⁽⁶⁸⁾

Πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους ασκούν:

- α) οι πειθαρχικώς προϊστάμενοί τους,
- β) το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου για τους υπαλλήλους του νομικού προσώπου,
- γ) το πειθαρχικό συμβούλιο του οικείου φορέα,
- δ) το πειθαρχικό συμβούλιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος,
- ε) το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο,
- στ) ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης,
- ζ), το διοικητικό εφετείο και
- η) το Συμβούλιο της Επικρατείας.»

(67) Το άρθρο 115 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(68) Το άρθρο 116 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

«Άρθρο 117 - Πειθαρχικώς προϊστάμενοι»⁽⁶⁹⁾

1. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι των υπαλλήλων των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών που ανήκουν στην αρμοδιότητά τους είναι:
  - α) ο Υπουργός,
  - β) ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου ή Γενικής Γραμματείας,
  - γ) ο Γενικός Γραμματέας αυτοτελούς υπηρεσίας,
  - δ) ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης,
  - ε) ο Ειδικός Γραμματέας,
  - στ) ο Ελεγκτής Νομιμότητας,
  - ζ) ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης,
  - η) ο προϊστάμενος διεύθυνσης.
2. Επίσης πειθαρχικώς προϊστάμενοι είναι:
  - α) Ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων και οι αρχηγοί του στρατού, του ναυτικού και της αεροπορίας, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.
  - β) Οι διοικητές μονάδων και σχολών των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.
  - γ) Οι διευθυντές καταστημάτων ή οι προϊστάμενοι υπηρεσιών εφόσον είναι ανώτατοι ή ανώτεροι αξιωματικοί, για τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.
  - δ) Ο διοικητής του Αγίου Όρους για όλους τους πολιτικούς υπαλλήλους που υπάγονται στην αρμοδιότητά του.
  - ε) Ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής ανεξάρτητης διοικητικής αρχής για τους υπαλλήλους της.
3. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι για τους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου είναι:
  - α) Ο διοικητής ή ο πρόεδρος του συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί διοίκηση, ο υποδιοικητής, ο γενικός γραμματέας ή ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας, για όλους τους υπαλλήλους του νομικού προσώπου.
  - β) Ο πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών για τους υπαλλήλους της.

(69) Το άρθρο 117 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

- γ) Ο πρόεδρος της ΑΕΙ για όλους τους υπαλλήλους αυτού και ο κοσμήτορας σχολής ΑΕΙ για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτόν.
- δ) Ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης ή ο προϊστάμενος διεύθυνσης για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς.

4.⁽⁷⁰⁾**«Άρθρο 118 - Αρμοδιότητα πειθαρχικώς προϊσταμένων»⁽⁷¹⁾**

1. Όλοι οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι μπορούν να επιβάλουν την ποινή της έγγραφης επίπληξης. Την ποινή του προστίμου μπορούν να επιβάλλουν οι εξής με τις πιο κάτω διακρίσεις:
  - α) Ο Υπουργός έως και τις αποδοχές τριών (3) μηνών.
  - β) Ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου ή Γενικής Γραμματείας ή αυτοτελούς υπηρεσίας, ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο Ειδικός Γραμματέας, ο Ελεγκτής Νομιμότητας, ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων και οι αρχηγοί του στρατού ξηράς, του ναυτικού και της αεροπορίας, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος έως και τις αποδοχές δύο (2) μηνών.
  - γ) Οι διοικητές μονάδων και σχολών των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος, οι διευθυντές καταστημάτων και οι προϊστάμενοι στρατιωτικών υπηρεσιών ή υπηρεσιών των σωμάτων ασφαλείας ή του λιμενικού σώματος αν είναι ανώτατοι αξιωματικοί έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός και αν είναι ανώτεροι έως και το ένα δεύτερο των μηνιαίων αποδοχών.
  - δ) Ο διοικητής του Αγίου Όρους, ο πρόεδρος ή ο επικεφαλής ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, ο διοικητής ή ο πρόεδρος συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί διοίκηση, ο υποδιοικητής, ο γενικός γραμματέας ή ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας νομικού προσώπου έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός.
  - ε) Ο πρόεδρος της ΑΕΙ έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός. Ο κοσμήτορας σχολής ΑΕΙ, έως και τα δύο τρίτα των μηνιαίων αποδοχών.

(70) Η παράγραφος 4 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 6 παρ.2 του Ν.4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015).

(71) Το άρθρο 118 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

- στ) Ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης έως και τα δύο τρίτα των μηνιαίων αποδοχών.
- ζ) Ο προϊστάμενος διεύθυνσης έως και το ένα τέταρτο των μηνιαίων αποδοχών.
2. Η αρμοδιότητα των πειθαρχικών προϊσταμένων είναι αμεταβίβαστη, εκτός εάν από διάταξη νόμου προβλέπεται διαφορετικά.
  3. Αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος είναι εκείνος στον οποίο υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 117. Αν ο υπάλληλος υπηρετεί σε άλλη υπηρεσία από αυτή της οργανικής του θέσης, αρμόδιος πειθαρχικώς προϊστάμενος είναι ο προϊστάμενος της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του πειθαρχικού παραπτώματος, εφόσον το πειθαρχικό παράπτωμα σχετίζεται με την άσκηση καθηκόντων του στην υπηρεσία αυτή.
  4. Οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι και το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου επιλαμβάνονται αυτεπαγγέλτως.
  5. Αν έχουν επιληφθεί αρμοδίως περισσότεροι πειθαρχικώς προϊστάμενοι, η πειθαρχική διαδικασία συνεχίζεται μόνο από εκείνον που κάλεσε πρώτος σε απολογία τον υπάλληλο. Ο ανώτερος πειθαρχικώς προϊστάμενος ή το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου έχουν, σε κάθε περίπτωση, δικαίωμα να ζητήσουν την παραπομπή σε αυτούς της πειθαρχικής υπόθεσης, εφόσον δεν έχει εκδοθεί πειθαρχική απόφαση. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος ο Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης νοείται ως ανώτερος πειθαρχικώς προϊστάμενος.
  6. Αν ο πειθαρχικώς προϊστάμενος, ο οποίος έχει επιληφθεί, κρίνει ότι το παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση σε οποιονδήποτε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς προϊστάμενο μέχρι και τον Υπουργό ή και το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αν πρόκειται για υπάλληλο του νομικού προσώπου. Αν και ο Υπουργός ή το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου κρίνει ότι η προσήκουσα ποινή είναι ανώτερη και της δικής του αρμοδιότητας, παραπέμπει το θέμα στο πειθαρχικό συμβούλιο. Στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος η παραπομπή γίνεται στο πειθαρχικό

χικό συμβούλιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.»

«Άρθρο 119

Αρμοδιότητα διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου⁽⁷²⁾

Τα διοικητικά συμβούλια νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορεί να επιβάλουν τις ποινές της έγγραφης επίπληξης και του προστίμου έως και τις αποδοχές τριών (3) μηνών.»

«Άρθρο 120 - Αρμοδιότητα πειθαρχικών συμβουλίων⁽⁷³⁾

1. Τα πειθαρχικά συμβούλια μπορεί να επιβάλουν οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή.

Τα πειθαρχικά συμβούλια κρίνουν σε πρώτο βαθμό ύστερα από παραπομπή της υπόθεσης σε αυτά και σε δεύτερο βαθμό ύστερα από άσκηση ένστασης κατά αποφάσεων πειθαρχικών προϊσταμένων.

Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφαινεται σε δεύτερο βαθμό ύστερα από ένσταση κατά αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων και σε πρώτο βαθμό για την εκδίκαση του παραπτώματος της παραγράφου 2 του άρθρου 122 του παρόντος. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο είναι το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο των ανωτάτων υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ., το οποίο κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

2. Αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο είναι το συμβούλιο της υπηρεσίας στην οποία υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 117 του παρόντος. Προκειμένου για υπάλληλο ο οποίος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος υπηρετεί με οποιαδήποτε υπηρεσιακή σχέση ή κατάσταση σε άλλη υπηρεσία, αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο είναι το συμβούλιο της υπηρεσίας στην οποία υπηρετεί εφόσον το πειθαρχικό παράπτωμα σχετίζεται με την άσκηση των καθηκόντων του στην υπηρεσία αυτή.
3. Συγκρούσεις αρμοδιότητας μεταξύ περισσότερων πειθαρχικών συμβουλίων για την κρίση του ίδιου παραπτώματος αίρονται από τον πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Οι καταφατικές συγκρούσεις αίρονται, εφόσον

(72) Το άρθρο 119 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(73) Το άρθρο 120 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

δεν έχει εκδοθεί οριστική απόφαση ενός τουλάχιστον από τα συμβούλια που έχουν επιληφθεί. Οι αποφαστικές συγκρούσεις αίρονται, εφόσον οι αποφάσεις δύο τουλάχιστον συμβουλίων που έχουν κηρυχθεί αναρμόδια, είναι τελεσίδικες. Για την άρση απαιτείται αίτηση της υπηρεσίας ή του υπαλλήλου. Αν πρόκειται για καταφατική σύγκρουση, την άρση μπορεί να τη ζητήσει και ο πρόεδρος ενός από τα πειθαρχικά συμβούλια που έχουν επιληφθεί.»

«Άρθρο 121 - Ενιαία κρίση πειθαρχικών παραπτωμάτων»⁽⁷⁴⁾

1. Περισσότερα του ενός πειθαρχικά παραπτώματα του ίδιου υπαλλήλου είναι δυνατόν, κατά την κρίση του πειθαρχικού οργάνου, να κρίνονται ενιαίως, εφόσον σχετίζονται με καθήκοντα υπηρεσιών του ίδιου Υπουργείου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.
2. Περισσότεροι υπάλληλοι που διώκονται για το ίδιο ή για συναφή πειθαρχικά παραπτώματα, είναι δυνατόν να κρίνονται ενιαίως, εφόσον συντρέχει η προϋπόθεση της προηγούμενης παραγράφου.
3. Αν στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου τα πειθαρχικά όργανα που είναι αρμόδια να επιληφθούν είναι διαφορετικά, αρμόδιο για την κρίση όργανο είναι:
  - α) μεταξύ περισσότερων πειθαρχικώς προϊσταμένων ο ιεραρχικώς ανώτερος, και σε περίπτωση προϊσταμένων του αυτού ιεραρχικού επιπέδου, εκείνος που έχει επιληφθεί πρώτος,
  - β) μεταξύ περισσότερων πειθαρχικών συμβουλίων, εκείνο που έχει επιληφθεί πρώτο και
  - γ) μεταξύ πειθαρχικώς προϊσταμένου, διοικητικού συμβουλίου των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και πειθαρχικού συμβουλίου, το τελευταίο.»

ΤΜΗΜΑ Β΄ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ - ΑΣΚΗΣΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΩΣΗΣ

«Άρθρο 122 - Άσκηση πειθαρχικής δίωξης

- «1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει είτε με την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό όργανο είτε με την παραπομπή του στο πειθαρχικό συμβούλιο. Η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται το αργότερο εντός δύο μηνών από την κλήση σε απολογία είτε με την έκδο-

(74) Το άρθρο 121 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

ση πειθαρχικής απόφασης μονομελούς οργάνου είτε με παραπομπή ενώπιον πειθαρχικού συμβουλίου.

Σε περίπτωση παραπομπής ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, η πειθαρχική διαδικασία ολοκληρώνεται εντός δύο μηνών από την παραπομπή εκτός αν απαιτείται η διεξαγωγή ανάκρισης οπότε ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων μηνών»⁽⁷⁵⁾

2. Η υπαίτια παράβαση των διατάξεων των δύο τελευταίων εδαφίων της προηγούμενης παραγράφου αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα. Το παράπτωμα αυτό, για τα μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου, εκδικάζεται μετά από παραπομπή ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 146Α.

«Άρθρο 123 - Παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο»⁽⁷⁶⁾

1. Αν ο Υπουργός κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα τιμωρείται με ποινή μεγαλύτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο. Για τους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου η πειθαρχική υπόθεση παραπέμπεται για τον ίδιο λόγο στο πειθαρχικό συμβούλιο από το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου. Η παραπομπή είναι υποχρεωτική όταν υπάρχει αιτιολογημένη πρόταση αρμόδιας υπηρεσίας.
2. Ο Υπουργός ή ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης όταν λάβει γνώση πειθαρχικού παραπτώματος που τελέσθηκε από υπάλληλο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, το οποίο εποπτεύεται από αυτόν, παραπέμπει την υπόθεση ενώπιον του οικείου πειθαρχικού συμβουλίου για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου.
3. Δεν επιτρέπεται παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο μετά την έκδοση οριστικής απόφασης για το ίδιο παράπτωμα από οποιοδήποτε πειθαρχικό όργανο.»

«Άρθρο 124 - Διαδικασία και συνέπειες παραπομπής»⁽⁷⁷⁾

1. Στο έγγραφο, με το οποίο η υπόθεση παραπέμπεται στο πειθαρχικό συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 123 του πα-

(75) Η παρ. 1 του άρθ. 122, όπως αυτό είχε αντικατασταθεί με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012), αντικαταστάθηκε ως άνω με την υποπαρ. ΣΤ.6 της παραγράφου ΣΤ του άρθρου πρώτου του Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α/9-5-2013).

(76) Το άρθρο 123 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(77) Το άρθρο 124 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

ρόντος, πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς κατά τόπο και χρόνο τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν το πειθαρχικό παράπτωμα και ο διωκόμενος υπάλληλος.

2. Το παραπεμπτήριο έγγραφο κοινοποιείται στον διωκόμενο υπάλληλο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 138 και αποστέλλεται με το φάκελο της υπόθεσης στο πειθαρχικό συμβούλιο. Αν κατά τη διαδικασία ανακύψουν ευθύνες και για άλλους υπαλλήλους που δεν περιλαμβάνονται στο παραπεμπτήριο έγγραφο, το συμβούλιο τους καλεί σε απολογία και συνεχίζει την περαιτέρω διαδικασία χωρίς γνωστοποίηση του παραπεμπτηρίου. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να αποφασίζει τη συνεκδίκηση των παραπτώματων αυτών με τα παραπτώματα των περιλαμβανομένων στο παραπεμπτήριο.
3. Η έκδοση του παραπεμπτηρίου εγγράφου καταργεί την εκκρεμή πειθαρχική διαδικασία ενώπιον άλλου πειθαρχικού οργάνου.
4. Το παραπεμπτήριο έγγραφο δεν ανακαλείται.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ - ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ-ΕΝΟΡΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΑΝΑΚΡΙΣΗ

«Άρθρο 125 - Προκαταρκτική εξέταση⁽⁷⁸⁾

1. Προκαταρκτική εξέταση είναι η άτυπη συλλογή και καταγραφή στοιχείων για να διαπιστωθεί η τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος και οι συνθήκες τέλεσής του.
2. Προκαταρκτική εξέταση μπορεί να ενεργήσει ή να διατάξει κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος του υπαλλήλου. Η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται εντός μηνός από την ημερομηνία κατά την οποία ο πειθαρχικώς προϊστάμενος έλαβε γνώση των περιστατικών, που πιθανόν συνιστούν πειθαρχικό παράπτωμα ή, αν η προκαταρκτική εξέταση διεξάγεται από υπάλληλο ύστερα από εντολή του πειθαρχικώς προϊσταμένου, από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον υπάλληλο η απόφαση της ανάθεσής της.
3. Αν αυτός που ενεργεί προκαταρκτική εξέταση κρίνει, με βάση τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί, ότι δεν συντρέχει περίπτωση πειθαρχικής δίωξης, περατώνει την εξέταση με αιτιολογημένη έκθεσή του. Στην περίπτωση αυτή δεν αποκλείεται η ενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης από ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο. Αν, αντιθέτως, αυτός που ενεργεί προκαταρκτική εξέταση κρίνει ότι

(78) Το άρθρο 125 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

έχει διαπραχθεί πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται με ποινή της αρμοδιότητάς του, καλεί τον υπάλληλο σε απολογία σύμφωνα με το άρθρο 134 του παρόντος. Αν κρίνει, είτε πριν από την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία είτε μετά την απολογία του, ότι δικαιολογείται η επιβολή βαρύτερης ποινής, ενεργεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 118 του παρόντος. Αν, τέλος, κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση, διατάσσει την ενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης.»

- «4. Κατά την προκαταρκτική εξέταση που ενεργείται για υποθέσεις σχετικές με τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 159, 159Α, 235, 236, 237 και 237Α του Ποινικού Κώδικα, προστατεύεται πλήρως η ανωνυμία των υπαλλήλων, οι οποίοι, χωρίς να εμπλέκονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στην τέλεση των ως άνω πράξεων ή να αποβλέπουν σε ίδιον όφελος, συμβάλλουν ουσιωδώς, με τις πληροφορίες που παρέχουν, στην αποκάλυψη και δίωξή τους, ακόμα και αν αυτοί δεν έχουν χαρακτηριστεί ως μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος κατά το άρθρο 45Β του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης η ανωνυμία του υπαλλήλου προστατεύεται εφόσον αυτός υπάγεται στο καθεστώς της παραγράφου 7 του άρθρου 9 του ν. 2928/2001.»⁽⁷⁹⁾

«Άρθρο 126 - Ένορκη διοικητική εξέταση⁽⁸⁰⁾

1. Ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) ενεργείται κάθε φορά που η υπηρεσία έχει σοβαρές υπόνοιες ή σαφείς ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Η εξέταση αυτή αποσκοπεί στη συλλογή στοιχείων για τη διαπίστωση της τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος και τον προσδιορισμό των προσώπων που τυχόν ευθύνονται, καθώς και στη διερεύνηση των συνθηκών κάτω από τις οποίες αυτό έχει τελεστεί. Η ένορκη διοικητική εξέταση δεν συνιστά έναρξη πειθαρχικής δίωξης.
2. Η ένορκη διοικητική εξέταση διατάσσεται από οποιονδήποτε πειθαρχικώς προϊστάμενο και ενεργείται από μόνιμο υπάλληλο με βαθμό τουλάχιστον Γ' του ίδιου Υπουργείου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και σε καμία περίπτωση κατώτερου βαθμού εκείνου στον οποίο αποδί-

(79) Η παρ. 4 προστέθηκε με την υποπαραγράφο ΙΕ.17. περ.6 άρθρου πρώτου του Ν.4254/2014 (ΦΕΚ 85/Α/7-4-2014).

(80) Το άρθρο 126 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

δεται η πράξη. Η ενέργεια της ένορκης διοικητικής εξέτασης μπορεί να ανατίθεται και σε μόνιμο δημόσιο υπάλληλο τουλάχιστον με βαθμό Γ' άλλου Υπουργείου ή, προκειμένου για νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, του Υπουργείου που το εποπτεύει. Η ένορκη διοικητική εξέταση περατώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε στον υπάλληλο η απόφαση ανάθεσης διεξαγωγής της. Ο υπάλληλος, ο οποίος διεξάγει την ένορκη διοικητική εξέταση, μπορεί να ζητήσει, με πλήρως αιτιολογημένη αίτησή του, παράταση της προθεσμίας αυτής έως ένα μήνα.

Αν ο υπάλληλος, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη του πειθαρχικού παραπτώματος, είναι προϊστάμενος οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου, η εντολή για διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης ανατίθεται σε προϊστάμενο τουλάχιστον (ίδιο επιπέδου οργανικής μονάδας.

3. Κατά την εξέταση του υπαλλήλου, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 130 παράγραφος 3 και 132 του παρόντος.
4. Η ένορκη διοικητική εξέταση ολοκληρώνεται με την υποβολή αιτιολογημένης έκθεσης του υπαλλήλου που την ενεργεί. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται, με όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, στον πειθαρχικώς προϊστάμενο ο οποίος διέταξε τη διενέργεια της εξέτασης. Εφόσον με την έκθεση διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο, ο πειθαρχικώς προϊστάμενος υποχρεούται να ασκήσει πειθαρχική δίωξη.
5. Διατάξεις που προβλέπουν τη διενέργεια ένορκων διοικητικών εξετάσεων οποιασδήποτε μορφής από ειδικά όργανα δεν θίγονται.
6. Οι διατάξεις των παραγράφων 5, 7 και 8 του άρθρου 127, καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 129 και 131 του παρόντος, εφαρμόζονται αναλόγως.»

«Άρθρο 127 - Πειθαρχική ανάκριση⁽⁸¹⁾

1. Πειθαρχική ανάκριση διεξάγεται υποχρεωτικά κατά τη διαδικασία ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου. Κατ' εξαίρεση δεν είναι υποχρεωτική η ανάκριση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτουν από το φάκελο κατά τρόπο αναμφισβήτητο,
- β) όταν ο υπάλληλος ομολογεί με την απολογία του κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ότι διέπραξε το πειθαρχικό παράπτωμα,
- γ) όταν ο υπάλληλος συλλαμβάνεται επ' αυτοφώρω κατά τη διάπραξη ποινικού αδικήματος που αποτελεί συγχρόνως και πειθαρχικό παράπτωμα,
- δ) όταν έχει προηγηθεί ανάκριση ή προανάκριση συμφώνως με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για ποινικό αδίκημα που αποτελεί και πειθαρχικό παράπτωμα,
- ε) όταν έχει διενεργηθεί, πριν την έκδοση του παραπεμπτηρίου εγγράφου, Ε.Δ.Ε. ή άλλη ένορκη εξέταση κατά την οποία διαπιστώθηκε διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο υπάλληλο. Το ίδιο ισχύει όταν η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτει από έκθεση δικαστικού οργάνου ή άλλου ελεγκτικού οργάνου της διοίκησης.

2. Η πειθαρχική ανάκριση διεξάγεται από υπάλληλο τουλάχιστον ομοιόβαθμο του διωκόμενου που μπορεί να είναι και μέλος του πειθαρχικού συμβουλίου. Αν σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου δεν υπάρχει επαρκής αριθμός υπαλλήλων που να πληροί την ανωτέρω προϋπόθεση, η διεξαγωγή της πειθαρχικής ανάκρισης ανατίθεται σε υπάλληλο του εποπτεύοντος Υπουργείου.
3. Δεν ενεργούν πειθαρχική ανάκριση: α) τα πρόσωπα στα οποία αποδίδεται το πειθαρχικό παράπτωμα, β) οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι που έχουν εκδώσει την πειθαρχική απόφαση η οποία κρίνεται κατ' ένσταση, γ) τα πρόσωπα που έχουν ενεργήσει ένορκη διοικητική εξέταση και δ) τα πρόσωπα που έχουν ασκήσει την πειθαρχική δίωξη. Ο εγκαλούμενος μπορεί να ζητήσει με έγγραφη αίτηση μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την κλήση του για εξέταση την εξαίρεση εκείνου που διεξάγει την ανάκριση. Στην αίτηση πρέπει να εκτίθενται κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο οι λόγοι της εξαίρεσης και να αναφέρονται τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνονται οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί. Για την αίτηση εξαίρεσης αποφασίζει το πειθαρχικό συμβούλιο χωρίς τη συμμετοχή εκείνου, του οποίου ζητείται η εξαίρεση, που αναπληρώνεται νομίμως.

(81) Το άρθρο 127 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

Αν η αίτηση γίνει δεκτή, οι ανακριτικές πράξεις που στο μεταξύ ενεργήθηκαν, είναι άκυρες και επαναλαμβάνονται εξ αρχής.

4. Όποιος διεξάγει ανάκριση δικαιούται να ενεργήσει ανακριτικές πράξεις και εκτός της έδρας του. Επίσης, δικαιούται να ζητήσει την ενέργεια ανακριτικών πράξεων και εκτός της έδρας του από οποιαδήποτε διοικητική αρχή.
5. Η πειθαρχική ανάκριση είναι μυστική.
6. Η πειθαρχική ανάκριση περατώνεται εντός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου στον υπάλληλο, που θα τη διενεργήσει, ο οποίος μπορεί να ζητήσει με πλήρως αιτιολογημένη αίτησή του, παράταση της προθεσμίας αυτής. Η παράταση αυτή δεν υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα.
7. Η πειθαρχική ανάκριση μπορεί να επεκταθεί στην έρευνα και άλλων παραπτωμάτων του ίδιου υπαλλήλου εφόσον προκύπτουν επαρκή στοιχεία.
8. Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος ο οποίος ορίζεται από τον ενεργούντα την ανάκριση.»

«Άρθρο 128 - Ανακριτικές πράξεις⁽⁸²⁾

1. Ανακριτικές πράξεις είναι:
  - α) η αυτοψία,
  - β) η εξέταση μαρτύρων,
  - γ) η πραγματογνωμοσύνη,
  - δ) η εξέταση του διωκόμενου.
2. Δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ανακριτικής πράξης θέμα που κατά το νόμο καλύπτεται: α) από το απόρρητο της υπηρεσίας, εκτός αν συμφωνεί η αρμόδια Αρχή, ή β) από το κατά νόμο επαγγελματικό ή άλλο απόρρητο.
3. Για την ανακριτική πράξη συντάσσεται έκθεση που υπογράφεται από όσους συνέπραξαν. Αν κάποιος από τους μάρτυρες είναι αναλφάβητος ή αρνείται να υπογράψει ή βρίσκεται σε φυσική αδυναμία να υπογράψει, γίνεται σχετική μνεία στην έκθεση.»

«Άρθρο 129 - Αυτοψία⁽⁸³⁾

1. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 127 του παρόντος, η αυτοψία διενεργείται αυτοπροσώπως από εκείνον που διε-

ξάγει την πειθαρχική ανάκριση με την παρουσία γραμματέα.

2. Η αυτοψία δημόσιων εγγράφων ή εγγράφων ιδιωτικών που έχουν κατατεθεί σε δημόσια αρχή, διενεργείται στο γραφείο όπου φυλάσσονται.
3. Έγγραφα που κατέχονται από ιδιώτη, παραδίδονται στον ανακριτή και επιστρέφονται υποχρεωτικώς μετά το τέλος της πειθαρχικής διαδικασίας. Ο ανακριτής, ύστερα από αίτηση του ιδιώτη, υποχρεούται να χορηγήσει ατελώς απόδειξη παραλαβής και επίσημο αντίγραφο των εγγράφων που παραλήφθηκαν. Κατ' εξαίρεση η αυτοψία ιδιωτικών εγγράφων, τα οποία είναι απολύτως αναγκαία για τη διεκπεραίωση τρέχουσας υπόθεσης του κατόχου τους ή άλλου προσώπου, διενεργείται από τον ανακριτή στον τόπο όπου βρίσκονται.»

«Άρθρο 130 - Μάρτυρες⁽⁸⁴⁾

1. Οι μάρτυρες εξετάζονται ενόρκως σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
2. Η μη εμφάνιση ή η άρνηση κατάθεσης του μάρτυρα χωρίς εύλογη αιτία αποτελεί πλημμέλημα και αν είναι υπάλληλος και πειθαρχικό παράπτωμα. Εύλογη αιτία θεωρείται και η συγγένεια του διωκόμενου με το μάρτυρα σε ευθεία γραμμή ή έως και το δεύτερο βαθμό σε πλάγια γραμμή.
3. Ο διωκόμενος δικαιούται κατά τη διάρκεια της πειθαρχικής ανάκρισης και της ένορκης διοικητικής εξέτασης και μέχρι το τέλος της εξέτασής του να ζητήσει εγγράφως την εξέταση μαρτύρων. Ο ανακριτής υποχρεούται να εξετάσει πέντε τουλάχιστον από τους προτεινόμενους μάρτυρες.
4. Αν η ένορκη διοικητική εξέταση δεν στρεφόταν κατά συγκεκριμένου προσώπου, το πειθαρχικό συμβούλιο υποχρεούται να διενεργήσει συμπληρωματική ανάκριση, προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα στον διωκόμενο να εξετασθεί ανωμοτί ή να προτείνει την εξέταση μαρτύρων, εκτός εάν αυτός δηλώσει ενώπιον του συμβουλίου ότι δεν επιθυμεί να εξετασθεί ανωμοτί ή να προτείνει την εξέταση μαρτύρων.»

(82) Το άρθρο 128 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(83) Το άρθρο 129 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(84) Το άρθρο 130 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

«Άρθρο 131 - Πραγματογνώμονες»⁽⁸⁵⁾

Ως πραγματογνώμονες ορίζονται δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και Ο.Τ.Α., καθώς και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος. Οι πραγματογνώμονες, πριν από τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, ορκίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

«Άρθρο 132 - Εξέταση διωκόμενου»⁽⁸⁶⁾

Κατά την πειθαρχική ανάκριση καλείται οπωσδήποτε για εξέταση ο διωκόμενος υπάλληλος. Ο υπάλληλος εξετάζεται ανωμοτί και μπορεί να παρίσταται μετά δικηγόρου. Η μη προσέλευση του διωκόμενου ή η άρνηση του να εξετασθεί, δεν εμποδίζει την πρόοδο της ανάκρισης.»

«Άρθρο 133 - Ενέργειες μετά την ανάκριση»⁽⁸⁷⁾

1. Ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου, όταν λάβει το παραπεμπτήριο έγγραφο, ορίζει ως εισηγητή της πειθαρχικής υπόθεσης ένα από τα μέλη του συμβουλίου, στο οποίο και παραδίδεται ο φάκελος.
2. Ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου, όταν διαβιβαστεί σε αυτόν το πόρισμα της πειθαρχικής ανάκρισης ή, σε περίπτωση μη διενέργειας ανάκρισης κατά το άρθρο 127 παράγραφος 1 του παρόντος, όταν κρίνει ότι η υπόθεση είναι ώριμη για συζήτηση, την εισάγει στο πειθαρχικό συμβούλιο για να αποφασίσει την κλήση σε απολογία του διωκόμενου υπαλλήλου ή την απαλλαγή του χωρίς αυτή.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΑΠΟΛΟΓΙΑ**«Άρθρο 134 - Κλήση σε απολογία»⁽⁸⁸⁾**

1. Πειθαρχική ποινή δεν επιβάλλεται, εάν ο υπάλληλος δεν κληθεί προηγουμένως σε απολογία. Η εξέταση του διωκόμενου κατά το στάδιο της ένορκης διοικητικής εξέτασης ή της πειθαρχικής ανάκρισης δεν αναπληρώνει την κλήση σε απολογία.
2. Στην κλήση σε απολογία καθορίζεται σαφώς το αποδιδόμενο πειθαρχικό παράπτωμα και τάσσεται εύλογη προ-

(85) Το άρθρο 131 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(86) Το άρθρο 132 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(87) Το άρθρο 133 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(88) Το άρθρο 134 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

θεσμία για απολογία. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι βραχύτερη από δύο (2) ημέρες, όταν ο υπάλληλος καλείται σε απολογία από τον πειθαρχικώς προϊστάμενο και από τρεις (3) ημέρες όταν αυτός καλείται από συμβούλιο. Η προθεσμία για απολογία μπορεί να παραταθεί μία μόνο φορά και έως το τριπλάσιο της αρχικής προθεσμίας μετά από αιτιολογημένη έγγραφη αίτηση του διωκόμενου. Εκπρόθεσμη απολογία λαμβάνεται υποχρεωτικώς υπόψη, εφόσον υποβάλλεται πριν από την έκδοση της απόφασης. Η παράλειψη της κλήσης σε απολογία καλύπτεται από την υποβολή έγγραφης απολογίας.

3. Όταν μετά την κλήση του διωκόμενου σε απολογία ακολουθεί παραπομπή σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 118 του παρόντος σε ανώτερο πειθαρχικώς προϊστάμενο ή στο πειθαρχικό συμβούλιο ή στα όργανα του άρθρου 119 του παρόντος, δεν απαιτείται νέα κλήση σε απολογία.
4. Μετά την κλήση σε απολογία η υπόθεση περατούται με την έκδοση απόφασης.»

«Άρθρο 135 - Απολογία»⁽⁸⁹⁾

1. Η απολογία υποβάλλεται εγγράφως. Ενώπιον συλλογικού πειθαρχικού οργάνου επιτρέπεται στον διωκόμενο και η προφορική συμπληρωματική απολογία.
2. Η απολογία παραδίδεται με απόδειξη στο όργανο το οποίο καλεί σε απολογία. Μπορεί όμως και να αποσταλεί ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου το εμπρόθεσμο της υποβολής της κρίνεται από το χρόνο της ταχυδρόμησης.
3. Πριν από την απολογία ο διωκόμενος έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφο, με δαπάνες του, του φακέλου της πειθαρχικής υπόθεσης. Το γεγονός ότι έλαβε γνώση αποδεικνύεται με πράξη η οποία υπογράφεται από τον υπάλληλο, ο οποίος τηρεί το φάκελο και τον διωκόμενο ή μόνο από τον πρώτο, αν ο δεύτερος αρνηθεί να υπογράψει. Αν ο διωκόμενος υπάλληλος δεν υπηρετεί στην έδρα του οργάνου που τον καλεί σε απολογία, του χορηγείται σχετική άδεια.
4. Με την απολογία του ο υπάλληλος έχει δικαίωμα να ζητήσει εύλογη προθεσμία για να υποβάλει έγγραφα στοιχεία.

(89) Το άρθρο 135 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

Η παροχή της προθεσμίας και η διάρκεια της εναπόκειται στην κρίση του οργάνου το οποίο τον καλεί σε απολογία.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

«Άρθρο 136

Προσδιορισμός ημέρας συνεδρίασης - Παράσταση διωκόμενου⁽⁹⁰⁾

1. Μετά την υποβολή της απολογίας ή την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής της ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου προσδιορίζει με πράξη του την ημέρα κατά την οποία θα συζητηθεί η υπόθεση. Η ημέρα, η ώρα και ο τόπος της συνεδρίασης κοινοποιούνται κατά το άρθρο 138 στον διωκόμενο πριν από τέσσερις (4) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες.
2. Ο διωκόμενος υπάλληλος έχει δικαίωμα να παραστεί είτε αυτοπροσώπως είτε δια ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων και των διοικητικών συμβουλίων των ΝΠΔΔ. Η μη προσέλευση του διωκόμενου δεν εμποδίζει την πρόοδο της διαδικασίας.
3. Αν το πειθαρχικό συμβούλιο κρίνει ανεπαρκή τα αποδεικτικά στοιχεία, αναβάλλει την κρίση της υπόθεσης και διατάσσει συμπληρωματική ανάκριση.
4. Η υπηρεσία του διωκόμενου υποχρεούται να του χορηγεί ανάλογη άδεια για να προσέλθει ενώπιον συλλογικού πειθαρχικού οργάνου κατά την κρίση της υπόθεσής του.»

«Άρθρο 137

Κωλύματα και εξαίρεση μελών πειθαρχικού συμβουλίου⁽⁹¹⁾

1. Μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου, που δεν δικαιούνται να διεξάγουν ανάκριση σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 127 του παρόντος ή έχουν διενεργήσει πειθαρχική ανάκριση στην κρινόμενη υπόθεση, κωλύονται να μετάσχουν στη σύνθεσή του κατά την κρίση της υπόθεσης αυτής.
2. Ο διωκόμενος μπορεί με έγγραφη αίτησή του να ζητήσει την εξαίρεση μελών του πειθαρχικού συμβουλίου με την προϋπόθεση ότι με τα υπόλοιπα μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά, υπάρχει απαρτία. Η αίτηση αυτή που υποβάλλεται δύο (2) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης, πρέπει να περιέχει κατά τρόπο σαφή

και συγκεκριμένο τους λόγους της εξαίρεσης και να συνοδεύεται από τα στοιχεία με τα οποία αυτοί αποδεικνύονται. Για την αίτηση εξαίρεσης το πειθαρχικό συμβούλιο αποφασίζει αιτιολογημένα με συμμετοχή των νόμιμων αναπληρωτών των μελών των οποίων ζητείται η εξαίρεση. Τα μέλη που εξαιρούνται αντικαθίστανται από τα αναπληρωματικά τους. Αν εξαιρεθεί το τακτικό και το αναπληρωματικό του μέλος, το συμβούλιο συνεδριάζει με τα υπόλοιπα μέλη του εφόσον έχει απαρτία. Η εξαίρεση αναπληρωματικού μέλους μπορεί να ζητηθεί και την ημέρα της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή το συμβούλιο αποφασίζει αμέσως επί της αιτήσεως εξαίρεσεως με τα υπόλοιπα μέλη του.

3. Στην περίπτωση της παραγράφου 4 του άρθρου 114 του παρόντος αποκλείεται να μετάσχει στο πειθαρχικό συμβούλιο ο ανακριτής ή αυτός που συμμετείχε στο πειθαρχικό συμβούλιο κατά την πρώτη κρίση.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

«Άρθρο 138 - Κοινοποιήσεις στον διωκόμενο⁽⁹²⁾

Η κλήση σε απολογία και κάθε πρόσκληση ή ειδοποίηση του διωκόμενου επιδίδονται με δικαστικό επιμελητή ή άλλο δημόσιο όργανο στον ίδιο προσωπικά ή στην κατοικία, που έχει δηλώσει στην υπηρεσία του, σε πρόσωπο με το οποίο συνοικεί. Για την επίδοση αυτή συντάσσεται αποδεικτικό. Εάν δεν καταστεί δυνατή η επίδοση για οποιοδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένης και της περιπτώσεως αγνώστου διαμονής του διωκόμενου, το έγγραφο τοιχοκολλάται στο κατάστημα της υπηρεσίας του υπαλλήλου και συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από έναν μάρτυρα. Σε περίπτωση άρνησης παραλαβής, αυτός που διενεργεί την επίδοση συντάσσει πράξη στην οποία βεβαιώνεται η άρνηση.»

«Άρθρο 139 - Εκτίμηση αποδείξεων⁽⁹³⁾

1. Το πειθαρχικό όργανο εκτιμά ελευθέρως τις αποδείξεις. Για να μορφώσει την κρίση του, μπορεί να λάβει υπόψη του και αποδεικτικά στοιχεία που δεν προκύπτουν από την πειθαρχική διαδικασία αλλά από άλλη νόμιμη διαδικασία, εφόσον έλαβε γνώση τους ο διωκόμενος.

(90) Το άρθρο 136 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(91) Το άρθρο 137 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(92) Το άρθρο 138 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(93) Το άρθρο 139 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

2. Συναφή πειθαρχικά παραπτώματα, τα οποία διαπιστώνονται κατά την εκτίμηση των αποδείξεων, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της ίδιας πειθαρχικής κρίσης μόνον εφόσον ο διωκόμενος κληθεί σε απολογία και γι' αυτά.
3. Η κρίση πρέπει να στηρίζεται σε αποδεδειγμένα πραγματικά γεγονότα και να είναι ειδικώς αιτιολογημένη.»

«Άρθρο 140 - Πειθαρχική απόφαση⁽⁹⁴⁾

1. Η πειθαρχική απόφαση διατυπώνεται εγγράφως.
2. Στην απόφαση μνημονεύονται:
  - α) ο τόπος και ο χρόνος έκδοσής της,
  - β) το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο βαθμός του μονομελούς πειθαρχικού οργάνου ή των μελών του συλλογικού πειθαρχικού οργάνου,
  - γ) το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο βαθμός του κρινόμενου,
  - δ) τα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που συνιστούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος, προσδιορισμένα κατά τόπο και χρόνο,
  - ε) η υποβολή ή όχι απολογίας,
  - στ) η αιτιολογία της απόφασης,
  - ζ) η γνώμη των μελών του συλλογικού οργάνου που μειοψήφησαν και
  - η) η απαλλαγή του κρινόμενου ή η ποινή που του επιβάλλεται.

Αν η πειθαρχική απόφαση περί της ενοχής του διωκόμενου λαμβάνεται κατά πλειοψηφία, όλα τα μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου ψηφίζουν για την επιβλητέα ποινή. Λευκή ψήφος ή αποχή από την ψηφοφορία δεν επιτρέπεται. Η παράλειψη των στοιχείων που αναφέρονται στα εδάφια α', β' και γ' εκτός του ονοματεπώνυμου, δεν συνεπάγεται ακυρότητα της απόφασης, εφόσον αυτά προκύπτουν από το φάκελο της υπόθεσης.

3. Η πειθαρχική απόφαση υπογράφεται από το όργανο που την εκδίδει. Όταν αυτή εκδίδεται από συλλογικό όργανο, υπογράφεται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα.
4. Η πειθαρχική απόφαση κοινοποιείται σε αντίγραφο με τη φροντίδα της υπηρεσίας στον υπάλληλο και γνωστοποιείται στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση.

(94) Το άρθρο 140 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

Η κοινοποίηση της απόφασης στον υπάλληλο ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 138 του παρόντος. Στον υπάλληλο γνωστοποιείται επίσης η τυχόν δυνατότητα ασκήσεως ενστάσεως ή προσφυγής, κατά περίπτωση, ενώπιον του αρμοδίου οργάνου και η σχετική προθεσμία ασκήσεώς της.

5. «Η πειθαρχική απόφαση δεν ανακαλείται.»⁽⁹⁵⁾

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΕΝΣΤΑΣΗ – ΠΡΟΣΦΥΓΗ
ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ**

«Άρθρο 141 - Ένσταση⁽⁹⁶⁾

1. Οι αποφάσεις των πειθαρχικών προϊσταμένων, εκτός αυτών που ορίζονται στο άρθρο 142 παράγραφος 2 περίπτωση α' και των συλλογικών οργάνων του άρθρου 119 του παρόντος, υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του αρμόδιου πειθαρχικού συμβουλίου.
2. Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που κρίνουν σε πρώτο βαθμό υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, από τον υπάλληλο που τιμωρήθηκε, στις περιπτώσεις επιβολής της πειθαρχικής ποινής του προστίμου αποδοχών τεσσάρων (4) μηνών και άνω μέχρι την ποινή της οριστικής παύσης, καθώς και στις περιπτώσεις επιβολής ποινής προστίμου αποδοχών από ένα (1) έως τέσσερις (4) μήνες, εφόσον κατά της απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου έχει ασκηθεί ένσταση υπέρ της διοίκησης.
Όλες οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που κρίνουν σε πρώτο βαθμό υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, υπέρ της διοίκησης, κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση β' της επόμενης παραγράφου.
3. Ένσταση ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου ή του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου δικαιούνται να ασκήσουν:
  - α) ο υπάλληλος που τιμωρήθηκε και
  - β) υπέρ της διοίκησης ή υπέρ του υπαλλήλου, κάθε πειθαρχικώς προϊστάμενος, οι πρόεδροι των συλλογικών οργάνων του άρθρου 119 του παρόντος, ο Υπουργός,

(95) Η παρ. 5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την υποπαρ. ΣΤ.4 της παραγράφου ΣΤ του άρθρου πρώτου του Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α/9-5-2013).

(96) Το άρθρ. 141 όπως τροποποιήθηκε με τη παρ. 2 άρθρ.30 του Ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263/Α/23-12-2008), αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρ. δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

καθώς και ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης.»⁽⁹⁷⁾

- «4. Η ένσταση ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης ή την πλήρη γνώση αυτής από τον υπάλληλο ή από την περιέλευσή της στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένσταση. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά είκοσι (20) ημέρες για εκείνους που διαμένουν στο εξωτερικό.»⁽⁹⁸⁾ Ειδικά στην περίπτωση επιβολής ποινής προστίμου αποδοχών από ένα (1) έως τέσσερις (4) μήνες, όταν ασκείται ένσταση υπέρ της διοίκησης, η προθεσμία για την άσκηση ένστασης εκ μέρους του υπαλλήλου αρχίζει από την κοινοποίηση σε αυτόν αντιγράφων της πειθαρχικής απόφασης και της ένστασης υπέρ της διοίκησης ή από την πλήρη γνώση αυτών. Αν δεν ασκηθεί ένσταση υπέρ της διοίκησης, η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής από τον υπάλληλο ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού εφετείου αρχίζει από την κοινοποίηση σε αυτόν αντιγράφου της πειθαρχικής απόφασης που συνοδεύεται από βεβαίωση περί μη άσκησης ενστάσεως από τη διοίκηση ή από την πλήρη γνώση αυτών.
5. Τα πειθαρχικά συμβούλια και το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, όταν κρίνουν μετά από ένσταση του υπαλλήλου ή υπέρ του, δεν μπορούν να χειροτερεύουν τη θέση του. Όταν κρίνουν ένσταση υπέρ της διοίκησης, δεν μπορούν να επιβάλουν ελαφρότερη ποινή από αυτήν που επιβλήθηκε. Όταν ασκούνται ενστάσεις τόσο από τον υπάλληλο όσο και υπέρ της διοίκησης, το οικείο συμβούλιο τις κρίνει από κοινού και δεν δεσμεύεται ως προς την ποινή που θα επιβάλει.
6. Η προθεσμία για την άσκηση ένστασης και η άσκηση της αναστέλλουν την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης. Το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει την άμεση εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης αν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος εκτός εάν με αυτή έχει επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης ή του υποβιβασμού.

(97) Η περ. β' αντικαταστάθηκε ως άνω με την υποπαρ. ΣΤ.2 της παρ. ΣΤ του άρθ. πρώτου του Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α/9-5-2013).

(98) Τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 4 αντικαταστάθηκαν ως άνω με την υποπαρ. ΣΤ.8 της παρ. ΣΤ του άρθρου πρώτου του Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α/9-5-2013).

Ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων κατά το χρόνο της αναστολής διατηρούνται σε ισχύ.

- «7. Η ένσταση κατά των αποφάσεων των πειθαρχικώς προϊσταμένων κατατίθεται, με ποινή απαραδέκτου, στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο, συντασσόμενης εκθέσεως. Η ένσταση κατά αποφάσεων του πειθαρχικού συμβουλίου που έκρινε σε πρώτο βαθμό κατατίθεται, με ποινή απαραδέκτου, σε αυτό, συντασσόμενης εκθέσεως, το οποίο τη διαβιβάζει αμελλητί στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο με τον πλήρη φάκελο της πειθαρχικής υπόθεσης. Η ένσταση του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης αποστέλλεται σε κάθε περίπτωση με συστημένη αλληλογραφία στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο για τη σύνταξη εκθέσεως κατάθεσης. Ως ημερομηνία κατάθεσης λογίζεται η ημερομηνία κατάθεσης της συστημένης αλληλογραφίας από το Γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης στο Ταχυδρομικό Κατάστημα.»⁽⁹⁹⁾ «Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο αποφασίζει για την ένσταση εντός τεσσάρων μηνών από την ημέρα περιέλευσης σε αυτό του πλήρους φακέλου της πειθαρχικής διαδικασίας.»⁽¹⁰⁰⁾
- «8. Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων που εκδίδονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού και της οριστικής παύσης δεν υπόκεινται σε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αλλά σε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.»⁽¹⁰¹⁾

«Άρθρο 142 – Προσφυγή»⁽¹⁰²⁾

1. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας έχουν οι μόνιμοι υπάλληλοι κατά των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές του υποβιβασμού ή της οριστικής παύσης.

(99) Τα εντός « » δύο πρώτα εδάφια αντικαταστάθηκαν ως άνω με τη παρ.1 του άρθ. 17 του Ν.4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013)

(100) Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 7 προστέθηκε με την υποπαρ. ΣΤ.10 της παρ. ΣΤ του άρθρου πρώτου του Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α/9-5-2013).

(101) Η παρ. 8 προστέθηκε με την υποπαρ. ΣΤ.2 της παρ. ΣΤ του άρθ. πρώτου του Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α/9-5-2013).

(102) Το άρθρο 142 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

2. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του διοικητικού εφετείου έχουν οι μόνιμοι υπάλληλοι κατά:
- α) των πειθαρχικών αποφάσεων του Υπουργού, του Διοικητή του Αγίου Όρους, του προέδρου ή του επικεφαλής ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, καθώς και του διοικητή ή του προέδρου συλλογικού οργάνου, ο οποίος ασκεί τη διοίκηση νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου,
  - β) των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλουν οποιαδήποτε ποινή πλην της έγγραφης επίπληξης και του προστίμου των αποδοχών έως ενός (1) μηνός με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου,
  - γ) των αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων, όταν επιβάλλουν την πειθαρχική ποινή του προστίμου αποδοχών ενός (1) μηνός έως και τεσσάρων (4) μηνών κατά των οποίων δεν μπορούν να ασκήσουν ένσταση με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 141.
3. Δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης κατά των αποφάσεων του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που επιβάλλουν τις πειθαρχικές ποινές της προσωρινής παύσης και του υποβιβασμού με αίτημα την επιβολή της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης. Το αίτημα πρέπει να στηρίζεται σε συγκεκριμένα στοιχεία του πειθαρχικού φακέλου. Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής αρχίζει από την περιέλευση των πειθαρχικών αποφάσεων στο γραφείο του. Η προσφυγή υπογράφεται από τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και κατά τη συζήτηση παρίσταται μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Αν ο υπάλληλος έχει ασκήσει ήδη ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού εφετείου προσφυγή, κατά της απόφασης του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, που επιβάλλει σε αυτόν την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης, ή την ασκεί ενόσω εκκρεμεί η ανωτέρω προσφυγή του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, το εν λόγω δικαστήριο οφείλει να παραπέμψει την υπόθεση στο Συμβούλιο της Επικρατείας προς συνεκδίκαση.
4. Η προθεσμία για την άσκηση της ανωτέρω προσφυγής αρχίζει από την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης. Η προθεσμία και η άσκηση της προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του αρμόδιου

Διοικητικού Εφετείου διέπονται από τις κείμενες διατάξεις με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 141 και των διατάξεων του πρώτου εδαφίου της επόμενης παραγράφου.

5. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης, με εξαίρεση τις πειθαρχικές αποφάσεις που επιβάλλουν την ποινή της οριστικής παύσης ή του υποβιβασμού. Το αρμόδιο διοικητικό εφετείο μπορεί, ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος, με απόφαση του να αναστείλει την εκτέλεση της πειθαρχικής απόφασης, εφόσον πιθανολογείται ανεπανόρθωτη βλάβη του προσφεύγοντος ή ευδοκίμηση της προσφυγής, εκτός εάν λόγοι δημοσίου συμφέροντος αποκλείουν τη χορήγηση της αναστολής. Στην περίπτωση χορήγησης αναστολής, η εκδίκαση της προσφυγής γίνεται μέσα σε προθεσμία οκτώ (8) μηνών από τη χορήγηση της, άλλως η χορηγηθείσα αναστολή εκτέλεσης της πειθαρχικής απόφασης παύει να ισχύει.
6. Σε κάθε περίπτωση, η εκδίκαση της προσφυγής από το Συμβούλιο της Επικρατείας ή από το αρμόδιο διοικητικό εφετείο γίνεται μέσα σε οκτώ (8) μήνες από την περιέλευση της στο οικείο δικαστήριο.
7. Το Συμβούλιο της Επικρατείας ή το διοικητικό εφετείο, όταν κρίνουν ύστερα από προσφυγή του υπαλλήλου, δεν μπορούν να χειροτερεύουν τη θέση του.»

«Άρθρο 143 - Επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας⁽¹⁰³⁾

1. Την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 114 του παρόντος, μπορούν να ζητήσουν: α) τα όργανα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 123 του παρόντος, όταν έχει εκδοθεί καταδικαστική ποινική απόφαση και β) ο υπάλληλος, όταν έχει εκδοθεί αθωωτική ποινική απόφαση εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) έτους από τη δημοσίευσή της.
2. Η αίτηση για την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας απευθύνεται στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο ή στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο κατά περίπτωση, στο οποίο υπαγόταν ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος.
3. Αν έχει εκδοθεί καταδικαστική ποινική απόφαση, κατά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, μπορεί να

(103) Το άρθρο 143 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

επιβληθεί πειθαρχική ποινή ανώτερη από αυτήν που είχε επιβληθεί. Αν έχει εκδοθεί αθωωτική ποινική απόφαση, μπορεί να επιβληθεί ελαφρότερη ποινή ή να απαλλαγεί ο υπάλληλος. Αν ο υπάλληλος είχε τιμωρηθεί με οριστική ή προσωρινή παύση ή υποβιβασμό, το υπηρεσιακό συμβούλιο μπορεί μετά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας και την έκδοση απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου να αποφασίσει και τη βαθμολογική ή μισθολογική του αποκατάσταση. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, ο υπάλληλος παραμένει υπεράριθμος και καταλαμβάνει την πρώτη θέση που κενώνεται.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' - ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΠΟΙΝΩΝ - ΔΑΠΑΝΕΣ

«Άρθρο 144 - Εκτέλεση απόφασης⁽¹⁰⁴⁾

1. Η τελεσίδικη πειθαρχική απόφαση εκτελείται υποχρεωτικώς. Η εκτέλεση γίνεται από την οικεία υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Παράλειψη εκτέλεσης της ποινής αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.
2. Σε περίπτωση απόρριψης προσφυγής κατά απόφασης που επιβάλλει την ποινή της οριστικής παύσης, η λύση της υπαλληλικής σχέσης επέρχεται αυτοδικαίως από τη δημοσίευση της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας.
3. Κατά το χρόνο της προσωρινής παύσης ο υπάλληλος απέχει από κάθε υπηρεσία. Ο χρόνος της προσωρινής παύσης δεν θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας.
4. Όποιος τιμωρείται με υποβιβασμό δεν κρίνεται για προαγωγή ούτε συμμετέχει στη διαδικασία επιλογής προϊστάμενων, πριν περάσει από την ημερομηνία εκτέλεσης της πειθαρχικής απόφασης χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο που απαιτείται για προαγωγή.
5. Η πειθαρχική απόφαση, η οποία επιβάλλει πρόστιμο ως ποινή ή χρηματικό ποσό ως διοικητική κύρωση, εκτελείται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας που εντέλλεται την πληρωμή των αποδοχών του υπαλλήλου. Αν λυθεί η υπαλληλική σχέση, το πρόστιμο και το ποσό της διοικητικής κύρωσης εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων. Για την καταβολή βαρύνεται αποκλειστικά ο υπάλληλος που τιμωρήθηκε και όχι οι κληρονόμοι του.

(104) Το άρθρο 144 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

Το πρόστιμο υπολογίζεται στις αποδοχές που λαμβάνει ο υπάλληλος κατά το χρόνο έκδοσης της πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης. Όταν αυτό ορίζεται έως το ένα πέμπτο (1/5) των αποδοχών του, παρακρατείται εφάπαξ από τις αποδοχές του πρώτου μήνα μετά την τελεσίδικια της απόφασης. Όταν είναι μεγαλύτερο, παρακρατείται τμηματικώς κατά μήνα.

Η μηνιαία παρακράτηση καθορίζεται με την πειθαρχική απόφαση και δεν επιτρέπεται να είναι ανώτερη από το ένα πέμπτο (1/5) των αποδοχών του υπαλλήλου.

6. Σε περίπτωση που ο διωκόμενος υπάλληλος αθωωθεί αμετάκλητα, περίληψη της απόφασης αναρτάται στο δίκτυο ή δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο.»

«Άρθρο 145 - Διαγραφή πειθαρχικών ποινών⁽¹⁰⁵⁾

1. Διαγράφονται αυτοδικαίως η ποινή της επίπληξης μετά τρία (3) έτη, του προστίμου μετά οκτώ (8) έτη και οι λοιπές ποινές, εκτός από τις ποινές της οριστικής και προσωρινής παύσης και του υποβιβασμού, μετά δέκα (10) έτη, εφόσον κατά το αντίστοιχο χρονικό διάστημα ο υπάλληλος δεν τιμωρήθηκε με άλλη ποινή. Ο χρόνος της διαγραφής υπολογίζεται από την εκτέλεση της πειθαρχικής ποινής.
2. Ο πειθαρχικός φάκελος ποινής που διαγράφεται, αφαιρείται από το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου, τίθεται στο αρχείο της υπηρεσίας και δεν επιτρέπεται εφεξής να αποτελεί στοιχείο κρίσης του.»

«Άρθρο 146 - Δαπάνες πειθαρχικής διαδικασίας⁽¹⁰⁶⁾

1. Η πειθαρχική διαδικασία διεξάγεται ατελώς.
2. Όταν διατάσσεται πραγματογνωμοσύνη, οι αμοιβές των πραγματογνωμόνων εκκαθαρίζονται από το πειθαρχικό όργανο και καταβάλλονται από το Δημόσιο ή το οικείο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.»

(105) Το άρθρο 145 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

(106) Το άρθρο 146 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

ΤΜΗΜΑ Γ' - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

«Άρθρο 146Α

Συγκρότηση και λειτουργία Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου⁽¹⁰⁷⁾

1. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, λειτουργεί σε τρία τμήματα και αποτελείται από:

- α) έναν (1) Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως Πρόεδρο, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,
- β) έξι (6) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με ισάριθμους αναπληρωτές τους, που υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,
- γ) δύο (2) εν ενεργεία προϊστάμενους γενικών διευθύνσεων του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με δύο (2) αναπληρωτές τους εν ενεργεία προϊστάμενους γενικών διευθύνσεων ή διευθύνσεων του ίδιου Υπουργείου,
- δ) τον προϊστάμενο της γενικής διεύθυνσης που είναι αρμόδια για θέματα προσωπικού του Υπουργείου στο οποίο υπάγεται η υπηρεσία ή το οποίο εποπτεύει την υπηρεσία ή το ΝΠΔΔ όπου διαπράχθηκε το πειθαρχικό παράπτωμα, με αναπληρωτή του άλλον προϊστάμενο γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης του ίδιου ως άνω Υπουργείου, οριζόμενους πριν από την έναρξη της θητείας με απόφαση του οικείου Υπουργού. Όταν η πειθαρχική υπόθεση αφορά υπάλληλο Περιφέρειας, στο Συμβούλιο μετέχει ο προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης της Περιφέρειας Αττικής, που είναι αρμόδιος για θέματα προσωπικού, οριζόμενος με απόφαση του Περιφερειάρχη Αττικής.

Προκειμένου για υπαλλήλους Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή ΝΠΔΔ που εποπτεύονται από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο μετέχει προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης με τον αναπληρωτή του προϊστάμενο γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και

(107) Το άρθ. 146Α το οποίο είχε προστεθεί με το άρθ. δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012) αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθ. 30 παρ. 1 του Ν. 4304/2014 (ΦΕΚ 234/Α/23-10-2014).

ε) δύο (2) προϊστάμενους γενικών διευθύνσεων δήμων από τις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Αττικής, πλην της Περιφερειακής Ενότητας Νήσων, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, ύστερα από κλήρωση, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 9 του άρθρου 146Β.

Γραμματέας των τριών τμημάτων είναι υπάλληλος, κατηγορίας ΠΕ του Τμήματος Πειθαρχικής Ευθύνης και Δεοντολογίας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που ορίζεται με τρεις αναπληρωτές υπαλλήλους, κατηγορίας ΠΕ, του ίδιου Τμήματος με την απόφαση ορισμού μελών.

«στ) Δύο (2) εκπροσώπους της ΑΔΕΔΥ με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι μόνιμοι υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή Περιφερειών και οι οποίοι υποδεικνύονται με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής της ΑΔΕΔΥ. Αν η ΑΔΕΔΥ δεν υποδείξει μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την περιέλευση σε αυτήν εγγράφου ερωτήματος του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, η συγκρότηση του οργάνου είναι νόμιμη και χωρίς τη συμμετοχή των μελών αυτών.

ζ) Δύο (2) εκπροσώπους της ΠΟΕ-ΟΤΑ με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι είναι μόνιμοι υπάλληλοι Δήμων και οι οποίοι υποδεικνύονται με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής της ΠΟΕ-ΟΤΑ. Αν η ΠΟΕ-ΟΤΑ δεν υποδείξει μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την περιέλευση σε αυτήν εγγράφου ερωτήματος του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, η συγκρότηση του οργάνου είναι νόμιμη και χωρίς τη συμμετοχή των μελών αυτών.»⁽¹⁰⁸⁾

2. Το πρώτο και δεύτερο τμήμα αποτελούνται έκαστο από:

- α) τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αναπληρούμενο από τον αρχαιότερο των ορισθέντων Νομικών Συμβούλων του Κράτους,
- β) δύο (2) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με τους αναπληρωτές τους,

(108) Οι περιπτώσεις στ' και ζ' της παρ. 1 προστέθηκαν με το άρθ. 5 παρ. 1 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015).

- γ) ένα τακτικό μέλος της περίπτωσης γ' της προηγούμενης παραγράφου, αναπληρούμενο από το αναπληρωματικό του μέλος και
- δ) το τακτικό μέλος της περίπτωσης δ' της προηγούμενης παραγράφου, αναπληρούμενο από το αναπληρωματικό του μέλος.
- «ε) τα τακτικά μέλη της περίπτωσης στ' ή τους αναπληρωτές τους.»⁽¹⁰⁹⁾
3. Το τρίτο τμήμα είναι αρμόδιο για τις πειθαρχικές υποθέσεις του μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού των δήμων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και αποτελείται από:
- α) τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, με τον αναπληρωτή του, αντιπρόεδρο ή νομικό σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ο οποίος ασκεί καθήκοντα παράλληλα των κυρίων καθηκόντων του,
- β) δύο (2) Νομικούς Συμβούλους του Κράτους με τους αναπληρωτές τους και
- γ) τα τακτικά μέλη της περίπτωσης ε' της προηγούμενης παραγράφου, αναπληρούμενα από τα αναπληρωματικά τους μέλη.
- «δ) τα τακτικά μέλη της περίπτωσης ζ' ή τους αναπληρωτές τους.»⁽¹¹⁰⁾
- Τα μέλη των τριών τμημάτων με τον Γραμματέα και τους αναπληρωτές τους ορίζονται με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου.
4. Τα μέλη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται για θητεία δύο (2) ετών που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου, με απόφαση που εκδίδεται κατά το Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους απαγορεύεται η αντικατάσταση μελών, εκτός αν συντρέχουν αποδεδειγμένα σοβαροί υπηρεσιακοί ή προσωπικοί λόγοι.
5. Τα τακτικά μέλη των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Η θητεία τους σε αυτό θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας τους στις οργανικές τους θέσεις και στο βαθμό τον οποίο κατέ-

χουν, για όλες τις συνέπειες. Τα ανωτέρω μέλη μπορούν να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας, των Τμημάτων και των λοιπών συλλογικών οργάνων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζεται αποζημίωση των τακτικών μελών του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και των αναπληρωματικών μελών ανάλογα με τις συνεδριάσεις στις οποίες μετείχαν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
7. Για τη διαδικασία ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 136, 137, 138, 139 και 140 του παρόντος.
8. Τα πειθαρχικά συμβούλια είναι υποχρεωμένα να ενημερώνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο για την πορεία και την έκβαση των πειθαρχικών υποθέσεων, από την εισαγωγή τους σε αυτά μέχρι την έκδοση της πειθαρχικής απόφασης.
9. Με απόφαση του Προέδρου του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ασκείται πειθαρχική δίωξη ενώπιον του Συμβουλίου αυτού κατά των μελών των πειθαρχικών συμβουλίων που δεν είναι δικαστές και τα οποία παραβαίνουν τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 122 του παρόντος, καθώς και τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Για τα μέλη των πειθαρχικών συμβουλίων που είναι δικαστές ισχύει για την παραπομπή τους το άρθρο 91 παρ. 3 του Συντάγματος.
10. Η γραμματειακή υποστήριξη του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου γίνεται από υπαλλήλους του Τμήματος Πειθαρχικής Ευθύνης και Δεοντολογίας του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, επιφορτισμένους κυρίως με τα καθήκοντα αυτά, τα οποία περιλαμβάνουν: α) την τήρηση πρωτοκόλλου εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας, β) τη διακίνηση της αλληλογραφίας, γ) τη μέριμνα για την τήρηση των ημερησίων διατάξεων, των Πρακτικών του Συμβουλίου και της αποστολής των φακέλων υποθέσεων στις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες, δ) την τήρηση αρχείου των εκδικαζόμενων υποθέσεων, ε) την τήρηση αρχείου επί της πορείας και της έκβασης των πειθαρχικών υποθέσεων που παραπέμπονται στα πειθαρχικά συμβούλια, στ) τη στατιστική επεξεργασία των στοιχείων.

(109) Η περ. ε' της παρ.2 προστέθηκε με το άρθρο 5 παρ. 2 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015).

(110) Η περ. δ' της παρ. 3 προστέθηκε με το άρθ. 5 παρ. 3 του Ν. 4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015).

11. Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο λειτουργεί αποκλειστικά ως πειθαρχικό με την επιφύλαξη του άρθρου 95. Κρίνει σε δεύτερο βαθμό, κατά το νόμο και την ουσία και κατ' εξαίρεση σε πρώτο και τελευταίο βαθμό όταν αυτό προβλέπεται. Το Συμβούλιο αυτό λειτουργεί και ως πειθαρχικό συμβούλιο των ανωτάτων υπαλλήλων του Δημοσίου και των ΝΠΔΔ και κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.
12. Ο υπάλληλος μπορεί να παρίσταται ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που κρίνει πειθαρχική του υπόθεση αυτοπροσώπως ή με συμπαράσταση δικηγόρου ή μόνο δια δικηγόρου.
13. Στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ως εισηγητές ορίζονται, με πράξη του Προέδρου, μόνο μέλη αυτού, τακτικά ή αναπληρωματικά. Τα τμήματα του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου βρίσκονται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τρία (3) τουλάχιστον μέλη τους, στα οποία απαραιτήτως πρέπει να περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερσχύει η ψήφος του Προέδρου. Εάν σχηματισθούν περισσότερες από δύο γνώμες, όσοι ακολουθούν την ασθενέστερη οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες.
14. Η ψηφοφορία των μελών των συμβουλίων γίνεται κατά σειρά αντίστροφη από εκείνη της απόφασης ορισμού τους. Δεν επιτρέπεται η αποχή από την ψηφοφορία ή η λευκή ψήφος.
15. Με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζεται ο ειδικότερος τρόπος λειτουργίας του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, όπως ενδεικτικά ο τόπος και ο χρόνος συνεδρίασης, η εν γένει γραμματειακή υποστήριξη αυτού, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος άρθρου.
16. Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από το παρόν άρθρο ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις περί συλλογικών οργάνων του ν. 2690/1999 (Α' 45).»

**«Άρθρο 146B
Σύσταση - Συγκρότηση και λειτουργία
πειθαρχικών συμβουλίων⁽¹¹¹⁾**

1. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστώνται ένα ή περισσότερα πειθαρχικά συμβούλια στα Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες ή ΝΠΔΔ. Κατ' εξαίρεση με απόφαση των οικείων Υπουργών επιτρέπεται η σύσταση κοινών πειθαρχικών συμβουλίων για Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες ή ΝΠΔΔ. Με την απόφαση αυτή ορίζεται και η έδρα των κοινών πειθαρχικών συμβουλίων.
- «2.«Τα πειθαρχικά συμβούλια είναι πενταμελή και αποτελούνται από:
- α) Τον Πρόεδρο, ο οποίος είναι πάρεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή εφέτης ή πρόεδρος πρωτοδικών ή πρωτοδικής των διοικητικών ή των πολιτικών δικαστηρίων ή εισαγγελέας ή αντεισαγγελέας εφετών ή εισαγγελέας ή αντεισαγγελέας πρωτοδικών με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του οικείου δικαστηρίου ή από τον προϊστάμενο της οικείας εισαγγελίας.
- β) Ένα (1) μέλος, ο οποίος είναι πάρεδρος ή δικαστικός πληρεξούσιος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
- γ) Ένα (1) μέλος, ο οποίος είναι μόνιμος υπάλληλος, προϊστάμενος Διεύθυνσης Υπουργείου, Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Περιφέρειας ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα του οργάνου που εκδίδει την απόφαση σύστασης του συμβουλίου της παραγράφου 1. Οι προϊστάμενοι Διευθύνσεων υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ύστερα από κλήρωση που γίνεται, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 9 του παρόντος και υπηρετούν στην έδρα του αρμόδιου πειθαρχικού συμβουλίου.
- δ) Δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους με τους αναπληρωτές τους οι οποίοι είναι μέλη του Πενταμελούς Υπηρεσια-

(111) Το άρθ. 146B προστέθηκε με το άρθ. δεύτερο του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012).

κού Συμβουλίου στο οποίο υπάγεται ο διωκόμενος υπάλληλος.»⁽¹¹²⁾

3. Με την απόφαση της παραγράφου 1, που εκδίδεται κατά μήνα Δεκέμβριο, ορίζονται τα μέλη των πειθαρχικών συμβουλίων με τους αναπληρωτές τους για θητεία δύο (2) ετών που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, απαγορεύεται η αντικατάσταση μελών, εκτός αν συντρέχουν αποδεδειγμένα σοβαροί υπηρεσιακοί ή προσωπικοί λόγοι.
4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζεται αποζημίωση των τακτικών μελών των πειθαρχικών συμβουλίων, καθώς και των αναπληρωματικών μελών ανάλογα με τις συνεδριάσεις στις οποίες μετείχαν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
5. Για τη διαδικασία ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 136,137,138,139 και 140 του παρόντος.
6. Τα αναπληρωματικά μέλη μετέχουν σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος των τακτικών μελών.
7. Ο αναπληρωτής του προέδρου προεδρεύει σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου.
8. Οι διατάξεις των παραγράφων 11, 12, 13, 14 και 15 του άρθρου 146Α εφαρμόζονται αναλόγως και στα πειθαρχικά συμβούλια του άρθρου 146Β.
9. Τον Οκτώβριο κάθε άρτιου έτους, κάθε Υπουργείο, Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Περιφέρεια ή ΝΠΔΔ που έχει ένα ή περισσότερα πειθαρχικά συμβούλια καταρτίζει και αποστέλλει στον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου κατάσταση που συνοδεύεται από έγγραφο με το οποίο ζητεί τον ορισμό, ύστερα από κλήρωση, ενός (1) προϊσταμένου διευθύνσεως με τον αναπληρωτή του για κάθε πειθαρχικό συμβούλιο. Η κατάσταση αυτή περιλαμβάνει όλους τους προϊσταμένους των διευθύνσεων, των οποίων ο υπολειπόμενος χρόνος έως την αυτοδίκαιη λύση της υπαλληλικής τους σχέσης είναι τουλάχιστον τρία (3) έτη και περιέχει τα εξής στοιχεία: ονοματεπώνυμο, κλάδο, βαθμό και αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ). Για τις υπηρεσίες που έχουν και περιφερειακές μονάδες, οι κα-

ταστάσεις καταρτίζονται κατά περιφερειακή ενότητα, στην οποία εδρεύουν οι υπηρεσίες. Ο Πρόεδρος του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου προβαίνει σε κλήρωση σε δημόσια συνεδρίαση του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου από συγκεντρωτική κατάσταση κατά περιφερειακή ενότητα για τα Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες και ΝΠΔΔ. Ο αριθμός των προϊσταμένων διευθύνσεων που προκύπτει από την κλήρωση είναι τουλάχιστον διπλάσιος σε σχέση με τον αριθμό των προϊσταμένων που απαιτούνται για όλα τα πειθαρχικά συμβούλια.

«Εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου κάθε άρτιου έτους, η διαδικασία σύστασης πειθαρχικών συμβουλίων στις υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου, η κλήρωση διενεργείται από τον Πρόεδρο του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου για τα συσταθέντα πειθαρχικά συμβούλια των ανωτέρω υπηρεσιών, με βάση τις καταστάσεις των προϊσταμένων διευθύνσεων που έχουν αποστείλει οι υπηρεσίες αυτές. Για τα λοιπά πειθαρχικά συμβούλια των ως άνω υπηρεσιών διενεργείται, μετά τη σύστασή τους, συμπληρωματική κλήρωση με βάση τις καταστάσεις των προϊσταμένων διευθύνσεων της αρχικής κλήρωσης, στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι κληρωθέντες σε αυτή προϊστάμενοι διευθύνσεων.

Σε περίπτωση κατά την οποία υπηρεσίες του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου έχουν μεν συστήσει πειθαρχικά συμβούλια, αλλά δεν έχουν αποστείλει, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου κάθε άρτιου έτους, καταστάσεις προϊσταμένων διευθύνσεων η κλήρωση διενεργείται, για το σύνολο των υπηρεσιών για τις οποίες έχουν συσταθεί πειθαρχικά συμβούλια, με βάση τις καταστάσεις που έχουν αποστείλει οι λοιπές υπηρεσίες.

Οι καταστάσεις που «αποστέλλονται μεταγενεστέρως λαμβάνονται υπόψη για τυχόν συμπληρωματικές κληρώσεις.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν γίνεται κλήρωση για το σύνολο των υπηρεσιών του πρώτου εδαφίου, δεν ισχύουν τα οριζόμενα στο πέμπτο εδάφιο της

(112) Η παρ. 2, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο πρώτο του Ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α) και με το άρθρ. 18 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α) αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρ. 5 παρ. 4 του Ν.4325/2015 (ΦΕΚ 47/Α/11-5-2015).

παρούσας παραγράφου. Οι ως άνω διατάξεις καταλαμβάνουν και τις εκκρεμείς διαδικασίες.»⁽¹¹³⁾

10. Κάθε υπηρεσία υποχρεούται να κοινοποιεί στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο την απόφαση σύστασης, συγκρότησης όλων των πειθαρχικών συμβουλίων όλων των υπηρεσιών.
11. Πειθαρχικά συμβούλια που ορίζονται με ειδικές διατάξεις και δεν καταργούνται με τον παρόντα νόμο εξακολουθούν να υφίστανται.»

ΜΕΡΟΣ ΣΤ' - ΛΥΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' - ΛΥΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Άρθρο 147 - Λόγοι λύσης

Η υπαλληλική σχέση λύεται με το θάνατο, την αποδοχή της παραίτησης, την έκπτωση και την απόλυση του υπαλλήλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' - ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ

Άρθρο 148 - Παραίτηση

1. Η παραίτηση αποτελεί δικαίωμα του υπαλλήλου και υποβάλλεται εγγράφως. Αίρεση, όρος ή προθεσμία στην αίτηση παραίτησης θεωρούνται ότι δεν έχουν γραφεί.
2. Η παραίτηση θεωρείται ότι δεν έχει υποβληθεί αν κατά την υποβολή της εκκρεμεί ποινική δίωξη για πλημμέλημα από τα αναφερόμενα στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 8 ή για κακούργημα ή πειθαρχική δίωξη ενώπιον του υπηρεσιακού συμβουλίου για παράπτωμα που μπορεί να επισύρει την ποινή της οριστικής παύσης ή αν η ποινική ή πειθαρχική δίωξη ασκηθεί μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή της αίτησης παραίτησης και πριν την αποδοχή της.
- Στην περίπτωση άσκησης πειθαρχικής δίωξης μετά την υποβολή αίτησης παραίτησης, εφόσον η πειθαρχική υπόθεση δεν εκδικασθεί σε πρώτο βαθμό εντός έξι (6) μηνών, ο υπάλληλος δικαιούται να υποβάλει νέα αίτηση παραίτησης κατά τους όρους του παρόντος άρθρου.
3. Ο υπάλληλος, που έχει τις υποχρεώσεις του άρθρου 58, δεν έχει δικαίωμα να παραιτηθεί πριν λήξει ο χρόνος που ορίζεται στη διάταξη αυτή.
4. Ο υπάλληλος μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός από την υποβολή της αίτησης παραίτησης μπορεί

να την ανακαλέσει εγγράφως, εφόσον αυτή δεν έχει γίνει αποδεκτή σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο.

5. Η αίτηση παραίτησης γίνεται αποδεκτή με πράξη που εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο και δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η υπηρεσία δεν μπορεί να κάνει αποδεκτή την αίτηση παραίτησης πριν από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της. Αν μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης παραίτησης ο υπάλληλος επανέλθει με δεύτερη αίτηση, εμμένοντας στην παραίτηση του, αυτή γίνεται αυτοδικαίως αποδεκτή και λύεται η υπαλληλική σχέση από την ημέρα υποβολής της δεύτερης αίτησης. Η αίτηση παραίτησης θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή και λύεται αυτοδικαίως η υπαλληλική σχέση, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Για τη λύση της υπαλληλικής σχέσης εκδίδεται διαπιστωτική πράξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
6. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, που ρυθμίζουν την παραίτηση του υπαλλήλου σε ειδικές περιπτώσεις, διατηρούνται σε ισχύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΕΚΠΤΩΣΗ

Άρθρο 149 - Αυτοδίκαιη έκπτωση λόγω ποινικής καταδίκης

Ο υπάλληλος εκπίπτει αυτοδικαίως της υπηρεσίας, εφόσον με αμετάκλητη δικαστική απόφαση:

- α) καταδικασθεί σε ποινή τουλάχιστον πρόσκαιρης κάθειρξης ή σε οποιαδήποτε ποινή για πλημμέλημα από τα αναφερόμενα στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 8 του παρόντος ή σε οποιαδήποτε ποινή για λιποταξία,
- β) του επιβληθεί στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων.
- «γ) καταδικασθεί σε οποιαδήποτε ποινή για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή για οποιοδήποτε έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.»⁽¹¹⁴⁾

Η έκπτωση επέρχεται από την ημερομηνία δημοσίευσης της αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

(113) Τα εντός « » εδάφια προστέθηκαν με την περ. 10 της υποπαραγράφου Ζ.3. του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 (ΦΕΚ 222/Α/12-11-2012).

(114) Η περ. γ' προστέθηκε με το άρθρ. 69 παρ.4 του Ν. 4310/2014 (ΦΕΚ 258/Α/8-12-2014), το οποίο έχει εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις.

Άρθρο 150**Επαναφορά στην υπηρεσία μετά από έκπτωση**

1. Υπάλληλος που εξέπεσε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του παρόντος, επανέρχεται στην υπηρεσία από την οποία εξέπεσε, μετά από έκδοση προεδρικού διατάγματος κατά το άρθρο 47 παρ. 1 του Συντάγματος, το οποίο αίρει τις συνέπειες της ποινής.
2. Η επαναφορά γίνεται σε κενή οργανική θέση με απόφαση του οικείου Υπουργού και προκειμένου για ΝΠΔΔ με απόφαση του μονομελούς οργάνου διοίκησης του και αν αυτό δεν υπάρχει με απόφαση του ΔΣ αυτού. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, επαναφέρεται σε προσωποπαγή θέση που συνιστάται με την απόφαση επαναφοράς και καταλαμβάνει την πρώτη θέση που θα κενωθεί, οπότε καταργείται αυτοδικαίως η προσωποπαγής θέση.

Άρθρο 151 - Έκπτωση λόγω απώλειας ιθαγένειας

Ο υπάλληλος εκπίπτει αυτοδικαίως της υπηρεσίας από την ημερομηνία που απώλεσε την ελληνική ιθαγένεια ή την ιθαγένεια κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ - ΑΠΟΛΥΣΗ**Άρθρο 152 - Λόγοι απόλυσης**

- Ο υπάλληλος απολύεται μόνο για τους επόμενους λόγους:
- α) επιβολή της πειθαρχικής ποινής της οριστικής παύσης,
  - β) σωματική ή πνευματική ανικανότητα,
  - γ) κατάργηση της θέσης στην οποία υπηρετεί,
  - δ) συμπλήρωση ορίου ηλικίας και τριακονταπενταετίας,
  - ε) ακαταλληλότητα κατά το άρθρο 95 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 153**Απόλυση για σωματική ή πνευματική ανικανότητα**

1. Ο υπάλληλος απολύεται ύστερα από απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου, αν διαπιστωθεί σωματική ή πνευματική ανικανότητα, σύμφωνα με τα άρθρα 100, 165 και 167 του παρόντος. Δεν απολύεται ο υπάλληλος αν η ανικανότητά του επιτρέπει την άσκηση άλλων καθηκόντων.
2. Ο υπάλληλος που απολύεται σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος άρθρου αναδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 154 - Απόλυση λόγω κατάργησης θέσης

1. Ο υπάλληλος απολύεται, αν καταργηθεί η θέση στην οποία υπηρετεί.
2. Αν καταργηθούν ορισμένες μόνο θέσεις του ίδιου κλάδου, απολύονται οι υπάλληλοι οι οποίοι συγκεντρώνουν τα λιγότερα ουσιαστικά προσόντα, ύστερα από απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου. Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας.
3. Τα ανωτέρω ισχύουν και σε περίπτωση κατάργησης θέσεων μετά από συγχώνευση κλάδων ή υπηρεσιών.
4. Οι κατά τις ανωτέρω διατάξεις προς απόλυση υπάλληλοι δικαιούνται, με αίτηση τους, να μεταταγούν σε κενή οργανική θέση άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή ΝΠΔΔ. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία μετάταξης.⁽¹¹⁵⁾
5. Ο υπάλληλος δικαιούται να επαναδιοριστεί, αν επανασταθεί η ίδια ή όμοια θέση μέσα σε ένα (1) έτος από την απόλυση του.

«Άρθρο 155 - Αυτοδίκαιη απόλυση λόγω ορίου ηλικίας»⁽¹¹⁶⁾

1. Ο υπάλληλος απολύεται αυτοδικαίως από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του εξηκοστού έβδομου (67ου) έτους της ηλικίας του». ⁽¹¹⁷⁾
- ~~2. Κατ' εξαίρεση ο υπάλληλος απολύεται αυτοδικαίως από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας του και τριάντα πέντε (35) ετών πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας.
[«Ο υπάλληλος με αίτηση του, που υποβάλλεται έξι (6) μήνες πριν τη συμπλήρωση τριάντα πέντε (35) ετών πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας, καθώς και του ορίου ηλικίας υποχρεωτικής αποχώρησης, μπορεί να ζητήσει να παραμείνει στην υπηρεσία έως τρία (3) επιπλέον έτη και έως τη συμπλήρωση κατ' ανώτατο όριο του 65ού έτους της ηλικίας.»]~~

(115) Εκδόθηκε το ΠΔ 117/2008 (ΦΕΚ 180/Α/1-9-2008).

(116) Ο τίτλος αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 59 παρ. 1 του Ν. 4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016).

(117) Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 59 παρ. 2 του Ν. 4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016).

«Το παραπάνω δεν ισχύει για τους γιατρούς του ΕΣΥ, των οποίων η παραμονή στην υπηρεσία παρατείνεται μέχρι το 65ο έτος της ηλικίας τους».

«Γιατροί του ΕΣΥ με αίτησή τους, που υποβάλλεται έξι (6) μήνες πριν τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας υποχρεωτικής αποχώρησης μπορούν να ζητήσουν να παραμείνουν στην υπηρεσία μέχρι τη συμπλήρωση κατ' ανώτατο όριο του 67ου έτους της ηλικίας τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης, η αίτηση γίνεται δεκτή εφόσον υποβληθεί εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.»

Αν ο υπάλληλος, κατά τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του δεν έχει συμπληρώσει τριάντα πέντε (35) ετών πραγματική και συντάξιμη δημόσια υπηρεσία, παρατείνεται η παραμονή του στην υπηρεσία έως τη συμπλήρωση της υπηρεσίας αυτής και πάντως όχι πέραν του 67ου έτους της ηλικίας του.

«Μόνιμοι υπάλληλοι, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, αλλά δεν υπάγονται στο ασφαλιστικό συνταξιοδοτικό καθεστώς του Δημοσίου ή δεν συνταξιοδοτούνται με βάση τις δημοσιοϋπαλληλικές διατάξεις, απολύονται αυτοδικαίως από την υπηρεσία, μόλις συμπληρώσουν το 62ο έτος της ηλικίας τους. Αν το προσωπικό αυτό κατά τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας του δεν έχει συμπληρώσει σαράντα (40) έτη συνολική υπηρεσία στο Δημόσιο, παρατείνεται η παραμονή του στην Υπηρεσία, έως τη συμπλήρωση της υπηρεσίας αυτής και όχι πέραν του 67ου έτους της ηλικίας. Το προηγούμενο εδάφιο έχει εφαρμογή και για τους μόνιμους πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους, οι οποίοι πέραν του ασφαλιστικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος του Δημοσίου, υπάγονται και σε καθεστώς κύριας ασφάλισης άλλου ασφαλιστικού συνταξιοδοτικού φορέα για τη λήψη δεύτερης κύριας σύνταξης, εφόσον κατά την αυτοδίκαιη απόλυσή τους κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1-3 δεν θεμελιώνουν αποδεδειγμένα βάσει βεβαίωσης του οικείου ασφαλιστικού συνταξιοδοτικού φορέα, δικαίωμα λήψης πλήρους της δεύτερης κύριας σύνταξης από τον φορέα αυτό. Τα ανωτέρω ισχύουν και για όσους υπαλλήλους υ-

πάγονται στις διατάξεις του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Ν. 3584/2007, Α' 143).»⁽¹¹⁸⁾

3. Ως ημέρα γέννησης, για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων, θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.
4. Ως πραγματική δημόσια υπηρεσία θεωρείται κάθε υπηρεσία που έχει παρασχεθεί στο Δημόσιο, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ΟΤΑ με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή που αναγνωρίζεται ως πραγματική δημόσια υπηρεσία με βάση Ειδικές διατάξεις. Ο χρόνος στράτευσης πριν από την έναρξη της υπαλληλικής σχέσης δεν θεωρείται χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας.

Άρθρο 156 - Πράξη λύσης της υπαλληλικής σχέσης

1. Η υπαλληλική σχέση λύεται με απόφαση του οικείου Υπουργού ή του μονομελούς οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και, αν δεν υπάρχει, του προέδρου του συλλογικού οργάνου διοίκησης των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Εκτός από τις περιπτώσεις αυτοδίκαιης λύσης, η υπαλληλική σχέση λύεται με την κοινοποίηση της απόφασης στον ενδιαφερόμενο. Αν η απόφαση αυτή δεν κοινοποιηθεί μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη δημοσίευσή της, η υπαλληλική σχέση λύεται αυτοδικαίως από την πάροδο του εικοσαήμερου.

(118) Η παρ. 2 όπως είχε συμπληρωθεί και τροποποιηθεί με το άρθρο 10 του Ν.3863/2010 (ΦΕΚ 115/Α), παρ. 1 άρθρου 33 του Ν. 4024/2011 (ΦΕΚ 226/Α) άρθρο 6 του Ν. 4052/2012 (ΦΕΚ 41/Α), άρθρο 71 παρ. 1 του Ν. 4316/2014 (ΦΕΚ 270/Α), άρθρο 11 της από 30/12/2015 ΠΝΠ (ΦΕΚ 184/Α) ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 59 παρ. 3 του Ν. 4369/2016 (ΦΕΚ 33/Α/27-2-2016).

ΜΕΡΟΣ Ζ΄ - ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ - ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

«Άρθρο 157

Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Ει.Σ.Ε.Π.) -
Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων⁽¹¹⁹⁾

- «1. Σε κάθε Υπουργείο συνιστάται Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Ει.Σ.Ε.Π.), το οποίο είναι αρμόδιο για την επιλογή Προϊσταμένων του οικείου Υπουργείου, των δημοσίων υπηρεσιών και ΝΠΔΔ που υπάγονται ή εποπτεύονται από το Υπουργείο, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 158. Ειδικά για τις αποκεντρωμένες διοικήσεις αρμόδιο είναι το Ει.Σ.Ε.Π. του Υπουργείου Εσωτερικών.
2. Το Ει.Σ.Ε.Π. συγκροτείται με απόφαση του οικείου Υπουργού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι πενταμελές και αποτελείται από δύο μέλη του ΑΣΕΠ, εκ των οποίων ο ένας ορίζεται Πρόεδρος, τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης ή τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου που

(119) Το άρθρο 157, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρ. δεύτερο του Ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51/Α/29-3-2010) και συμπληρώθηκε με την παρ. 4 άρθρ. 68 του Ν. 4002/2011 (ΦΕΚ 180/Α/22-8-2011), αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω με το άρθρο 2 του Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α/15-7-2014). Με το άρθρο 6 παρ. 1 και 5α του ως άνω νόμου ορίζεται ότι:

"1. Οι διατάξεις των άρθρων 84, 85, 86 και των άρθρων 157, 158, 159 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ, όπως αντικαταστάθηκαν και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1, 2 και 3 του παρόντος νόμου, ισχύουν από τη δημοσίευση των οργανικών διατάξεων των δημοσίων υπηρεσιών, που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 κατόπιν αξιολόγησης των δομών τους, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011, εκτός και εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου."

"5.α) Για την υπαγωγή των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων αρχών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Ακαδημίας Αθηνών, των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ, του Νομικού Συμβούλου του Κράτους, της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ) και της Σιβιτανιδείου Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών στις διατάξεις των άρθρων 157 και 158 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ (ν. 3528/2007), όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, απαιτείται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση οικείου Υπουργού, με την οποία ρυθμίζονται, εφόσον απαιτείται, θέματα σύστασης, συγκρότησης και λειτουργίας των συλλογικών οργάνων που είναι αρμόδια για την επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων.

β) Ειδικές διατάξεις που αφορούν τα υπηρεσιακά συμβούλια των ανεξάρτητων αρχών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, δεν τίθενται."

προκηρύσσει τις θέσεις ή στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται ή εποπτεύεται ο φορέας ή το ΝΠΔΔ που προκηρύσσει τις θέσεις, τον Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης άλλου Υπουργείου ή του ΝΠΔΔ ή της δημόσιας υπηρεσίας που προκηρύσσει τις θέσεις και έναν ιδιώτη - εμπειρογνώμονα σε θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού και διοίκησης, ως μέλη. Οι ανωτέρω ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη.

Τα μέλη του Ει.Σ.Ε.Π. εκτός από όσα ορίζονται να μετέχουν σε αυτό λόγω της ιδιότητάς τους, υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ και λαμβάνονται από μητρώο που δημιουργείται και τηρείται στο ΑΣΕΠ για το σκοπό αυτόν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου. Γραμματέας του Ει.Σ.Ε.Π. και αναπληρωτής αυτού ορίζονται υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ του οικείου Υπουργείου.

3. Οι ιδιώτες-εμπειρογνώμονες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και του άρθρου 158, θα πρέπει να διαθέτουν αυξημένη επιστημονική κατάρτιση και εμπειρία στα αντικείμενα των προκηρυσσόμενων θέσεων και δύνανται να είναι και πρώην Μέλη του ΑΣΕΠ ή άλλων ανεξάρτητων αρχών, συνταξιούχοι δικαστικοί ή συνταξιούχοι ανώτατοι δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι, καθώς και προσωπικό κότερες εγνωσμένου κύρους.
4. Με απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών, κατόπιν γνώμης του Προέδρου του ΑΣΕΠ, ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά στη δημιουργία του μητρώου, στο οποίο εγγράφονται οι ιδιώτες-εμπειρογνώμονες και όλοι οι προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων που επιλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και ιδίως η διαδικασία εγγραφής τους στο μητρώο, η απαιτούμενη ιδιότητα και τεχνογνωσία, η διαδικασία επιμόρφωσης και πιστοποίησή τους, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα.
5. Με την απόφαση συγκρότησης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Ει.Σ.Ε.Π. για τετραετή θητεία, η οποία λήγει την 31η Δεκεμβρίου του έτους λήξης της θητείας τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος η θητεία των μελών του Ει.Σ.Ε.Π. αρχίζει από την ημερομηνία ορισμού τους και λήγει στις 31-12-2018.

6. Το Ει.Σ.Ε.Π. είναι αρμόδιο για την επιλογή Προϊσταμένων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης, Τμήματος του οικείου Υπουργείου, καθώς και δημόσιων υπηρεσιών και των ΝΠΔΔ που υπάγονται ή εποπτεύονται από αυτό. Ειδικότερα διενεργεί όσα ορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 85 και 86 και γνωμοδοτεί κατόπιν αιτήματος του οικείου φορέα για την έκδοση της σχετικής προκήρυξης θέσεων. Στη γνωμοδότηση του Ει.Σ.Ε.Π. για την προκήρυξη περιλαμβάνονται ιδίως: α) η προθεσμία υποβολής υποψηφιοτήτων και β) οι προϋποθέσεις επιλογής, τα τυπικά ή και τα πρόσθετα προσόντα που απαιτούνται, κατά περίπτωση, για τις θέσεις που προκηρύσσονται, σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις ή και σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 86.
7. Σε κάθε Υπουργείο συνιστάται Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων, το οποίο είναι αρμόδιο σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 85 και 86 για τη διεξαγωγή του τρίτου σταδίου της διαδικασίας επιλογής, της συνέντευξης των υποψηφίων για την επιλογή τους ως προϊσταμένων σε θέσεις ευθύνης του Υπουργείου και των δημόσιων υπηρεσιών και ΝΠΔΔ που υπάγονται ή εποπτεύονται από αυτό.
8. Το Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων συγκροτείται με απόφαση του οικείου Υπουργού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ως εξής:
- α) Για τη συνέντευξη Προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης είναι τριμελές και αποτελείται από ένα Μέλος του ΑΣΕΠ, ως Πρόεδρο, τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του οικείου Υπουργείου, αν προκηρύσσονται οι θέσεις ευθύνης του οικείου Υπουργείου ή τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για θέματα ανθρώπινου δυναμικού Γενικής Διεύθυνσης της οικείας δημόσιας υπηρεσίας ή ΝΠΔΔ, όπου έχουν προκηρυχθεί οι θέσεις προϊσταμένων, και ένα στέλεχος - εμπειρογνώμονα από τον ιδιωτικό τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της προκηρυσσόμενης θέσης, ως μέλη. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται στους φορείς που εποπτεύονται ή υπάγονται στο Υπουργείο Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης, τότε ως μέλος ορίζεται ο Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης ή Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου στο οποίο υπάγε-

ται ή από το οποίο εποπτεύεται ο φορέας που προκηρύσσει τις θέσεις.

- β) αα) Για τη συνέντευξη Προϊσταμένων Τμημάτων του οικείου Υπουργείου, το Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων αποτελείται από τρία μέλη τουλάχιστον, τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης ή τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου, ως Πρόεδρο, έναν Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του ίδιου Υπουργείου και τον Προϊστάμενο ή τους Προϊσταμένους Διεύθυνσης, στην αρμοδιότητα του οποίου ή των οποίων υπάγονται οι προς πλήρωση θέσεις προϊσταμένων Τμημάτων, ως μέλη.
- ββ) Για τη συνέντευξη Προϊσταμένων Τμημάτων των δημόσιων υπηρεσιών ή ΝΠΔΔ που υπάγονται ή εποπτεύονται από το οικείο Υπουργείο, το Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων αποτελείται από τρία μέλη τουλάχιστον, τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης ή τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου, ως Πρόεδρο, τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για θέματα ανθρώπινου δυναμικού Γενικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης της οικείας δημόσιας υπηρεσίας ή ΝΠΔΔ, όπου έχουν προκηρυχθεί οι θέσεις προϊσταμένων, εφόσον υπάρχει, και εν ελλείψει έναν Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του οικείου Υπουργείου και τον Προϊστάμενο ή τους Προϊσταμένους Διεύθυνσης, στην αρμοδιότητα του οποίου ή των οποίων υπάγονται οι προς πλήρωση θέσεις προϊσταμένων Τμημάτων, ως μέλη.
- γ) Γραμματέας του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων του παρόντος, καθώς και αναπληρωτής του, ορίζονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του οικείου Υπουργείου ή του οικείου φορέα που προκηρύσσει τις θέσεις.
- δ) Με την απόφαση συγκρότησης του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη. Τα μέλη του Συμβουλίου Συνέντευξης

Προϊσταμένων υποδεικνύονται, εκτός από όσα ορίζονται να μετέχουν σε αυτό λόγω της ιδιότητάς τους, από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ, από το μητρώο που τηρείται στο ΑΣΕΠ σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου πρέπει, πριν από τον ορισμό τους, να έχουν επιμορφωθεί και πιστοποιηθεί από το ΕΚΔΔΑ για την ικανότητά τους να διεξάγουν δομημένη συνέντευξη. Μέλος του Κ.Ε.Ι.Σ.Ε.Π. επιτρέπεται να οριστεί και μέλος του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων.

- ε) Η θητεία του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων λήγει με την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής Προϊσταμένων της οικείας προκήρυξης.
- στ) Ανάλογα με τον αριθμό των υποψηφίων για συνέντευξη, οι υποψήφιοι μπορούν να εξετάζονται κατά ομάδες. Τα Συμβούλια Συνέντευξης Προϊσταμένων μπορούν να λειτουργούν με διπλή σύνθεση, τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, οπότε στην περίπτωση αυτή τα αναπληρωματικά μέλη λογίζονται ως τακτικά. Με την απόφαση συγκρότησης του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων προβλέπεται ρητώς η δυνατότητα αυτή.»

«Άρθρο 158

Κεντρικό Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Κ.Ε.Ι.Σ.Ε.Π.) – Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων⁽¹²⁰⁾

«1. Συνιστάται στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κεντρικό Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων (Κ.Ε.Ι.Σ.Ε.Π.). Το Κ.Ε.Ι.Σ.Ε.Π. συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι πενταμελές και αποτελείται από ένα Μέλος του ΑΣΕΠ, ως Πρόεδρο που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ, τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής της πολιτικής διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου

(120) Το άρθρο 158, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51/Α/29-3-2010) και με τη παρ. 8 του ένατου άρθρου του ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012), αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω με το άρθρο 2 του Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α/15-7-2014).

Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και θέματα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, έναν Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών με αρμοδιότητα σε θέματα οικονομικά, που υποδεικνύεται από τον Υπουργό Οικονομικών, και έναν ιδιώτη - εμπειρογνώμονα στο αντικείμενο της προκηρυσσόμενης θέσης. Τα μέλη του Κ.Ε.Ι.Σ.Ε.Π. εκτός από όσα ορίζονται να μετέχουν σε αυτό λόγω της ιδιότητάς τους, υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ και λαμβάνονται από μητρώο που δημιουργείται και τηρείται στο ΑΣΕΠ για το σκοπό αυτόν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 157. Γραμματέας του Κ.Ε.Ι.Σ.Ε.Π. και αναπληρωτής αυτού ορίζονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

2. Με την απόφαση συγκρότησης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Κ.Ε.Ι.Σ.Ε.Π. με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη, υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ και λαμβάνονται από μητρώο που δημιουργείται και τηρείται στο ΑΣΕΠ για το σκοπό αυτόν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 157. Τα μέλη του Κ.Ε.Ι.Σ.Ε.Π. ορίζονται για τετραετή θητεία, η οποία λήγει την 31η Δεκεμβρίου του έτους λήξης της θητείας τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος η θητεία των μελών του Συμβουλίου αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης ορισμού των μελών και λήγει στις 31-12-2018.
3. Το Κ.Ε.Ι.Σ.Ε.Π. είναι αρμόδιο για την πλήρωση των οριζόντιων θέσεων ευθύνης του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 84 σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 85 και 86.
4. Συνιστάται στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων, με αρμοδιότητα τη διεξαγωγή της συνέντευξης των υποψηφίων για την πλήρωση οριζόντιων θέσεων ευθύνης προϊσταμένων επιπέδου Γενι-

κής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 85 και 86.

5. Το Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά περίπτωση, ως εξής:

α) Αν πρόκειται για θέσεις με αρμοδιότητα σε θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού: Πρόεδρος ορίζεται μέλος του ΑΣΕΠ και μέλη ορίζονται ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής της πολιτικής διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ένας εμπειρογνώμονας ιδιωτικού τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

β) Αν πρόκειται για θέσεις με αρμοδιότητα σε θέματα οικονομικά: Πρόεδρος ορίζεται μέλος του ΑΣΕΠ και μέλη ορίζονται ο καθ' ύλην αρμόδιος Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών και ένας εμπειρογνώμονας ιδιωτικού τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

γ) Αν πρόκειται για θέσεις με αρμοδιότητα σε θέματα διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού και οικονομικά: Πρόεδρος ορίζεται μέλος του ΑΣΕΠ και μέλη ορίζονται ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής της πολιτικής διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ο καθ' ύλην αρμόδιος Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών και ένας εμπειρογνώμονας ιδιωτικού τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

δ) Αν πρόκειται για θέσεις με αρμοδιότητα σε θέματα πληροφορικής: Πρόεδρος ορίζεται μέλος του ΑΣΕΠ και μέλη ορίζονται ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης με αρμοδιότητα την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ένας

εμπειρογνώμονας ιδιωτικού τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

ε) Αν πρόκειται για θέσεις με αρμοδιότητα σε θέματα διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, οικονομικά και πληροφορικής: Πρόεδρος ορίζεται μέλος του ΑΣΕΠ και μέλη ορίζονται ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής της πολιτικής διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ο καθ' ύλην αρμόδιος σε οικονομικά θέματα Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Οικονομικών, ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με αρμοδιότητα την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και ΤΠΕ και ένας εμπειρογνώμων ιδιωτικού τομέα με εξειδίκευση στο αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

6. Με την απόφαση συγκρότησης της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Κεντρικού Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη. Τα μέλη του Κεντρικού Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων, εκτός από όσα ορίζονται να μετέχουν σε αυτό λόγω της ιδιότητάς τους, υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ από το μητρώο που τηρείται στο ΑΣΕΠ σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 157. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου πρέπει πριν από τον ορισμό τους να έχουν επιμορφωθεί και πιστοποιηθεί από το ΕΚΔΔΑ για την ικανότητά τους να διεξάγουν δομημένη συνέντευξη. Μέλος του Κ.Ε.Ι.Σ.Ε.Π. επιτρέπεται να οριστεί και μέλος του Κεντρικού Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων.

7. Η θητεία των μελών του Κεντρικού Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων λήγει με την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής Προϊσταμένων της οικείας προκήρυξης.

8. Ανάλογα με τον αριθμό των υποψηφίων για συνέντευξη, οι υποψήφιοι μπορούν να εξετάζονται κατά ομάδες. Το Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων μπορεί να λειτουργεί με διπλή σύνθεση, τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, οπότε στην περίπτωση αυτή τα αναπλη-

ρωματικά μέλη λογίζονται ως τακτικά. Με την απόφαση συγκρότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων προβλέπεται ρητώς η δυνατότητα αυτή.»

«Άρθρο 159 - Υπηρεσιακά Συμβούλια⁽¹²¹⁾

1. Με απόφαση του οικείου Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται σε κάθε Υπουργείο ή ΝΠΔΔ ένα Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η Σύσταση περισσότερων συμβουλίων όταν αυτό επιβάλλεται από ειδικότερους υπηρεσιακούς λόγους ή ειδικές συνθήκες. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται σε κάθε περιφέρεια ένα Υπηρεσιακό Συμβούλιο.
  2. Με απόφαση του οργάνου που ασκεί την εποπτεία στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, που εδρεύουν στον ίδιο νομό, επιτρέπεται η Σύσταση ενός ή περισσότερων κοινών Υπηρεσιακών Συμβουλίων. Με όμοια απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται και η έδρα των κοινών Υπηρεσιακών Συμβουλίων.
  3. Αν συσταθούν περισσότερα Υπηρεσιακά Συμβούλια στο ίδιο Υπουργείο ή ΝΠΔΔ, με την πράξη Σύστασης τους, καθορίζεται και η αρμοδιότητα καθενός από αυτά.
  4. Στην Ακαδημία Αθηνών και σε κάθε Πανεπιστήμιο και ΤΕΙ, συνιστάται, με απόφαση του Προέδρου της Ακαδημίας Αθηνών ή του Πρύτανη Πανεπιστημίου ή του Προέδρου ΤΕΙ, αντιστοίχως, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ένα (1) ή περισσότερα Υπηρεσιακά Συμβούλια. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.
- «5. Τα Υπηρεσιακά Συμβούλια είναι αρμόδια για την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων δημοσίων υπηρεσιών, ορισμένου νομικού προσώπου ή περισσότερων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (κοινά), με εξαίρεση την πειθαρχική ευθύνη και τα θέματα που αφορούν στην επιλογή προϊσταμένων.»⁽¹²²⁾

(121) Το άρθρο 159 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δεύτερο του Ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51/Α/29-3-2010).

(122) Η παρ. 5, όπως αντικαταστάθηκε με τη παρ. 2 του άρθρου τρίτου του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012), αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω με το άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α/15-7-2014).

6. Τα Υπηρεσιακά Συμβούλια του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών και των ΝΠΔΔ είναι πενταμελή και αποτελούνται από:

α) Τρεις (3) μόνιμους υπαλλήλους Προϊσταμένους Διεύθυνσης, από αυτούς που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπηρεσιακού Συμβουλίου και υπηρετούν στην έδρα του ή στο Νομό Αττικής, για τα Υπηρεσιακά Συμβούλια που εδρεύουν στο νομό αυτόν.

Αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν υπάλληλοι της οικείας υπηρεσίας με τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις για να οριστούν μέλη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, ορίζονται υπάλληλοι από άλλη δημόσια υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές. Αν ο αριθμός των υπηρετούντων στην έδρα του Υπηρεσιακού Συμβουλίου δεν επαρκεί για τη Συγκρότηση του, ορίζονται υπάλληλοι που υπηρετούν εκτός της έδρας του νομού αυτού, που πληρούν τις προϋποθέσεις.

«β) Δύο (2) αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων με βαθμό τουλάχιστον Γ των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ.»⁽¹²³⁾

7. Τα μέλη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου ορίζονται από τον οικείο Υπουργό ή τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας ή το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Ένα από τα μέλη που προβλέπονται στην περίπτωση α' της προηγούμενης παραγράφου ορίζεται ως Πρόεδρος και ένα αναπληρωτής του Προέδρου. Τα μέλη που προβλέπονται στην περίπτωση β' της προηγούμενης παραγράφου εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. ΔΙΚΠΡ/Φ.80/30/8703/19-9-1988 (ΦΕΚ 684/Β) απόφασης του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

8. Αν λυθεί η υπαλληλική σχέση τακτικού αιρετού μέλους του Συμβουλίου, τακτικό μέλος ορίζεται ο επόμενος στη σειρά εκλογής, για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της Θητείας.

9. Στα περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια διοικητικού προσωπικού του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων μπορεί να ορίζονται ως πρόεδροι ή

(123) Η περ. β αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ. 9 του ένατου άρθρου του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012) με έναρξη ισχύος την 1-11-2011 όπως ορίζεται στη παρ. 13 του ίδιου άρθρου.

μέλη εκπαιδευτικοί λειτουργοί με βαθμό Α' από τους υπηρέτουντες στην πόλη της έδρας του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, εφόσον δεν υπάρχουν μόνιμοι υπάλληλοι από τους αναφερόμενους στην περίπτωση α' της παραγράφου 6.

10.

11. ⁽¹²⁴⁾

12. Στα Υπηρεσιακά Συμβούλια των δημοσίων υπηρεσιών και των ΝΠΔΔ ως εισηγητές ορίζονται οι προϊστάμενοι των υπηρεσιών προσωπικού.

13. Χρέη γραμματέα εκτελεί υπάλληλος που ορίζεται «με βαθμό τουλάχιστον Δ'» ⁽¹²⁵⁾ με τον αναπληρωτή του με την απόφαση ορισμού των μελών.

«14. Η θητεία των μελών των Υπηρεσιακών Συμβουλίων του παρόντος άρθρου είναι διετής και αρχίζει την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη συγκρότησή τους. Κατά την πρώτη εφαρμογή η θητεία των μελών των Υπηρεσιακών Συμβουλίων αρχίζει από την ημερομηνία συγκροτήσής τους και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του έτους 2016.» ⁽¹²⁶⁾

«Άρθρο 160 - Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων» ⁽¹²⁷⁾

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων. Το Συμβούλιο αυτό είναι αρμόδιο για την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση, εκτός των θεμάτων πειθαρχικού δικαίου και επιλογής, των προϊσταμένων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης των δημόσιων υπηρεσιών, με την επιφύλαξη τυχόν ειδικότερων διατάξεων και με εξαίρεση την Ακαδημία Αθηνών, τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, καθώς επίσης και για τη συμμόρφωση προς δικαστικές αποφάσεις που αφορούν σε επιλογές προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων που πραγματοποιήθηκαν από το εκάστοτε αρμόδιο όρ-

(124) Οι παρ. 10 και 11 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΑΝ με την παρ. 14 άρθρου 284 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/7-6-2010).

(125) Η εντός « » φράση της παρ. 13 αντικαταστάθηκε ως άνω με τη παρ. 10 του ένατου άρθρου του ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012) με έναρξη ισχύος την 1-11-2011 όπως ορίζεται στη παρ. 13 του ίδιου άρθρου.

(126) Η παρ. 14 προστέθηκε με το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α/15-7-2014).

(127) Το άρθρο 160, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51/Α/29-3-2010), αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω με το άρθρο 2 του Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α/15-7-2014).

γανο για την επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις περί επιλογής προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων.

«2. Το Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικής Διεύθυνσης συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι πενταμελές και αποτελείται από έναν Αντιπρόεδρο του ΑΣΕΠ, ο οποίος ορίζεται Πρόεδρος, δύο λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με βαθμό Νομικού Συμβούλου ή Παρέδρου, ένα μέλος του ΑΣΕΠ και έναν Βοηθό Συνήγορο του Πολίτη, οι οποίοι υποδεικνύονται αρμοδίως. Γραμματέας του Συμβουλίου ορίζεται υπάλληλος της κατηγορίας ΠΕ του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με την ως άνω απόφαση ορίζονται ο Πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας του Συμβουλίου με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν την ίδια ιδιότητα με τα τακτικά μέλη. Εισηγητές στο Συμβούλιο ορίζονται τα μέλη του από τον Πρόεδρο.» ⁽¹²⁸⁾

3. Η θητεία του Συμβουλίου Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων είναι τετραετής και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του έτους λήξης της θητείας τους.

4. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος η θητεία των μελών του Συμβουλίου αρχίζει από την ημερομηνία ορισμού τους και λήγει στις 31-12-2018.»

«Άρθρο 161 - Εκπροσώπηση των φύλων»

Στα Συμβούλια που συγκροτούνται με τις διατάξεις των άρθρων 157, 158, 159 και 160 ο αριθμός των μελών που ορίζονται από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 του συνόλου των μελών του Συμβουλίου, εφόσον στην οικεία υπηρεσία υπηρετεί επαρκής αριθμός υπαλλήλων που συγκεντρώνει τις νόμιμες προϋποθέσεις για ορισμό και τα μέλη που ορίζονται είναι περισσότερα από ένα (1). Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο τουλάχιστον με το μισό της μονάδας.» ⁽¹²⁹⁾

(128) Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε από 1-1-2015, ως άνω, βάσει των άρθρων 43 παρ. 2 και 44 παρ. 2 του Ν. 4308/2014 (ΦΕΚ 251/Α/24-11-2014).

(129) Το άρθρο 161, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51/Α/29-3-2010), αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω με το άρθρο 2 του Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α/15-7-2014).

«Άρθρο 162 – Λειτουργία των Συμβουλίων»⁽¹³⁰⁾

1. Κάθε Συμβούλιο αποτελεί διακεκριμένη αρχή.
2. Κατά τη διάρκεια της θητείας απαγορεύεται η αντικατάσταση μελών των Συμβουλίων, εκτός αν συντρέχουν σοβαροί υπηρεσιακοί ή προσωπικοί λόγοι.
3. Τα αναπληρωματικά μέλη μετέχουν σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος των τακτικών μελών, με την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης στ' της παραγράφου 8 του άρθρου 157 και της παραγράφου 8 του άρθρου 158.
4. Το Κεντρικό Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων, το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Προϊσταμένων, το Κεντρικό Συμβούλιο Συνέντευξης Προϊσταμένων, τα Συμβούλια Συνέντευξης Προϊσταμένων, το Συμβούλιο Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων και τα Υπηρεσιακά Συμβούλια βρίσκονται σε απαρτία, όταν είναι παρόντα τρία (3) τουλάχιστον μέλη τους.
Στις περιπτώσεις που είναι τριμελή, απαιτείται η παρουσία και των τριών (3) μελών. Σε κάθε περίπτωση για την ύπαρξη απαρτίας απαιτείται η παρουσία του Προέδρου ή του αναπληρωτή του. Τα Συμβούλια αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.
5. Οι γνώμες και οι αποφάσεις όλων των Συμβουλίων διατυπώνονται σε πρακτικά που υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα το συντομότερο δυνατόν και πάντως όχι πέραν του τριμήνου από την ημερομηνία της συνεδρίασης κατά την οποία λήφθηκε η απόφαση. Ως την καθαρογραφή των πρακτικών μπορεί να χορηγείται στην οικεία υπηρεσία βεβαίωση για τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί, η οποία υπογράφεται από τον πρόεδρο και τα μέλη του αρμόδιου Συμβουλίου. Βάσει της βεβαίωσης αυτής μπορεί να γίνονται από τη διοίκηση οι απαιτούμενες περαιτέρω ενέργειες για την εκτέλεση των πράξεων-αποφάσεων των Συμβουλίων. Όμοια βεβαίωση μπορεί να χορηγείται και στους ενδιαφερόμενους υπαλλήλους, ύστερα από αίτησή τους. Στα πρακτικά καταχωρίζεται και η γνώμη όσων μειοψήφησαν.
6. Η ψηφοφορία των μελών των Συμβουλίων γίνεται κατά σειρά αντίστροφη από εκείνη της απόφασης ορισμού

- τους. Δεν επιτρέπεται η αποχή από την ψηφοφορία ή η λευκή ψήφος. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου. Εάν σχηματισθούν περισσότερες από δύο γνώμες, όσοι ακολουθούν την ασθενέστερη οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες.
7. Η ιδιότητα του εισηγητή του Συμβουλίου δεν είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του μέλους αυτού.
8. Η λειτουργία όλων των Συμβουλίων διέπεται συμπληρωματικά από τις γενικές διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999) για τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων διοίκησης.
9. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου Συνέντευξης Προϊσταμένων επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης, τόσο του Κεντρικού όσο και του Συμβουλίου του οικείου φορέα, εκτός όσων ορίζονται να μετέχουν σε αυτά λόγω της ιδιότητάς τους μπορούν να ταυτίζονται ολικά ή μερικά με τα μέλη του Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων, τόσο του Κεντρικού όσο και του Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων του οικείου φορέα.
10. Οι αποφάσεις συγκρότησης του Κεντρικού Ειδικού Συμβουλίου Επιλογής Προϊσταμένων, των Ειδικών Συμβουλίων Επιλογής Προϊσταμένων και του Συμβουλίου Υπηρεσιακής Κατάστασης Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων εκδίδονται έναν (1) τουλάχιστον μήνα πριν από τη λήξη της θητείας τους και συγκεκριμένα το Δεκέμβριο του έτους που προηγείται της λήξης της θητείας τους. Οι αποφάσεις σύστασης και συγκρότησης των Συμβουλίων Συνέντευξης Προϊσταμένων εκδίδονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έκδοση της προκήρυξης πλήρωσης θέσεων.
11. Τα μέλη των Συμβουλίων Συνέντευξης Προϊσταμένων των άρθρων 157 και 158, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτών - εμπειρογνομόνων, προκειμένου να οριστούν μέλη των Συμβουλίων Συνέντευξης, πρέπει προηγουμένως να έχουν πιστοποιηθεί από το ΕΚΔΔΑ για την ικανότητά τους να διεξάγουν δομημένη συνέντευξη.
12. Τα Συμβούλια που προβλέπονται στα άρθρα 157, 158 και 160 εδρεύουν στο κεντρικό κατάστημα του Υπουργείου όπου συνιστώνται.»

(130) Το άρθρο 162, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του Ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51/Α/29-3-2010) και τροποποιήθηκε με τη παρ. 2 του όγδοου άρθρου του Ν. 4057/2012 (ΦΕΚ 54/Α/14-3-2012), αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω με το άρθρο 2 του Ν. 4275/2014 (ΦΕΚ 149/Α/15-7-2014).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' - ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ**Άρθρο 164 - Είδη υγειονομικών επιτροπών**

1. Αρμόδιες να αποφαίνονται για θέματα υγείας των υπαλλήλων είναι οι υγειονομικές επιτροπές που διακρίνονται σε:
  - α) πρωτοβάθμιες,
  - β) δευτεροβάθμιες,
  - γ) προσφυγών,
  - δ) ειδικές.
2. Αρμόδιες να γνωματεύουν προκειμένου να χορηγηθούν αναρρωτικές άδειες σε μόνιμους υπαλλήλους του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι κατά τη μονιμοποίησή τους διατήρησαν την υγειονομική ασφάλιση του ΙΚΑ, είναι οι οικείες υγειονομικές επιτροπές του ΙΚΑ.
3. Στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που διαθέτουν δική τους υγειονομική οργάνωση, μπορεί, με πράξη του διοικητικού συμβουλίου η οποία εγκρίνεται από τον Υπουργό που εποπτεύει το νομικό πρόσωπο, να ανατίθεται η άσκηση των έργων των πρωτοβάθμιων ή δευτεροβάθμιων υγειονομικών επιτροπών σε υφιστάμενες σε αυτά αντίστοιχες υγειονομικές επιτροπές. Η αρμοδιότητα των επιτροπών αυτών μπορεί, με κοινή απόφαση των Υπουργών που ασκούν την εποπτεία, να επεκτείνεται και σε νομικά πρόσωπα, οι υπάλληλοι των οποίων είναι ασφαλισμένοι για τον κλάδο ασθένειας στο νομικό πρόσωπο στο οποίο λειτουργούν οι επιτροπές.

Άρθρο 165**Πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές**

1. Σε κάθε νομό και νομαρχιακό διαμέρισμα συνιστώνται, με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, μία ή περισσότερες πρωτοβάθμιες υγειονομικές επιτροπές που αποτελούνται από τρία (3) μέλη και συγκροτούνται από γιατρούς του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ΟΤΑ που υπηρετούν στο νομό ή το νομαρχιακό διαμέρισμα.
Οι πρωτοβάθμιες υγειονομικές επιτροπές είναι αρμόδιες να γνωματεύουν, ύστερα από ερώτημα της υπηρεσίας:
  - α) για τη χορήγηση αναρρωτικών αδειών,
  - β) για το χαρακτηρισμό νοσημάτων που χρήζουν νοσηλείας για τη χορήγηση άδειας έως είκοσι δύο (22) ερ-

γάσιμων ημερών το χρόνο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 50 παρ. 2 του παρόντος και
γ) για κάθε άλλο θέμα Υγείας του υπαλλήλου το οποίο έχει σχέση με τα υπηρεσιακά του καθήκοντα. ⁽¹³¹⁾

Αν συσταθούν περισσότερες επιτροπές, με την απόφαση Σύστασης τους ορίζονται η έδρα και η χωρική αρμοδιότητα τους.

2. Στην έδρα κάθε Περιφέρειας συνιστάται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή, που αποτελείται από πέντε (5) μέλη και συγκροτείται από γιατρούς του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ΟΤΑ που υπηρετούν στο νομό.

Οι δευτεροβάθμιες υγειονομικές επιτροπές είναι αρμόδιες:

- α) για την κρίση ενστάσεων κατ' αποφάσεων των πρωτοβάθμιων επιτροπών κατά το άρθρο 56 παρ. 5, β) για την απόλυση από την υπηρεσία λόγω ασθένειας όταν δεν συντρέχει περίπτωση του άρθρου 153 παρ. 1 εδάφιο δεύτερο του παρόντος και γ) για την κρίση της αποκατάστασης της Υγείας όσων αναδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος.

Δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή μπορεί να συσταθεί και εκτός της έδρας της Περιφέρειας με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, με την οποία ορίζεται και η χωρική της αρμοδιότητα.

Στις δευτεροβάθμιες επιτροπές δεν μπορεί να μετέχει μέλος που μετείχε στην πρωτοβάθμια επιτροπή κατά της οποίας στρέφεται η ένσταση.

3. Ο ορισμός των μελών των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων υγειονομικών επιτροπών γίνεται τον Ιανουάριο κάθε δεύτερου έτους με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο γραμματέας από τους υπαλλήλους που υπηρετούν στην έδρα των υγειονομικών επιτροπών και η αποζημίωση των μελών τους και του γραμματέα.
4. Οι αρνητικές αποφάσεις των υγειονομικών επιτροπών κοινοποιούνται απευθείας στον ενδιαφερόμενο και στην υπηρεσία του.
5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής

(131) Η αρχική περίπτωση β' ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ και οι αρχικές περ. γ' και δ' αναριθμήθηκαν αντίστοιχα σε β' και γ' ως άνω σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 4210/2013 (ΦΕΚ 254/Α/21-11-2013).

Αλληλεγγύης, καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων υγειονομικών επιτροπών, ο τρόπος εξέτασης των υπαλλήλων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 166 - Επιτροπές προσφυγών

1. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστώνται, τον Ιανουάριο κάθε δεύτερου έτους, στις έδρες των ιατρικών τμημάτων Πανεπιστημίων, επιτροπές προσφυγών που αποτελούνται από τρεις (3) καθηγητές ιατρικών τμημάτων Πανεπιστημίων οποιασδήποτε βαθμίδας. Με την ίδια απόφαση ορίζεται η έδρα, η αρμοδιότητα, ο τρόπος λειτουργίας τους και η ειδικότητα των μελών τους. Η αμοιβή των μελών και του γραμματέα των επιτροπών καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομίας και Οικονομικών.

Ο ορισμός των μελών και του γραμματέα των επιτροπών γίνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για θητεία δύο (2) ετών.

2. Οι Επιτροπές προσφυγών αποφαίνονται για τις προσφυγές σε όσες περιπτώσεις ρητά προβλέπει ο παρών Κώδικας.

Άρθρο 167 - Ειδικές υγειονομικές επιτροπές

1. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστώνται ειδικές υγειονομικές επιτροπές αποτελούμενες από τρεις (3) καθηγητές ιατρικών τμημάτων Πανεπιστημίων οποιασδήποτε βαθμίδας. Με την ίδια απόφαση ορίζεται η συγκρότηση των ειδικών υγειονομικών επιτροπών κατά ειδικότητα σε σχέση προς τα είδη των δυσίατων νοσημάτων, η χωρική αρμοδιότητα τους και ο τρόπος λειτουργίας τους, καθώς και η αμοιβή των μελών τους και του γραμματέα.
2. Οι ειδικές υγειονομικές επιτροπές γνωματεύουν για τη χορήγηση αναρρωτικών αδειών σε υπαλλήλους που πάσχουν από δυσίατα νοσήματα και για την απαλλαγή τους από την υπηρεσία εφόσον δεν μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντα τους, λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας που οφείλεται στα νοσήματα αυτά.

Οι γνωματεύσεις των επιτροπών αυτών υπόκεινται σε προσφυγή στις επιτροπές του άρθρου 166 του παρόντος, τόσο από τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο όσο και από τη

Διοίκηση, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίησή τους.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τον Ιανουάριο κάθε δεύτερου έτους, ορίζονται τα μέλη των επιτροπών αυτών, μετά από πρόταση των οικείων ιατρικών τμημάτων, καθώς και ο γραμματέας.

ΜΕΡΟΣ Η' - ΤΕΛΙΚΕΣ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 168 - Τελικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 22 του ν. 2266/1994 (ΦΕΚ 218 Α'), όπως ισχύουν, για μετατάξεις υπαλλήλων σε παραμεθόριες περιοχές εξακολουθούν να ισχύουν για όσες περιπτώσεις μετατάξεων δεν υπάγονται στο άρθρο 72 αυτού του Κώδικα.
2. Οι διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 10 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α') εξακολουθούν να ισχύουν για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 72 του παρόντος, καθώς και για όσους υπαλλήλους δεν υπάγονται στον παρόντα Κώδικα.
3. Οι ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα προσωπικού των ανεξάρτητων αρχών του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ 220 Α') και της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ) δεν θίγονται. Επίσης, οι διατάξεις που αφορούν στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης δεν θίγονται.
4. Χρόνος υπηρεσίας, ο οποίος, βάσει ειδικών διατάξεων που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου Διεύθυνσης ή Τμήματος, λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή του παρόντος.
5. Όπου στον παρόντα Κώδικα προβλέπεται η έκδοση κανονιστικών πράξεων, έως την έκδοσή τους εξακολουθούν να ισχύουν οι υφιστάμενες κατά τη δημοσίευσή τους για τα αντίστοιχα θέματα, κατά το μέρος που δεν είναι αντίθετες με τις ρυθμίσεις του.
6. Όπου στις διατάξεις του παρόντος αναφέρεται ως αρμόδιος για την έκδοση της οικείας πράξης «υπουργός», για τους υπαλλήλους των Περιφερειών την αντίστοιχη πράξη εκδίδει ο οικείος Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας.
7. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ύστερα από γνώμη της ΑΔΕΔΥ, μπορεί να μεταβάλλεται ο αριθμός των μορίων των κριτηρίων κάθε μίας από τις τρεις ομάδες (ενότητες) κριτηρίων του άρθρου 85

του παρόντος χωρίς υπέρβαση του συνολικού αριθμού μορίων κάθε ομάδας (ενότητας).

8. Σε περίπτωση που με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στο άρθρο 81 διαφοροποιηθεί το περιεχόμενο των εκθέσεων αξιολόγησης, με το ίδιο προεδρικό διάταγμα γίνεται προσαρμογή της βαθμολογίας του κριτηρίου της υπηρεσιακής αξιολόγησης των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 85 τηρουμένου του συνολικού αριθμού των μορίων της βαθμολογίας του κριτηρίου αυτού.
9. Οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 1586/1986 δεν θίγονται.
10. Κάθε διάταξη που είναι αντίθετη με τον παρόντα Κώδικα ή ρυθμίζει θέματα που διέπονται από αυτόν καταργείται.

Άρθρο 169 - Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου 85 του παρόντος προϊστάμενοι οργανικών μονάδων, εφόσον έχουν επιλεγεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3260/2004 (ΦΕΚ 151 Α'), εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντα τους μέχρι τη λήξη της θητείας για την οποία έχουν επιλεγεί.
2. Οι κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου 85 του παρόντος προϊστάμενοι οργανικών μονάδων, οι οποίοι δεν έχουν επιλεγεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3260/2004, εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους έως την τυχόν επανεπιλογή τους ή την τοποθέτηση νέου προϊσταμένου. Εφόσον η νέα επιλογή, βάσει των διατάξεων του ανωτέρω νόμου, δεν γίνει εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του άρθρου 85 του παρόντος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα αυτού.
3. Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις επαναφοράς υπαλλήλων στην υπηρεσία ύστερα από έκπτωση ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 150 του παρόντος.
4. Τα μέλη των υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υπηρεσιακών συμβουλίων, του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου και του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, καθώς και των υγειονομικών επιτροπών, εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντα τους ως τη λήξη της θητείας τους.
5. Εκκρεμείς διαδικασίες μετατάξεων ολοκληρώνονται με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν, εφόσον μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος έχουν αποφανθεί τα οικεία υπηρεσιακά συμβούλια.
6. Οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΤΕ, καθώς και οι υπάλληλοι των κατηγοριών ΠΕ και ΤΕ που είναι κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, οι οποίοι υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατατάσσονται αυτοδικαίως στους βαθμούς της κατηγορίας τους με βάση την κλίμακα βαθμών και τον αντίστοιχο εισαγωγικό βαθμό, όπως ορίζεται στο άρθρο 80 και το χρόνο εξέλιξης όπως ορίζεται στο άρθρο 82, με επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 89 του παρόντος. Τυχόν πλεονάζον χρόνος λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας στο βαθμό κατάταξης. Για την κατάταξη εκδίδεται διαπιστωτική πράξη που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
7. Η προσαύξηση αποδοχών των υπαλλήλων στους οποίους χορηγήθηκαν εκπαιδευτικές άδειες κατ' εφαρμογή των διατάξεων του προϊσχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 2683/1999) εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις αυτού.
8. Η χρονική διάρκεια των αποσπάσεων που πραγματοποιήθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 68 του προϊσχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα (ν.2683/1999) επιτρέπεται να παρατείνεται κατά ένα (1) επιπλέον έτος, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου.
9. Τα πιστοποιητικά επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) ή άλλων σχολών επιμόρφωσης του Δημοσίου, που έχουν αποκτηθεί έως την έναρξη ισχύος του παρόντος ή θα αποκτηθούν έως την εφαρμογή συστήματος πιστοποιημένης επιμόρφωσης, γίνονται δεκτά για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 85.
10. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν μειωμένο ωράριο εργασίας για ειδικές κατηγορίες υπαλλήλων του Δημοσίου και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου διατηρούνται σε ισχύ.
11. Οι πίνακες προακτέων στους ενιαίους βαθμούς που είναι σε ισχύ κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος δεν θίγονται.
12. Έως την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται στο άρθρο 56 παρ. 4, η παράταση ή χορήγηση της προβλεπόμενης στην ίδια παράγραφο άδειας γίνεται με ειδική αιτιολογημένη απόφαση της οικείας ειδικής υγειονομικής επιτροπής του άρθρου 167 του παρόντος.
13. Έως ότου εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στο άρθρο 81 του παρόντος, η αξιολόγηση των προ-

ΐσταμένων των Γενικών Διευθύνσεων των δημόσιων υπηρεσιών γίνεται από τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα στον οποίο υπάγονται, των ΝΠΔΔ από το μονομελές όργανο διοίκησης του ΝΠΔΔ και αν δεν υπάρχει από τον πρόεδρο του ΔΣ αυτού, για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτό και των Περιφερειών από τους Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών για τους υπαλλήλους που υπάγονται σε αυτούς. Κάθε αξιολογητής υποχρεούται να συντάσσει εκθέσεις αξιολόγησης για τους προϊσταμένους Γενικής Διεύθυνσης που άσκησαν υπ' αυτόν καθήκοντα τουλάχιστον για τρεις (3) μήνες στις Γενικές Διευθύνσεις που προϊστάται. Οι εκθέσεις αξιολόγησης συντάσσονται επί ειδικού εντύπου αξιολόγησης του οποίου ο τύπος και το περιεχόμενο καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις.».

Άρθρο δεύτερο

Οι διατάξεις των κεφαλαίων Δ', Ε', ΣΤ', Ζ', Η', Θ' του Μέρους Γ' του «Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ» εφαρμόζονται και στο μόνιμο προσωπικό των ΟΤΑ α' βαθμού.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως πλην των διατάξεων των άρθρων 84, 85 και 86, οι οποίες αρχίζουν να ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2008.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 9 Φεβρουαρίου 2007

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ